

**Danes v Trstu v spreved
s Primorskim dnevnikom**



št. 100 (21.337) leto LXXI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Čerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

PETEK, 1. MAJA 2015

Ponatis naslovne strani
Partizanskega dnevnika, ki je
izšel na današnji dan pred 70 leti
na 12. strani

PARTIZANSKI DNEVNIK
GLASILO OSVOBODITELNE FRONTE ZA PRIMORSKO IN GORNSKO

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS



1,20 €

9 771124 666007

Kako ti gre, ali imaš delo?

DUŠAN UDOVIČ

V teh dneh, ko so mediji bolj kot sicer polni statistik in razprav o temi dela, še najglasneje izstopa izjava papeža Frančiška o tem, kakšen škandal predstavlja dejstvo, da so ženske za enako delo pogosto plačane manj od moških. Papežovo javno zgražanje seveda ni prvo, sindikati na to vnebovpijočo krivico, ki ni vredna civilizirane sveta, opozarjajo že dolga desetletja, a rezultati so še vedno preskromni.

To daje misliti, kako smo v tem svetu in tej naši državi v tolikšnem zaostanku, da bi moralo biti sram vsakogar, ki ima glede tega vprašanja kaj odločujoče besede. Ob tem gre povedati, da Italija po podatkih glede razlik v plačilu med ženskami in moškimi ni niti v najslabšem položaju (6,7%). Bistveno slabše je v Franciji (14,8%), še slabše v Veliki Britaniji (19,1), na tej nečastni lestvici pa prednjači nič manj kot mogočna, v Evropi gospodarsko (in tudi drugače) vodilna Nemčija (22,4%). Iz teh podatkov bi lahko človek sklepal, da večji je gospodarski uspeh države, bolj je grajen na plečih diskriminiranih žensk.

Sicer pa se ni kaj dosti čuditi: v svetu, ki ga vse bolj obvladujejo globalni finančni lobiji in v katerem občutno pada obzir do dela kot vrednote nasploh, je tudi povratek k neopatriarhalnemu primitivizmu logična posledica. Res, morda logična, ne pa tudi samoumevna in sprejemljiva.

Nadaljevanje na 2. strani

TRST, GORICA - Povorke in prvomajska slavlja

Dan boja za delavske pravice, dostojanstvo in solidarnost

V Trstu zbirališče ob 9. uri, za Goriško ob 9.30 v Gradišču



Med priljubljene prvomajske običaje v sem slovenskem prostoru sodi postavljanje mlajev. Na predvečer praznika so jih včeraj postavljali pozno v noč v več krajih na Tržaškem in Goriškem

FOTODAMJ@N

TRST / GORICA - Solidarnost je prednost, to je geslo, ki so ga sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL izbrale za vodilo letošnjega mednarodnega praznika dela: za integracijo, delo, razvoj in spoštovanje pravic vseh. Na Tržaškem bodo danes, kot vsak 1. maj, trije sprevedli in sicer v Miljah, Nabrežini in v središču mesta. Osrednji bo potekal po tržaških mestnih ulicah, v njem pa bodo stopali tudi novinarji in ostali zaposleni pri Primorskem dnevniku: vsi naši bralci, bralke in simpatizerji so vabljeni, da se nam pridružijo za našim transparentom. Zbirališče ob 9. uri pri šentjakobskem trgu.

Na Goriškem se bodo za osrednji sindikalni shod in povorko zbrali v Gradišču na Drevoredu Trieste ob 9.30. Tudi tam so pobudniki prvomajškega shoda sindikati CGIL, CISL in UIL.

Na 4. in 16. strani

Erjavac bo v Moskvi
zastopal Pahorja

Na 3. strani

Bavisela letos
prvič tudi po Krasu

Na 7. strani

Skuterist umrl
na poti v bolnišnico

Na 17. strani

Pred nami svobode je dan



šepet
ulice
Montecchi

26

Martina
tržika - časopisi - galanterija

**VSE PO
ZNIŽANIH
CENAH
DO PORABE
ZALOG**

**Dolina 463
Tel. 040 8327121**

b'io
b'io trgovina

NATURALIA

z jestvinami,
sadjem in zelenjavo

**Križ 340, na pokrajinski cesti,
tel. 040 220409**

... poročni prstani
Laurenti Stigliani
od leta 1919

BIBIGI
CHIMENTO
Salvini
Donna Oro
UNOERRE
COMETE
Roccarlo
CARLO PIGNATELLI

Pridi v
naše prodajalne
in najdi svoj
poročni prstan

Dvigujemo in izmenjujemo zlato
Ocenjujemo dediščine
Zajamčimo diskretnost

Trst - Ul. Ginnastica 7 - Tel. 040/774242
L. Santorio 4 - Tel. 040/772770

Delia
Cvetje - Fiori

**Vošči
vsem strankam
vesele praznike**

Ul. Igo Gruden, 48
Bazovica - TS
Tel. 340 2147791
deliasivitz@gmail.com



MILAN - Danes uradno odprtje svetovne razstave Expo 2015

Hrana za naš planet, energija za življenje

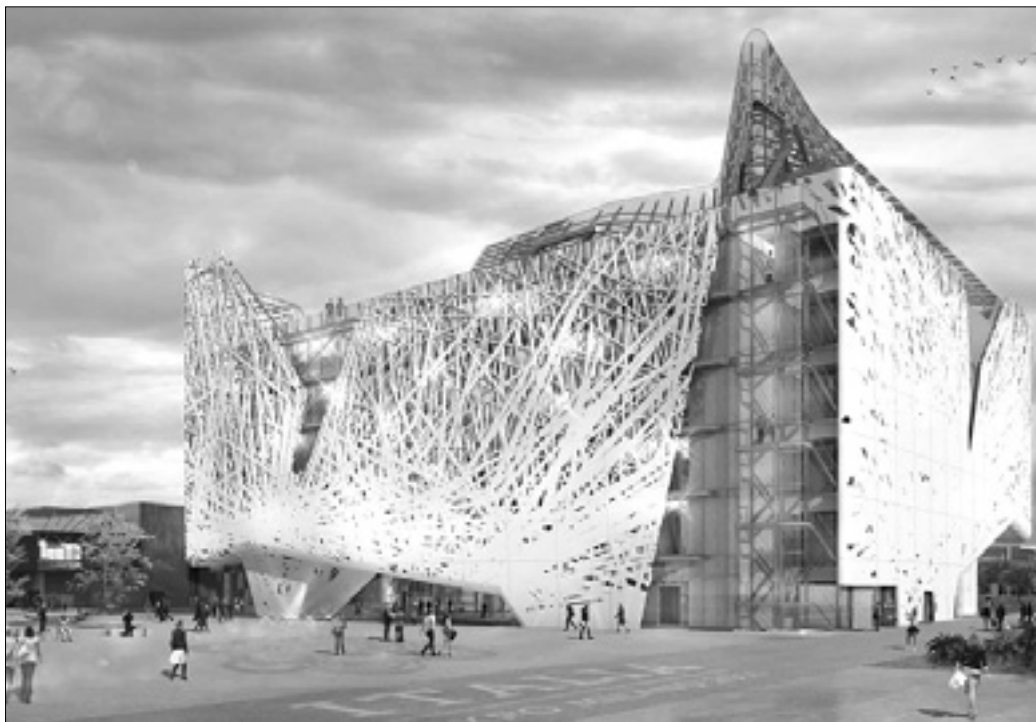
Milan - V glavnem mestu Lombardije bodo danes slovesno odprli svetovno razstavo Expo 2015. Osrednja tema razstave je hrana, nosilni slogan pa Hrana za planet, energija za življenje. Na razstavi se bo predstavilo več kot 140 držav, organizatorji pa v šestih mesecih pričakujejo 20 milijonov obiskovalcev. Največji promocijski dogodek na svetu v letu 2015 bo potekal do 31. oktobra.

Po napovedih organizatorjev si bo svetovno razstavo ogledalo 20 milijonov ljudi, od tega 14 milijonov Italijanov. Italijanski organizatorji so razvili tudi posebno spletno platformo, Expo Business Matching, katere cilj je promocija stikov in srečanj med srednjimi in malimi podjetji. Podjetja bodo imela dostop do platforme skozi proces registracije, nato bo sistem predlagal srečanja na Expu na podlagi iskalnih kriterijev.

Na današnji otvoritvi bodo sodelovali voditelji številnih držav. Italijo bosta zastopala predsednik republike Sergio Mattarella in predsednik vlade Matteo Renzi. Na Expu bo s svojim paviljonom sodelovala tudi Furlanija-Juljska krajina. Danes bosta Deželo na odprtju predstavljala predsednica Debora Serracchiani in podpredsednik Sergio Bolzonello.

Slovenija se bo na svetovni razstavi predstavila s samostojnim paviljonom in sloganom I feel SLOVEnia, Green.Active.Healthy. Slovenski paviljon so zasnovali v družbi Sono arhitekti, postavil pa ga je Lumar. Ima piramidalno obliko in je zgrajen iz lesa, s čimer država simbolizira izpostavlja svoje nacionalno bogastvo, gozd. Slovenija se bo predstavila z zgodbo Pet zrn ajde za ohranitev zelene, aktivne in zdrave Slovenije. Večji del paviljona predstavlja stalna razstava, v okviru katere se bo obiskovalec interaktivno sprehodil skozi pet glavnih vsebin

Italijanski paviljon na svetovni milanski razstavi Expo 2015



- soline, termalno-mineralne vode, čebelarstvo, pohodništvo in kolesarjenje ter projekt merjenja črnega ogljika.

S stalno razstavo je povezana tudi okolica paviljona. Slovenija bo obiskovalcem pokazala manjši nasad oljke, trte, dišavnic in tudi miniaturni gozd. Imela bo tudi oder, kjer se bodo vrstili razni dogodki, in program, ki ga bodo sooblikovali s slovenskimi regijami. Lokacija slovenskega paviljona je po navedbah agencije Spirit umeščen v samo središče dogajanja. Pomembno je tudi, da je slovenski paviljon obdan s paviljoni pomembnih gospodarskih partneric Slovenije - Italije, Nemčije, Avstrije in Švice.

Slovenija je k sodelovanju oziroma predstavitev povabila tudi vse slovenske regije, od 12 pa jih je k udeležbi pristopilo 10. Vsaka regija bo imela za svojo predstavitev na voljo 14 dni. Za Slovenijo bo ob tem na Expu še posebej pomemben 19. junij, ko bo na svetovni razstavi t. i. slovenski dan.

Vlada je za projekt Expo skupno namenila pet milijonov evrov. Kot je v pogovoru za Slovensko tiskovno agencijo pred dnevi pojasnil gospodarski minister Zdravko Počivalšek, morajo ti stroški pokriti postavitev paviljona in delovanje tam aktivne ekipe ves čas trajanja razstave.

V času priprav na Expo je bilo na-

mrež iz slovenske javnosti slišati kritična mnenja, da bi morala država sofinancirati nastope podjetij in regij na svetovni razstavi. Počivalšek je poudaril, da te možnosti ministrstvo nima. »Vsem zainteresiranim smo dali možnost sodelovanja pod maksimalno ugodnimi pogoji. Paviljon jim je na razpolago, ne da bi morali plačevati dodatne stroške,« je pojasnil slovenski minister.

Svetovna razstava poteka vsakih pet let. Prva svetovna razstava je potekala leta 1851 v Londonu, med najbolj vidnimi pa gre omeniti svetovno razstavo v Parizu leta 1889, ki je za seboj kot mejnik industrijske dobe pustila svetovno znan spomenik, Eifflovo stolp.

ITALIJA

Še dve vladni zaupnici

RIM - Vlada Mattea Renzija je včeraj v poslanski zbornici dobila še dve zaupnici, tako da bo nova poslanska volilna zakonodaja najbrž dokončno odobrena že v ponedeljek. Včeraj se je ponovil sredin scenarij, saj se glasovanja ni udeležila skupina oporčnikov iz vrst Demokratske stranke. Včeraj jih je bilo 37, eden manj kot dan prej. Vsi pripadajo notranji strankarski levici, ki se je v zvezi z volilnim zakonom razbila in bo sedaj močno ošibljena kljubovala Renziju in njegovi usmeritvi.

Opozicijski poslanci razmišljajo, da bi v ponedeljek bojkotirali sklepno glasovanje o t.i. italicumu, čeprav so ga nekatere stranke sprva podpirale. Zlasti Forza Italia, ki se je takrat naslanjala na politični dogovor z Demokratsko stranko (t.z. pakt iz Nazarena). Opozicija je tudi včeraj glasno očitala predsednici zbornice Lauri Boldrini pristranskost in istočasno podrejenost Renziju ter njegovi vladi. Boldrinijeva vse očitke zavrača z utemeljitvijo, da se je vedno strogo država poslovnika.

Po odobritvi volilnega zakona bodo poslanci DS izvolili novega vodjo namesto Roberta Speranze, ki je odstopil. Glavni kandidat za to mesto je Tržačan Ettore Rosato, čeprav ni izključeno, da bo Renzi to politično pomembno zadolžitev ponudil predstavniku notranje leve, ki je podprl vlado. V tem primeru bi Speranzo nasledil Ezio Amendola.

NADALJEVANJE UVODNIKA

Nikoli ne bo banalno in retorično trditi, da mora delo ostati temeljna človeška vrednota, pogoj za osebno dostojanstvo in človeka vredno življenje. To niso prvomajske ali sindikalne floskule, pač pa moralna in družbena zaveza vsakogar, navsezadnje tudi ustavna kategorija in pravica, ki je danes pogosto grobo povozena. Čutimo, kako nam dolgotrajna gospodarska kriza in njene posledice pogojujejo in spreminjajo življenje. Znanca srečaš na cesti in ga skoraj ne vprašaš več, kako je z zdravjem, vprašaš ga, kako mu gre, ali ima delo.

In kako šele morajo čutiti te spremembe tisti, ki so naenkrat postali »presežek« in delo izgubili. Lahko si mislimo, kako se v takem položaju počuti družinska mati, kako je, ko se te problem dotakne osebno in te prisili v drugačne izbire, kot si jih bil vreden in postane glavni cilj kolikor toliko dostojno preživeti. Pomislimo na to, kako je pri duši mladim, ki jim je bila prekarost vsiljena skoraj kot nekaj neizbežen sodoben življenjski stil, kot da drugačno življenje v tej družbi sploh ni možno.

Ne samo danes, ob delavskem prazniku, dan za dnem je treba vedeti, da takšno pojmovanje življenja ni sprejemljivo. In dokler bodo obstajali ljudje, ki so se voljni upreti takemu stanju, bosta tudi živa upanje in možnost, da se stvari spremenijo na bolje.

Živel prvi maj!

Dušan Udovič

KATASTROFALNI POTRES - Tudi oblasti priznale težave pri reševalni akciji

Razdejavani Nepal kliče na pomoč

Združeni narodi so včeraj objavili poziv za zbiranje pomoči v višini 415 milijonov dolarjev

KATMANDU - Reševalci so včeraj pet dni po silovitem potresu v Nepal izpod ruševin zgradbe v Katmanduju potegnili živega 15-letnika. Njegova rešitev je vlila nekaj upanja reševalcem, ki opozarjajo, da bodo do nekaterih najbolj prizadetih krajev, do katerih je možno priti samo peš, morda potrebovali še pet dni. »15-letni fant je bil rešen izpod ruševin gostišča, imenovanega Hilton,« je sporočil predstavnik policije Kamal Singh Bam. Neimenovanega najstnika so nato prepeljali v bolnišnico.

Kasneje so predstavniki policije in notranjega ministrstva potrdili, da so rešili še eno Nepalko, ki je bila pokopana pod ruševinami nekega penziona. Krishno Kumar Khadko so včeraj rešili v četrti Gongabu v Katmanduju, nedaleč od kraja, kjer so pred tem rešili 15-letnika.

Preživela je sicer hudo ranjena in jo zdravijo v bolnišnici. Novici sta spodbudili prizadevanja reševalcev, ki jih pri delu ovirajo številni popotresni šoki in močno deževje, zaradi katerega imajo reševalni psi še težje delo pri odkrivanju morebitnih preživelih pod ruševinami. Po sobotnem potresu z magnitudo 7,8 so razmere v Katmanduju zaradi pomanjkanja osnovnih dobrin vse bolj napete. Potem ko so se prebivalci v sredo spopadli s policijo in zasegli zaloge ustekleničene vode, je vla-

Ljudje v Nepal z golimi rokami iščejo preživele svojece med ruševinami

ANSA



da priznala, da ima velike težave pri soočanju s krizo.

Ameriški predsednik Barack Obama je v telefonskem pogovoru z nepalskim premierjem Sushilom Koiralo zagotovil, da bodo ZDA naredile vse, kar je v njihovi moči, za pomoč opustošeni himalajski državi. Združeni narodi so medtem objavili poziv za zbiranje pomoči v višini 415 milijonov dolarjev. Ob tem opozarjajo, da bo odgovor na tako

obsežno krizo na težko dostopnih goratih območjih velik logistični zalogaj.

Nepalske oblasti so medtem sporočile, da bo prihodnji teden znova mogoče plezati na Mount Everest, čeprav je plaz na najvišji gori sveta, ki ga je sprožil potres, pod seboj pokopal 18 ljudi.

Iz Sklada Združenih narodov za otroke (Unicef) so sporočili, da bodo za zagotavljanje nujne življenjske pomoči

otrokom, prizadetim v uničujočem potresu v Nepal, v prihodnjih treh mesecih potreboval 50 milijonov ameriških dolarjev. V sodelovanju s partnerskimi organizacijami bo Unicef zagotavljal nujno pomoč na področju hrane, vode, posebne zaščite in nadaljevanja izobraževanja. S pomočjo želi doseči 1,7 milijona otrok, ki v 21 najhujše prizadetih okrožjih Nepala potrebujejo posebno skrb in zaščito, da bi preživeli. (STA)

ŠPETER - Napoved na občnem zboru Inštituta za slovensko kulturo

Slovenci videmske pokrajine se bodo predstavili v Rimu

ŠPETER – Slovenci videmske pokrajine bodo imeli kmalu možnost, da predstavijo svojo stvarnost in delovanje v Rimu. Lepo novico je povedala predsednica Inštituta za slovensko kulturo Bruna Dorboló na rednem občnem zboru, ki je bil v Špetru.

Srečanje s Slovenci iz Benečije z naslovom »Slovenci, od Julijskih Alp do Jadrana« bo 18. maja v prostorih Muzeja ljudskih umetnosti in tradicije v sklopu projekta »Italijani iz drugih krajev (Gli Italiani dell'Altrove)«. Gre za pobudo, s katero želi Ministrstvo za kulturo predstaviti zgodovino in današnji položaj avtohtonih manjšinskih skupnosti v Italiji.

»Slovenski dan« v Rimu se bo začel s pozdravi predsednice Inštituta za slovensko kulturo Dorbolojeve, poslanke Tamare Blažina in slovenskega veleposlanika v Italiji Iztoka Mirošiča. Nato bo Giorgio Banchigi predstavil slovensko skupnost v Italiji in njeno povezovalno vlogo. Dolgoletna ravnateljica dvojezične šole v Špetru Živa Gruden bo govorila o »šoli za sožitje«, Jole Namor pa bo svoje razmišljanje posvetila kulturnemu preporodu Benečije, ki je pogoj za razvoj teritorija. Po »slovenskem kosilu« bo v ospredju predvsem krajinjski in pripovedni muzej SMO (Slovensko multimedialno okno) v Špetru, ki ga bo podrobneje predstavila Donatella Ruttar, ki ga je tudi zasnovala. Nato bo na vrsti še ilustrirana zgodba Cosima Miorellija »Jezik skozi čas«, Govoreča knjižnica (to je ena izmed inštalacij v muzeju SMO) z izborom knjig obmejnih avtorjev in predstavitev projekta Koderjana, v okviru katerega vsako leto povabijo v vasico Topolovo književnika, ki med svojim bivanjem v Benečiji dobi navdih za novo knjigo. Dan se bo zaključil z nastopom Rezijanske folklorne skupine.

Na občnem zboru Inštituta za slovensko kulturo pa je bilo govora tudi o evropskih projektih, pri katerem je sodeloval ISK. Ravnateljica Marina Černetig je obnovila glavne rezultate projektov Zborzbirk in JezikLingua in povedala, da se Inštitut letos posveča deželnemu projektu Mi smo tu, s katerim nameravajo povezati vse teritorij, kjer živijo Slovenci v videmski pokrajini. V okviru tega projekta je že nastala tudi aplikacija za tablice in pametne telefone »mi smo tu« (snamete jo lahko brezplačno s trgovine Google play). Aplikacija povezuje in predstavlja vse kraje in muzejske zbirke v videmski pokrajini, kjer živimo Slovenci, obenem pa daje tudi navodila, kako priti do njih. (NM)



Utrinek z občnega
zboru Inštituta za
slovensko kulturo

NA

LJUBLJANA - Sestanek manjšinske koordinacije

Rudi Pavšič koordinator SLOMAK, ki želi okrepiti stike z matično državo



LJUBLJANA - V Ljubljani se je po daljšem času sestel odbor slovenske manjšinske koordinacije SLOMAK. Po preteku vlovene vloge koordinatorke Susanne Weitlaner so na osnovi veljavnega pravilnika imenovali novo vodstvo, ki bo organizacijo vodilo v naslednjem letu. Vlogo koordinatorja bo tako znova imel predsednik SKGZ Rudi Pavšič, namestnik bo predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnok, tajnik pa Jure Kufersin.

Sestanek so izkoristili tudi za splošno obravnavo proble-

mov, ki zadevajo posamezne manjšine, predvsem je bilo ugotovljeno, da so se s časom zmanjšali stiki z institucijami v Sloveniji, kar bo potrebno v najkrajšem času popraviti in v tem smislu zastaviti skupno delo. Najprej v samem SLOMAK s pripravo skupnega dokumenta, ki naj izpostavi vse kritične točke, potem pa v dialogu z vsemi organi, ki so v Republiki Sloveniji poklicani, da se ukvarjajo z manjšinskimi vprašanji. Vsi so se zahvalili dosedanjim koordinatorici Susanni Weitlaner, ki je vodila organizacijo v verjetno svojem najtežjem obdobju.

MOSKVA Slovenijo bo zastopal minister Erjavec



Minister Karl Eriavec

LJUBLJANA - Predsednik republike Borut Pahor se je odločil, da bo Slovenijo na slovesnosti ob koncu druge svetovne vojne v Moskvi 9. maja zastopal zunanji minister Karl Erjavec. Pahor je odločitev sprejel ob priporočilu Evropskega sveta, da se visoki predstavniki držav članic Evropske unije vojaške parade v Moskvi ne udeležijo. Slovenijo bo torej zastopal zunanji minister in podpredsednik vlade Erjavec, ki bo sodeloval v vseh drugih pietetnih dogodkih slovesne obelžitve.

Tradicionalni dogodki ob 9. maju bodo v Moskvi, kjer bodo pripravili največjo parado doslej, letos potekali v senci mednarodnega bojkota, za katerega se je množica držav odločila zaradi sporne vloge Rusije v ukrajinski krizi. Moskva je vabilo na vojaško parado poslala 68 predsednikov držav, tudi Pahorju, ter voditeljem Združenih narodov, Sveta Evrope, Unesca in Evropske unije. Kot so včeraj sporočil v Kremlju, je udeležbo potrdilo okoli 30 predsednikov držav oz. vlad.

A zaradi napetih odnosov med Moskvo ter Washingtonom in Brusljem zaradi Ukrajine v rusko prestolnico med drugim ne bo voditelj Velike Britanije in Francije ter ameriškega predsednika Baracka Obame. Nemška kanclerka Angela Merkel na dan zmage prav tako ne bo odpotovala v Rusijo, bo pa Moskvo obiskala dan kasneje, kar je po mnenju opazovalcev kompromisna odločitev. (STA)

ONLUS DO RČE
SARD OČ
Sklad | Fondazione

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodek fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite Skladu Dorče Sardoč, ki podeljuje štipendije zaslužnim in manj premožnim slovenskim študentom.

Od ustanovitve prejemajo štipendije Sklada Dorče Sardoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.



S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...



Davčna številka Sklada Dorče Sardoč je: **91013840318**



KMEČKA
 associazione agricoltori
ZVEZA

KZ – Zeleni sistem, referenčno podjetje za izpolnjevanje prijave dohodkov in zbiranja prispevka 5 tisočink.

Vsem, ki bodo 5 tisočink namenili skladu, bo KZ priznavala popust pri izpolnjevanju obrazca 730.

Gorica
Korzo Verdi 51
tel. 0481 82570
fax 0481 549824

Trst
ul. Ghega 2
tel. 040 362941
fax 040 361389

Čedad
ul. Manzoni 31
tel./fax 0432 703119



DELAVSKI PRAZNIK - Geslo današnjih sindikalnih prireditev

Solidarnost je prednost, boj za delo in pravice

Solidarnost je prednost, to je geslo, ki so ga sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL izbrale za vodilo letošnjega mednarodnega praznika dela: za integracijo, delo, razvoj in spoštovanje pravic vseh. Na Tržaškem bodo danes, kot vsak 1. maj, trije sprevedi in sicer v Miljah, Nabrežini in v središču mesta.

Osrednji bo potekal po tržaških mestnih ulicah, v njem pa bodo stopali tudi novinarji in ostali zaposleni pri Primorskem dnevniku: vsi naši bralci, bralke in simpatizerji so vabljeni, da se nam pridružijo za našim transparentom. Zbirališče ob 9. uri pri šentjakobskem trgu, sprevod bo nato krenil mimo Garibaldijevega trga vse do Velikega trga. Tu bosta govorila Paolo Carcassi (UIL) in Renato Kneipp (CGIL).

V Miljah se bodo udeleženci zbrali v vrtu bara Verdi ob 9.30. Zaključni shod bo ob 10.30 na Marconijevem trgu, kjer bosta spregovorila Michele Piga in Jurij Vodopivec. Tretji sprevod bo ob 9.45 krenil iz Križa v Nabrežino, kjer bo ob 11. uri shod: udeležence bo v obeh jezikih nagovorila šolska sindikalistka Anna Busi (FLC CGIL).

Pokloni osvoboditeljem

Ob 70. obletnici osvoboditve, poleg ostalih proslav, so v Boljuncu na pobudo nekaterih vaščanov s finančno in moralno podporo ANPI-VZPI na predvečer prvega maja položili rdeči nagelj na grob vsem partizanom, ki so preminuli v zadnjih 70. letih. Skupino so sestavljali mlajši in starejši vaščani s predsednikom vaše organizacije ANPI-VZPI Boljunec.

Osvoboditve so se sinoči spomnili na Proseku, Padričah, Trebčah, Bazovici, v zgonski občini ter v Križu, kjer bodo danes (začetek ob 15.30) praznovali 40-letnico odkritja vaškega spomenika.

V Bregu dvignili maje

Domača fantovščina je sinoči slovesno postavila maj na glavnem trgu G'rica v Boljuncu, kjer so tudi poskrbeli za glasbo in zabavo. Veselo je bilo tudi v parku Hribenca v Zabrežcu, kjer so domačini postavili prvomajski maj. Podrli ga bodo v nedeljo. Maja so dvignili tudi v Prebenegu in Ricmanjih.

Budnice godb na pihala

Tradicionalne prvomajске budnice bodo izvedle godbe iz Nabrežine, Proseka, Trebč in Brega. Godbeno društvo Nabrežina bo igralo tudi na prvomajski povorki od Križa do Nabrežine, trebenska godba Viktor Parma bo od šestih dalje igrala na Padričah, Gropadi, Bazovici, Trebčah, Opčinah in pri Banih. Proseška godba bo »pohod« po zgonski občini začela ob 9.30 pri Briščikih, nato bo obiskala Repnič, Zgonik, Salež, Samatorco in Gabrovec. Pihalni orkester Breg bo budnice igral v vseh vaseh dolinske občine (začetek ob 7. uri v Borštu).

Praznik SKP v Križu

Stranka komunistične prenove-Evropska levica prireja danes in jutri prvomajski praznik pod šotorom v Križu (na prireditvenem prostoru pri nogometnem igrišču). Danes ob 17. uri bo prvomajski pozdrav, pol ure kasneje bo koncert TPPZ Pinko Tomažič in skupine Dirty Fingers, sledi ples s skupino Kraški Ovčarji. Jutri bodo kioske odprli ob 15. uri, ob isti uri se bo začel tudi ex tempore na temo »Mir-Svoboda« za otroke. Ob 17. uri bo okrogla miza na temo »Osvoboditev in takrat pridobljene pravice, ki so danes ogrožene«. Zvečer ples s skupino Nebojska.

V Boljuncu so domačini položili nageljne na grobove partizanov

FOTO DAMJ@N



Generali: konec triletnega obdobja krepitve Zastavljene cilje dosegli leto dni pred predvidenim

Skupščina delničarjev zavarovalnice Generali, ki je včeraj zasedala na tržaški Pomorski postaji (na sliki Fotodamj@n), je odobrila letošnjo bilanco in sklep, da se delničarjem izplača dividenda v vrednosti 0,60 evra za vsako delnico, kar znaša 33 odstotkov več kot lani. Po besedah poverjenega upravitelja Maria Greca se je letos zaključilo



lo triletno obdobje krepitve, pri čemer so zastavljene cilje dosegli kar leto dni pred predvidenim. V Italiji so zabeležili 31-odstotno rast na področju življenjskih zavarovanj in 21-odstotno rast na področju odškodninskih zavarovanj, v Nemčiji je bila rast 11 oz. 25-odstotna, v Franciji pa 6-odstotna pri življenjskih zavarovanjih. V vzhodni Evropi imajo 15-odstoten padec pri življenjskih in 1-odstotno rast pri odškodninskih zavarovanjih, medtem ko se je »teža« tujih vlagateljev povečala za pet odstotkov in tako zdaj znaša slabih 21 odstotkov vseh delnic.

Po besedah predsednika uprave Gabrieleja Galaterija ima zavarovalništvo še vedno možnosti za razvoj tudi v razvitih državah, grupa Generali pa se bo pritožila proti odločitvi delovnega sodišča, ki je zavrnilo zahtevo, naj bivši poverjeni upravitelj Giovanni Perissinotto vrne odpravnino. Glede zavrnitve civilne tožbe proti bivšemu finančnemu direktorju Raffaeleju Agrustiju pa zavarovalnica čaka na utemeljitev razsodbe delovnega sodišča. Skupščina delničarjev je v upravni svet tudi izvolila Flavia Cattanea.

Cene v Trstu rahlo navzdol

Cene potrošniških dobrin v tržaški občini so se v aprilu v primerjavi s prejšnjim mesecem rahlo znižale za 0,1 odstotka, v primerjavi z lanskim aprilom pa za 0,4 odstotka, če iz tega izvzamemo tobačne izdelke pa za 0,5 odstotka. Če pogledamo posamezne sektorje, je treba omeniti, da so se cene prehranskih izdelkov in brezalkoholnih pijač v primerjavi z marcem znižale za 0,2 odstotka, v primerjavi z lanskim aprilom pa so se zvišale za 2,1 odstotka. Cene alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov so od marca ostale iste, od lani pa so narasle za 3,1 odstotka, medtem ko so se znižale cene za obleke in obutve (od marca letos za 0,8, od lanskega aprila pa za 0,4 odstotka). Cene za vodo, elektriko, plin in druga goriva so v primerjavi z marcem nespremenjene, od aprila lani pa so se znižale za 0,3 odstotka, medtem ko so cene pohištva ter artiklov oz. storitev za dom od marca padle za 0,4 odstotka, od aprila lani pa so se zvišale za 0,1 odstotka. Dejansko nespremenjene ostajajo cene zdravstvenih storitev, za prevoz pa je bilo od marca letos treba odšteti 0,5 odstotka več, od aprila lani pa 3,6 odstotka manj denarja. Padle so cene komunikacij (od marca letos za 0,6, od aprila lani pa za 1,8 odstotka), cene rekreativnih in kulturnih pobud pa so od aprila lani nižje za 0,5 odstotka, od marca letos pa višje prav tako za 0,5 odstotka. Cene izobraževanja so od marca letos nespremenjene, od aprila lani pa višje za 1,3 odstotka, medtem ko so v gostinstvu padle v primerjavi z letošnjim marcem za 0,7 odstotka, od aprila lani pa za 1,5 odstotka. Cene ostalih dobrin in storitev ostajajo nespremenjene.

Deželni ukrep za razvoj pristanišča

Deželna vlada je prižgala zeleno luč za okoljski postopek v sklopu novega prostorskega načrta tržaškega pristanišča. Na predlog odbornice Sare Vito je vlada FJK pristaniški oblasti postavila nekaj pogojev v zvezi z zaščito okolja in s prometnimi povezavami, ki jih bo morala pristanišča uprava obvezno upoštevati.

Pristaniški odbor: 6.547.261 evrov preostanka

Nekaj več kot 6,5 milijona evrov upravnega preostanka. Toliko znaša obračun poslovanja za leto 2014, ki ga je na včerajšnji seji odobril pristaniški odbor. Sredstva bodo izkoristili za potenciranje struktur v tržaškem pristanišču.

ŽUPANSTVO - V dvorani občinskega sveta počastili 30. april 1945

»Xe el momento bon ...«



Zgodovinar Roberto Spazzali med nagovorom v dvorani tržaškega občinskega sveta

FOTODAMJ@N

Napočil je pravi trenutek - v tržaščini »xe el momento bon« - naj bi tistega 30. aprila 1945 ob 4.30 vodja tržaškega osvobodilnega odbora CLN Ercole Miani po telefonu sporočil ravnatelju občinske knjižnice Quarantottitju Gambiniju. S temi besedami se je začel upor približno 3.000 italijanskih borcev, ki so za 24 ur iztrgali del mesta nacističnemu okupatorju. Naslednjega dne, 1. maja, so v mesto vkorakali borci jugoslovanske 4. armade in »dopolnili osvoboditev«, kot je na včerajšnji spominski slovesnosti v dvorani občinskega sveta dejal župan Roberto Cosolini. Slovesnost je uprava priredila z društvom Volontari della libertà, ki združuje nekdanje vstajnike. Predseduje mu Fabio Forti, o katerem je podpredsed-

nik občinskega sveta Carmi dejal, da poseblja tržaško demokracijo.

Forti je bil med mladeniči, ki so pod vodstvom komandanta Fonda Savia uspeli razobesiti italijansko trikoloro na županstvo in prefekturo ter preprečiti nemškimi vojakom, da bi aktivirali mine v pristanišču in Kanalu. Uspešnost te vojaške operacije je po županovem mnenju pripomogla h kasnejši dodelitvi Trsta Italiji. Forti je pojasnil, da mu je 1. maja moški, ki se mu je predstavil kot politkomisar, v italijanščini ukazal, naj sname z rame italijansko zastavo: tiste barve ne obstajajo več! »Tako se je začel naš povratak v ilegalo in molk, ki je trajal 57 let, vse dokler nas ni predsednik Carlo Azeglio Ciampi pozval, naj napišemo svojo zgodbo.«

Med tistimi, ki jo je podrobno raziskal, izstopa zgodovinar Roberto Spazzali. Na včerajšnji, resnici na ljubo skromno obiskani, spominski svečanosti je na primer pojasnil, da so med vojno mnoge Tržacane preganjali občutki krivde zaradi sodelovanja s fašistično diktaturo, ki je utrla pot nacistični zasedbi: čast so rešili mladi, krivde pa ni bilo mogoče izbrisati tako hitro. CLN se je zavedal, da se je v njegovi želji, da bi Trst pripadal Italiji, prepoznaval samo en del anti-fašističnega tabora, v katerem je večina navijala za Jugoslavijo. »O tem se je veliko pisalo, govorilo, tudi polemiziralo. Težko je doseči skupen zgodovinski spomin, osebno pa bi se zadovoljil že z zgodovino, sestavljeno iz mnogih spominov.« (pd)



NABREŽINA - Sklepno dejanje čezmejnega projekta Living Landscape

Priročnik za upravljanje kulturne krajine Krasa



Z leve devinsko-nabrežinski podžupan Massimo Veronese, koordinatorka projekta Nataša Canziani in urednica priročnika Romana Kačič

FOTODAMJ@N

Priročnik za upravljanje in obnovo kulturne krajine Krasa je otipljiv, viden rezultat čezmejnega evropskega projekta angleškega imena Living Landscape, a za kraško območje dragocenega pomena. Predstavili so ga včeraj na nabrežinskem županstvu med sklepnim dejanjem projekta, pri katerem so ob devinsko-nabrežinski občini sodelovali Pokrajina Trst, Zavod za varstvo arhitekturne, umetniške in etnoantropološke dediščine Furlanije-Juljske krajine, Park Škocjanske jame, Univerza na Primorskem in Zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine Slovenije (Območna enota Nova Gorica).

Projekt Living Landscape je bogato razpel svoje raziskovalne veje nad kraškim območjem. Nadzornik tržaškega spomeniškega in krajinskega varstva Luca Caburlotto je izpostavil prav ta aspekt: pomembno je pridobiti čim več znanja o ozemlju, da bi ga čim boljše zaščitili. Za devinsko-nabrežinskega župana Massima Veroneseja predstavlja priročnik »odskočno desko« za ohranjanje in obnovo kraškega območja, medtem ko je koordinatorka projekta Nataša Canziani nakazala potek in rezultate večletnih raziskav, študij, analiz.

Dvojezični priročnik je predstavila Romana Kačič, ki ga je uredila skupaj z Mattiasom Lidénom. Publikacija z bogatim fotografskim gradivom zaobjema dejansko vse tipične elemente kraške krajine. Iz bogatih panoramskih posnetkov je mogoče dojeti tipičnost kraške krajine od njenega osrčja vse do morja. Podrobno je analizirana struktura kraških stavb, od oblike do fasad in streh ter stavbnih sklopov. Analizirane so celo stavbne številke, pa toplotna izolacija in zaščita pred soncem. Hišice iz kamna so bile del krajinske podobe Krasa v preteklosti; vodnjaki krasijo borjače in (ponekod) trge še danes. Avtorja sta proučila latnike, napajališča, razgledne točke, pa

tudi spomenike, ki so bili postavljeni po drugi svetovni vojni domala po vseh kraških vaseh. Ob pregledu spomenikov sta ponudila sledeč nasvet: »Valorizirati in poudariti te elemente z ustreznim izborom rastlinskih vrst za zasaditev in neinvazivno razsvetljavo z zahtevo po zmanjšanju svetlobnega onesnaževanje.«

Nadalje sta avtorja analizirala ledenice, kale, kapelice in sveta znamenja, pomožne objekte, igrišča, razsvetljavo in urbano opremo, klopi, mize stole. zbiranje padavinskih vod, javne pipe, oglasne deske, cvetlična korita, tlake, zidove, ograje, cestne robove, signalizacijo, trgovske dejavnosti, parkirišča, avtobusna postajališča in še celo kopico drugih elementov kraške krajine. Skratka vse, kar je mogoče videti na Krasu.

M.K.

Projekt Mitski park Gropada

Če bo šlo vse kakor po maslu, bo imela Gropada v bližnji prihodnosti svoj Mitski park. Zamisel se je - v okviru čezmejnega projekta Living Landscape - porodila arhitektki Moniki Milič (na sliki Fotodamj@n desno) in zgodovinarke Mirti Čok v sodelovanju in vzporedno s podobnim Mitskim parkom Rodik.

Gropajska mitska pot vrača dostojanstvo dediščini, v kateri imajo pomembno vlogo izgovorjene in poslušane, zatrite in posredovane besede in razkriva šest prizorišč, v katera je človek ukoreninil vsebine iz preminulih časov o nadnaravnem svetu, sta zapisali avtorici v predstavitvi. Tako sta nakazali mejo med dvema deloma vasi, Cerkorji in Ferkurji, označene točke pa

so Kočir, Velika dolina, Hrast, p'r Lipah, Mate in p'r Križe. Poti se vijejo iz vasi kakor veje drevesa, kar ni naključje. Simbol Mitskega parka je namreč veliki hrast, mejnik na križišču za Lipico, v Sloveniji, pod katerim naj bi se - po legendi - med prihodom v naše kraje odpočil sam Napoleon. Hrast naj bi mu vlil nove moči, od tod ljudsko prepričanje, da gre za posebno drevo in posebno mitsko mesto.

Med včerajšnjo predstavitvijo v Nabrežini je arh. Milič poudarila, da se projekt Mitskega parka Gropada »sklicuje na principe trajnosti in neagresivno posega v označevanje elementov v okolju - to naj bi bili apnenčasti kamniti bloki nepravilnih oblik brez rabe nikakršnih veziv - ter upošteva lokalno skupnost in nudi različno percepcijo okolja.

Spomeniško varstvo, Občina Trst in Gozdna zadruga v Padričah so že izdali pozitivna mnenja za postavitev kamnitih elementov, označevalcev Mitskega parka Gropada.

M.K.



FINANČNA STRAŽA - Nepremičninskima podjetjema zasegli osemnajst milijonov evrov

Namesto za davke denar za jadrnico

Podjetji s sedežem v občinah Devin-Nabrežina in Tržič sta utajili okoli deset milijonov evrov - Ovadili slamnatega in dejanskega upravitelja



Tiskovna konferenca na poveljstvu finančne straže (levo) in zasežena jadrnica

FOTODAMJ@N

Dela zaslužka nista namenili plačevanju davkov, ampak drugim investicijam oz. nakupu jadrnice, s tem pa sta državo opeharili za okoli deset milijonov evrov. Gre za podjetji, ki se ukvarjata z nepremičninami na Tržaškem in Goriškem, ki ju je tržaška finančna straža zasedla in jima zasegla okoli osemnajst milijonov evrov, formalnega in dejanskega upravitelja pa ovadila zaradi neplačevanja davka na dodano vrednost in drugih dajatev.

Podrobnosti preiskave, ki je privedla do odkritja krajevne »mega utajevalce« in še traja - zato kljub vztrajanju novinarjev pristojni niso hoteli povedati imen vpletenih oz. za katere investicije gre - so na včerajšnji tiskovni konferenci na pokrajinskem poveljstvu finančne straže v Trstu obrazložili pokrajinski poveljnik general Giovanni Padula, načelnik davčne policije tržaške finančne straže polkovnik Giovanni Palma in načelnik oddelka za zaščito prihodkov podpolkovnik Piergiorgio Samaja. V preiskavo sta vpleteni nepremičninski podjetji, od katerih ima eno sedež na ozemlju Občine Devin-Nabrežina, drugo pa na ozemlju Občine Tržič, obe pa sta bili soudeleženi pri pomembnih investicijah v gradnjo nepremičnin, predvsem turističnega značaja, v tržaški in goriški pokrajini v okviru naveze, ki jo vodi velika industrijska grupa, ki pa z omenjenima podjetjema drugače ni povezana.

S podjetjema se je začela finančna straža ukvarjati poleti leta 2014, ko so na podlagi običajnih davčnih preverjanj ugotovili, da tržaško podjetje ni plačalo davka na dodano vrednost v višini okoli treh milijonov evrov. Obvestili so tožilstvo, v okviru preiskave pa je prišlo na dan, da je podjetje imelo formalnega upravitelja, ki

Somalijski vodnik nezakonitih priseljencev

V toskanskem mestu Lucca je policija aretirala 28-letnega somalijskega državljana Mahameda Abdija oz. Nasirja, ki ga je zaradi trgovanja z ljudmi dve leti iskalo tržaško tožilstvo. Moški je prišel v Italijo leta 2011 na krovu enega od tolikih čolnov, ki prevažajo begunce iz Libije, z rednim dovoljenjem za bivanje pa se je svojčas nastanil v Trstu.

Abdi je bil član dobro organizirane tolpe, ki se je ukvarjala z nezakonitim priseljevanjem beguncev, od katerih je za prevoz zahtevala od 3.000 do 5.000 evrov. Tolpa je nesrečnike prevzemala ponoči na obmejnem območju in jih potem pospremila do železniških postaj v Trstu oz. Milanu ali pa do rimskega letališča Fiumicino, od koder so potovali v severoevropske države.

Policija in sodstvo sta naposled prišli na sled tolpi, Abdi pa se je leta 2013 izognil aretaciji in bil dve leti na begu, naposled pa so ga zahvaljujoč preverjanju prstnih odtisov prijeli v Lucci, kjer je živel pri nekaterih rojakih.

Romunski državljani v Italiji kljub prepovedi

Policija je v sredo večer ovadila 44-letnega romunskega državljana H.S.. Moški, ki nima stalnega bivališča, namreč ni hotel zapustiti dnevnega centra v UL Udine, zato so tamkajšnji operaterji poklicali policijo. Pri tem so pripadniki letkega oddelka tržaške kvesture, ki so prišli na prizorišče, ugotovili, da je bil na račun Romuna svojčas izdan odlok o izgonu iz države, ki velja do leta 2017. Moški odloka očitno ni spoštoval, od tod tudi ovadba.



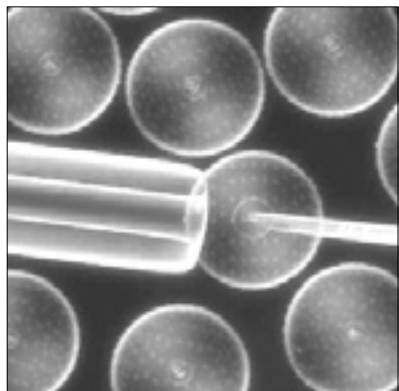


ZNANOST - V muzeju Revoltella srečanje Science & The City

Uporaba matičnih celic drastično narašča

Raziskave potenciala matičnih ali izvornih celic so že nekaj časa v polnem zagonu. Kakšni so moderni pristopi v raziskavah in terapevtski potencial so govorili na srečanju *Science & The City*, ki je v sredo zvečer potekalo v nabitom polnem avditoriju muzeja Revoltella, kjer se je ob koncu strokovnih predavanj razplamtela vroča debata. Na stran strokovnjakov se je postavilo občinstvo, ki je zvesto strokovni znanstveni javnosti, na drugi strani brega pa so se znašli pristaši metode Stamina, ki jo v Trstu promovira pediater in občinski svetnik Marino Andolina.

Srečanje je organiziral Mednarodni center za genetski inženiring in biotehnologijo (Icgeb) v sodelovanju z Deželno FJK, Občino Trst in Rotary klubom Trieste Nord. Strokovnjaka s področja matičnih celic, Serena Zacchigna (Icgeb) in Paolo Bianco (Univerza Sapienza iz Rima), sta opozorila, da so matične celice postale trgovsko blago, ki ga šarlatani prodajajo obupanim pacientom. Tržaška znanstvenica je poudarila, da matične celice sicer obetajo nove možnosti v zdravljenju, vendar pa strokovna znanstvena javnost trenutno priznava terapevtski potencial matičnih celic le pri zdravljenju poškodovane roženice, opečene kože in krvnih bolezni. »Bolnemu srcu zaenkrat še ne moremo pomagati z matičnimi celicami,« je bila odločna Zacchigna, ki pa ne izključuje možnosti, da bi se čez nekaj let matične celice uporabljale v celotni regenerativni medicini. Po njenem prepričanju je treba potegniti jasno ločnico med medicino in šarlatanstvom, ob tem pa je še poudarila, da načeloma ne nasprotuje ljudem, ki se odločajo za celično terapijo. »Pomembno pa je, da se ti ljudje zave-



dajo, da se znanstveno nedokazana terapija ne more istovetiti z medicino,« je povedala gostja.

Kritičen do ljudi, ki bolnim ljudem prodajajo prazne sanje, je bil tudi prof.

Paolo Bianco, ki je postregel s podatkom, da v svetu s celično terapijo na leto življenje rešijo 50 tisoč pacientom, trikrat toliko pacientov pa je vsako leto žrtev zavajajočih obljub, češ da matične celice zdravijo vse bolezni.

Stališču znanstvenikov se je ostro zoperstavil tržaški zdravnik Marino Andolina, ki je obtožil gosta, da širita laži in da ne bereta najnovejših znanstvenih raziskav, med katerimi naj bi ena (ameriška) priznava pozitivne učinke metode Stamina. Med publiko je bila tudi mati hudo bolne deklice Celeste Carrer, ki je dejala, da se je zdravje njene deklice izboljšalo prav po zaslugi metode Stamina. Znanstvenika sta na to odgovorila, da ni veliko znanega o mehanizmih, ki so odgovorni za izboljšanje zdravja bolnikov ... (sč)

ZNANOST - V miramarskem centru ICTP 9. in 10. maja

Garažni inovatorji se vračajo na sejem Mini Maker Faire

Garažni izumitelji, znanstveniki, umetniki, obrtniki in izdelovalci se bodo drugič zapored srečali v Trstu, kjer bo 9. in 10. maja potekala nova izdaja prireditve *Mini Maker Faire*. Znanstveni dogodek prireja Mednarodni center za teoretsko fiziko Abdus Salam (ICTP) v sodelovanju z Maker Media, Znanstvenim imaginarijem in javnimi ustanovami, dogajalo pa se bo v miramarskem centru ICTP.

Podrobnosti letošnje izdaje je na včerajšnjem srečanju z novinarji predstavil direktor centra ICTP Fernando

Quevedo, ki je spomnil, da jih je lanski odlični obisk (sedem tisoč obiskovalcev v enem dnevu) spodbudil, da ponovijo dogodek in ga podaljšajo za en dan. Na letošnjem sejmu *Mini Maker Faire* se bo predstavilo 300 izdelovalcev iz treh dežel, Slovenije, Hrvaške



Robot R2D2 iz filma Vojna zvezd

in Italije. Razstavljalci bodo poleg svojih predstavljenih projektov z obiskovalci delili strast do ustvarjanja. Predstavljali se bodo 3D tiskarji, 3D oblikovalci, pa tudi izdelovalci robotike in ostalih mehatronskih zadev. Na prizorišče se bo vrnil *Robot Band*, ki je lani navdušil tako mlado kot staro občinstvo. Poseben gost letošnje sejma pa bo »garažna« reprodukcija slovitega žvižgajočega robota R2D2 iz znanstveno-fantastičnega filma Vojna zvezd, ki je osvajal naslove najbolj priljubljenega droida.

Inovatorski sejem bo ponudil tudi predavanja in seminarje, posebni gostje letošnje druge izdaje *Mini Maker Faire* pa bodo Gastone Garziera in Giovanni de Sandre (oblikovalca prvega prenosnega računalnika za podjetje Olivetti) ter Alessandro Ranellucci, avtor softwarea Slick3r. Omeniti velja, da je sejem namenjen tudi družinam, saj je njegov namen zabavati, informirati, povezovati in privabljati nove znanstvene navdušence.

VRTEC JUST KOŠUTA - »Dan nonotov«

Babice in dedki obiskali vnučke v kriškem vrtcu



V otroškem vrtcu Just Košuta v Križu je sredi aprila potekal »dan nonotov«. Kot je razvidno iz slike se je vabilu odzvalo veliko število babic in dedkov, ki so tudi letos zelo lepo uredili vrt. Po končanem napornem vrtnem opravilu so se jim pridružili otroci. Skupaj so veselo sadili dišeče rože, nato so jim vnuki popestrili jutro s petjem ljudskih pesmi. Pesmi so se naučili med šolskim letom, saj je bila letošnja vezna nit vzgojnega načrta spoznavanje naše preteklosti, iskanje tradicije in oživljanje ljudskega izročila. Otroci so naposled pozorno prisluhnili vljudni Majdi Bresciani, noni učenke Veronike, ki je obujala svoje otroško življenje na kmetiji. Dopoldan se je zaključil s skupnim kosilom v vrtcu. Vnuki so podarili vsem nonotom in nonam zaslužen ročno delo in priznanje, saj ob potrebi vedno priskočijo na pomoč. Poslovili so se z željo, da bomo doživeli še veliko takih prijetnih trenutkov... (R.K.)

BAZOVICA - Danes ob 17. uri

Klekljarska razstava Rožic ne bom trgala

Niso se še ugasnili žarometi nad oblekami, ki so pričarale modne muhe in šarm preteklosti, ko so članice Ribic, klekljarske sekcije SKD Lipa iz Bazovice že staknile skupaj glave in glasno razmišljale o nadaljnjem delu. Pa sta od takrat že minili dve leti, dve plodni in sila delovni sezoni ... in tu je seveda tudi plod dveletnega marljivega dela – nova razstava.

Apel podobo svojo na ogled postavi pripoveduje znana prešernova pesnitev, klekljarice pa postavljajo na ogled svoje drobne mojstrovine, čipke. In vsakič ko postavijo svoje čipke na ogled, želijo z njimi presenetiti svojo cenjeno publiko in ljubitelje klekljanih čipk: vsakič iščejo nove ideje in zanimivosti, kako bi nežne čipke spet prikazale nekoliko drugače.

Tokrat so iskale zamisel, s katero bi hkrati ovekovečile 15. obletnico obstoja skupine in po krajšem posvetu je odločitev padla na cvetje. Cvetje, ki je prisotno vedno in ob vsaki prijetni in svečani priliki, osebnem prazniku ali jubileju, slovesu, praznovanju in prireditvah. Cvetje, ki naznanja pomlad, se bohoti v živahnih poletnih barvah in privablja pisane metulje ter marljive čebele, cvetje ki krasi naše vrtove in okna na marskateri hiši. Tako bodo v cvetju in veselju proslavljale ne tako visok, a vendar zanje pomemben jubilej.

V dvorani Gospodarske zadruge

iz Bazovice b tako razstava za ljubitelje cvetja, čipk, lepo in ubrano petje ter umeteljno zložene narečne verze. Da bo mera polna, so organizatorke povabile k sodelovanju še kamnoseka, ki bo s svojimi izdelki popestril razstavo. Vse to »bodo postavile na ogled« danes ob 17.30, ko bodo slovesno odprle svojo 7.razstavo z naslovom Rožic ne bom trgala.

V petnajstih letih delovanja se je skupini pridružilo kar nekaj klekljaric vseh starosti, nekaj jih je odšlo, spet druge so ostale. Trenutno jih je triindvajset: 22 žensk in en moški. Razen razstav so v teh letih druženja in delovanja organizirale nekaj zanimivih izletov, izpopolnjevalnih tečajev, predavanj in srečanj z drugimi podobnimi skupinami, udeležile so se tudi nekaterih božičnih sejmov, v minulem letu pa so z matičnim društvom sodelovale pri izdaji že tradicionalnega koledarja. Vendar ni v njihovi navadi čepeti na lovorikah preteklosti ampak gledati v prihodnost. Ideje, ki čakajo na uresničenje imajo za bregom kar veliko. Eno tako bodo ponudile še pred zaključkom letošnje sezone tudi najmlajšim. Otrokom starim od 8 do 12 let bo namenjen enotedenski intenzivni tečaj v mesecu juniju po zaključku rednega šolskega leta. Več informacij bodo zainteresenti lahko dobili bodisi med odprtjem razstave, bodisi na sedežu društva. (sg)

ZAVOD ZOIS - Vsedržavno tekmovanje

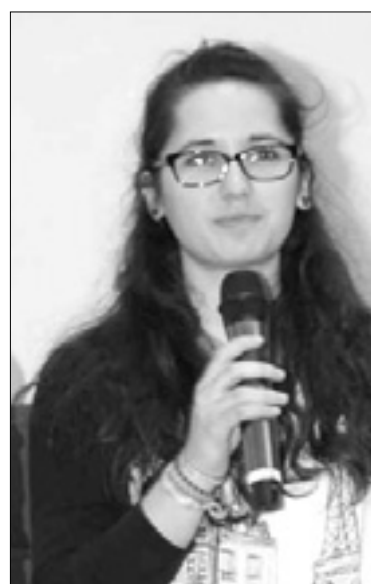
Tereza Stavar druga na CADolympics

Dijakinja 5. razreda zavoda Žige Zoisa Tereza Stavar je dosegla velik uspeh na vsedržavnem tekmovanju Cadolympics.

V prejšnjih dneh je bilo v Roveretu vsedržavno tekmovanje dijakov zavodov smeri Gradnje okolje in teritorij, na katerem je sodelovalo 40 najbolje uvrščenih višješolcev iz vseh italijanskih dežel. Že uvrstitev v finale po deželnih selekcijah, v katerih je sodelovalo 1.200 dijakov, je bila za predstavnico slovenske šole velik uspeh. Osvojitve absolutnega drugega mesta v zelo ostri konkurenci pa predstavlja izjemen dosežek.

Tako prestižen uspeh pa ni bil naključen. Tereza Stavar se je namreč za to tekmovanje pripravljala več let, saj je pod mentorstvom prof. Roberta Sarazina iz leta v leto vestno dopolnjevala svoje znanje in spretnost v projektiranju s pomočjo računalnika ter sprejela že marsikateri izziv. Osvojeno drugo mesto je bilo zato zanjo nagrada za vloženi večletni trud in je predstavljalo veliko zadoščenje zanjo in za šolo.

Sodelovanje pri tako zahtevnem tekmovanju predstavlja tudi za ostale dijake pomembno izkušnjo in priložnost za pridobivanje specifičnih kompetenc na tem vedno bolj pomembnem področju in dodatne



Tereza Stavar

FOTO R.S.

samozavesti.

Že v kratkem bodo dijaki zavoda Žige Zoisa tekmovali tudi s slovenskimi vrstniki na tekmovanju v Novem mestu.

Z leti postaja tekmovanje v znanju projektiranja s CADom čedalje bolj mednarodno in seveda zahtevno. Pri njem bo šola sodelovala tudi v bodoče, kljub skromnosti razpoložljivih sredstev. (wm)



NABREŽJE PRED VELIKIM TRGOM - Do nedelje sejem Expo Bavisela

Letos manj stojnic kot ponavadi

Tekaški praznik že nekaj let ponuja bogat spremljevalni program, s katerim želijo privabiti širše množice



Spremenjen prometni režim in cestne zapore

Zaradi tekaške prireditve Bavisela bo ponekod v Trstu ta konec tedna veljal spremenjen prometni režim. Posamezne cestne zapore bodo začele veljati že jutri zvečer, v nedeljo pa bodo za promet zaprli kar nekaj mestnih ulic in pokrajinskih cest.

V nedeljo, 3. maja, bo med 5. in 16.30 zaprta pokrajinska cesta v Križu, zaprti bo sta tudi Ul. del Pucino in Livia vse do Obalne ceste. V istem časovnem terminu bo za ves promet zaprt Miramarski drevored, na tem mestu pa bo prepovedano tudi parkiranje. Prepoved vožnje bo veljala tudi na Korzu Cavour ter na nabrežju od začetka Ul. Valdri-vo do Ul. Mercato Vecchio. Med 8.30 in 10.30 bo za promet zaprta cesta na Padričah.

Poseben prometni režim bo veljal tudi za taxije. Popolna prepoved parkiranja za voz-nike taxijev bo v nedeljo med 5. in 16.30 ve-ljala na Trgu 11. septembra 2001 v Barkovljah ter na Trgu Libertà.



gospodinje lahko občudujejo najnovejši model sesalca znamke Vorwerk, za šport-ne družinice pa je zanimiv najnovejši špor-tni model otroškega vozička nizozem-skega proizvajalca Bugaboo, s katerim je moč teči tudi po zahtevnih makadamskih poteh. Svojo stojnico imajo tudi prodajalci indijske in kitajske krame, za ljubitelje cve-tja je ravnopravna stojnica z balkonskim cvetjem, za sladkosnede pa je zanimiva stojnica z bonboni in lizikami. Poskrblje-

no je tudi za najmlajše. Otroci se lahko po-zabavajo na orjaškem panoramskem ko-lesu, ki ponuja čudovit razgled na celoten Tržaški zaliv.

Kar zadeva odziv ljudi, so razsta-vljavci že včeraj popoldne zabeležili po-poln uspeh. Največji naval obiskovalcev pa pričakujejo jutri in v nedeljo, ko bodo v Trst mahnili domači in tuji obiskoval-ci. Tekošemu sejmu torej plus za idejo in sposobnost pritegniti množice ... (šč)

PROGRAM

Tudi regata, reševalni psi in tek z vrečami

Danes, 1. maj

15.30 - Orientacijski tek

Jutri 2. maj

10.00 - Nabrežje, Regata brez meja - Trofeo Ezio Ciriello

15.30 - stopnišče pred Velikim trgom, psi reševalci

16.00 - tek z vrečami Primo Aroma Sacco Run (brezplačna vpis-nina)

20.30 - Gledališče Milna, koncert Trieste calling the boss

Nedelja, 3. maj

8.30 - Lipica, start maratona

9.50 - Devin, start polmaratona

10.00 - Miramar, start družinskega teka

Do nedelje bo na nabrežju delovalo tudi naselje Expo Bavi-sela

VPISI IN DVIG ŠTEVILK

Do sobote, 2. maja

10.00-20.00 - Poročna dvora-na (veliki trg), vpisi in dvig startnih številok za maraton in polmaraton

10.00-20.00 - šotor na Borz-nem trgu Trieste Trasporti Expo Fa-mily, vpis in dvig številok za družin-ski tek Bavisela Wind Family

Ob startni številki bo vsak te-kač družinskega teka prejel še maji-co, Radler Union, pero Smolars, ka-vo Primo Aroma, bon za prehranske dopolnila Nutrilite, kremo Rougi in en izvod tržaškega dnevnika Il Pic-colo. Tekmovalci tekmovalnih tekov bodo prejeli še torbo Bavisela, izde-lek kmetije Il Pucino, najhitrejši, to-rej tisti, ki se bodo kot prvi zglasili pri prevzemu številok, pa še stekleničko.

Kako na start?

Avtobusi bodo iz trga Libertà vozili v Lipico na start maratona med 6.30 in 7.00, v Devin na start pol-maratona med 7.30 in 8.15, v Mira-mar pa med 7.45 in 9.15. Na avto-buse, ki bodo vozili v Miramar, bo-do lahko vstopili samo tekači s start-no številko in majico Bavisela.

Manjši avtobus bo na razpola-go tudi tekačem, ki se bodo želeli vrniti v Lipico (med 13.00 in 17.00).

Bavisela je že zdavnaj preseгла okvi-re navadne tekaške tekme. Dogodek je postal priložnost za druženje in sprehajanje na mestnem nabrežju, kjer so tudi letos postavili stojnice, ki se predstavljajo pod skupnim imenom Expo Bavisela. Sejem je odlična priložnost, da se predstavijo raz-lični izdelki, na njem pa se obiskovalci lahko podružijo in pozabavajo.

Včerajšnje dopoldne so zaznamo-vale še zadnje priprave na štiridnevni pro-dajni salon na prostem, ki je letos bolj skromen kot prejšnja leta. Stojnic namreč ni toliko, kolikor jih je bilo ponavadi ali kot jih je običajno na družabno-turističnem dogodku Barcolana, jih je pa ravno toli-ko, da pregovorno zaspani in stari Trst za nekaj dni spremenijo v živahno mesto. Med razstavljalci, ki so sejem uradno od-prli popoldne, smo opazili kar nekaj gos-tov iz sosednje Slovenije. Tik pred Veli-kim trgom je stojnica, na kateri slovenski pivovar Union prodaja svoje pivo in dru-ge pijače. Naj omenimo Radler, Radensko in sadne pijače. Slovenija se predstavlja tu-di z Območno obrtno-podjetniško zbor-nico Sežana, med razstavljalci pa je tudi kar nekaj turističnih ponudnikov in dru-štev. Na eni od stojnic se predstavlja pri-znano dansko podjetje za spalne blazine,

TRASA GREEN EUROPE MARATHONA





SLOVENSKI KULTURNI KLUB - Nagrajevanje

Proza in poezija 63 mladih ustvarjalcev

Dan mladinske ustvarjalnosti je potekal pretekli teden v Peterlinovi dvorani

Vsi prisotni na Dnevu mladih ustvarjalcev v prostorih v Ull. Donizetti so bili pretekli teden prijetno presenečeni, saj je bila Peterlinova dvorana polna mladih, ki so se odzvali na povabilo Slovenskega kulturnega kluba in Mladih v odkrivanju skupnih poti. Kulturni spored so oblikovali sami mladi: s klavirskim recitalom je večer uvedel in zaključil zelo obetavni pianist Simon Kravos. Šest recitatork gledališke skupine SKK je nato vzbudilo pozornost prisotnih s sproščenim in izvirno zasnovanim recitalom pesniških biserov nedavno preminulega Kajetana Koviča (njemu je bil posvečen natečaj). Pripravila in režirala ga je Lučka Susič. Dekleta so pesmi podala na pamet sproščeno, smiselno in prepričljivo.

Sledilo je težko pričakovano nagrajevanje, saj do tistega trenutka ni nihče poznal imen zmagovalcev. V imenu treh članov komisije (sestavljali so jo: pesnica in pisateljica Majda Artač, novinar, pesnik in pisatelj Jurij Paljk ter dolgoletna mentorica mladih v Slovenskem kulturnem klubu in avtorica

mladinskih del Lučka Susič) sta prof. Artačeva in Susičeva razkrili imena nagajencev in prebrali utemeljitve. Po vsakem nagrajevanju so člani odrasle gledališke skupine Mosp prebrali odlomek iz nagrajenega dela. Damjan Košuta pa je predvajal kratek filmski posnetek, v katerem je tik pred začetkom prireditve intervjuval vsakega od nagrajenih. Imena nagrajenih pa so:

prvo mesto: Belinda Trobec za prozo in Tina Sbarbaro za poezijo (nagrada je prispevala Zadržna kraška banka);

drugo mesto: Mojca Petaros za prozo in Veronika Škerlavaj za poezijo (nagrada je prispevala Draguljarna Malalan);

tretje mesto: Monika Bukovec za prozo in Caterina Cossutta za poezijo (nagrada je prispevala Založba Mladika).

Posebne pohvale so si zaslužili še Desiree Celin, Emma Devetta, Annamaria Vignini in Matej Gruden za prozo ter Daniel Stefani in Ivana Pahor za poezijo. (tudi ti so prejeli knjižni dar

Založbe Mladika)

Kot sta poudarili članici komisije, bi moralo vso našo skupnost navdati navdušenje ob tako velikem odzivu mladih piscev, saj se je kar 63 mladih (skoraj vsi so bili stari od 14 do 18 let) preizkusilo z lastnim literarnim prispevkom. Še bolj kot število pa je komisijo presenetila dobra kvaliteta prispelih del. Najbolje sta bila zastopana Licej Prešeren in Zavod Jožef Štefan: razveseljivo je torej, da profesorji slovenščine skrbijo za razvijanje jezikovne ustvarjalnosti in literarne dimenzije ne le na šolah, ki so tradicionalno bolj humanistično usmerjene, ampak tudi na šolah, kjer prevladuje znanstvena in tehniška usmeritev.

Urška Petaros, ki je pozdravila v imenu Skk, in Niko Trento v vezni besedi sta pojasnila, da ima Slovenski kulturni klub zelo dolgo tradicijo, saj bo naslednje leto praznoval okroglih 60 let delovanja. Za bodočnost ima v načrtih še mnogo dejavnosti, na katere sta povabila vse prisotne.

A.P.

Včeraj danes

Danes, PETEK, 1. maja 2015

PRAZNIK DELA

Sonce vzide ob 5.53 in zatone ob 20.11 - Dolžina dneva 14.18 - Luna vzide ob 17.34 in zatone ob 5.08.

Jutri, SOBOTA, 2. maja 2015

BORIS

VREME VČERAJ: temperatura zraka 14,3 stopinje C, zračni tlak 1015,3 mb ustaljen, vlaga 57-odstotna, veter 7 km na uro jugovzhodnik, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 15,4 stopinje C.

Lekarne

Danes, 1. maja 2015

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Cavana 1, Miramarski drevored 117, Ul. Oriani 2, Boljunec.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Cavana - 040 300940, Miramarski drevored 117 - 040 410928, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Cavana 1, Miramarski drevored 117, Ul. Oriani 2, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2 - 040 764441.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.

Kino

AMBASCIATORI - 16.45, 19.15, 21.45 »Avengers: Age of Ultron«.

ARISTON - 16.00 »I bambini sanno«; 18.30, 21.00 »Child 44«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 20.00 »The Fighters«; 18.00 »Figlio di nessuno«; 21.30 »The Circle«.

FELLINI - 16.40, 18.15, 20.00, 21.45 »Se Dio vuole«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Mia madre«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Adaline - L'eterna giovinezza«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 15.50, 17.50, 20.00, 22.10 »Ritorno al Marigold Hotel«.

KOPER - PLANET TUŠ - 18.00, 20.15 »Brezčasna Adaline«; 16.00, 18.45, 20.30 »Hitri in drzni 7«; 16.30, 19.15, 22.00 »Maščevalci: Ultronova doba«; 17.15, 18.10, 20.00, 21.00 »Maščevalci: Ultronova doba 3D«; 15.45, 22.30 »Nočni lov«; 16.45, 21.30 »Odklikana«; 15.20 »Spuži na suhem«; 16.15, 18.30 »Spuži na suhem 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.00, 18.30, 21.00 »Avengers: Age of Ultron«; Dvorana 2: 16.00, 19.20, 21.30 »Sara' il mio tipo?«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Samba«; Dvorana 3: 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Le streghe son tornate«; Dvorana 4: 16.00, 17.50 »I 7 nani«; 16.00, 17.30, 19.45, 22.00 »Run all night«.

SUPER - 16.15, 18.30, 21.00 »L'ultimo lupo«.

THE SPACE CINEMA - 15.10, 16.00, 18.50, 20.50, 21.40 »Avengers: Age of Ultron«; 18.00 »Avengers: Age of Ultron 3D«; 15.15, 17.30, 19.45, 22.00 »Adaline - L'eterna giovinezza«; 19.05 »Fast & Furious 7«; 21.50 »Black Sea«; 15.10, 17.30, 19.50, 22.10 »Run all night«; 17.10, 19.35, 22.00 »Ritorno al Marigold Hotel«; 16.10, 18.55, 21.40 »Child 44«; 15.15, 17.10 »I 7 nani«; 15.10 »Home - A casa«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00 »Run all night«; 17.00, 19.40, 22.20 »Avengers: Age of Ultron«; Dvorana 2: 15.10, 17.20, 20.00, 22.10 »Ritorno al

Marigold Hotel«; Dvorana 3: 15.15 »Avengers: Age of Ultron«; 17.45, 20.00, 22.10 »Run all night«; Dvorana 4: 16.00 »I bambini sanno«; 18.00, 21.30 »Child 44«; Dvorana 5: 15.00, 16.40 »I 7 nani«; 18.15, 20.30 »Mia madre«.



Šolske vesti

NA DTZ ŽIGE ZOISA bodo v soboto, 2. maja, uradi zaprti.

RAVNATELJSTVO DIZ J. STEFANA obvešča, da v soboto, 2. maja, bo šola zaprta.

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da so v teku vpisovanja v občinske otroške jasli K. Štrekelj v Sesljanu za š.l. 2015-16. Obrazci so na razpolago v Uradu za šolstvo v Občinski knjižnici, Nabrežina 102. Prošnje najkasneje do 15. maja v uradu, Nabrežina Kamnolomi 25. Info na tel. 040-2017375.



Izleti

ODBOR ZA SPOMENIK v Gabrovcu organizira v nedeljo, 10. maja, v sklopu 70. letnice osvoboditve, izlet v prenovljeno Bolnico Franjo. Obenem bomo počastili tudi Gabrovčane, ki so padli v okolici Komna in Cerknega. Informacije in vpisovanje na tel. št. 340-2741920 (Mirela).

SSO, v sodelovanju s Slovensko prosveto, ZCPZ-TS, ZCPZ-GO, Zvezslovenske katoliške prosvete in Združenjem Blanchin organizira v petek, 15. maja, udeležbo na predstavitvi slovenske manjšine v Italiji, ki bo potekala v okviru Svetovne razstave EXPO 2015 v Milanu. Prevoz z avtobusom iz Gorice in Trsta. Informacije na goriškem (0481-536455), tržaškem (040-3481586) in videmskem (0432-701455) uradu SSO.

ZSKD vabi člane na ogled svetovne razstave Expo Milano 2015 v petek, 15. maja. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Urniki odhoda avtobusov: 5.00 - Domjo (pri banki Antonveneta); 5.20 - Trst (Trg Oberdan); 5.45 - Sesljan (avtobusna postaja nasproti bencinske črpalke); 5.30 - Gorica (parkirišče pred pokopališčem); 5.40 - Cormons (pri krožišču pred vhodom v mesto). Za prijave in informacije na tel. 040-635626 ali info@zskd.eu.

KMEČKA ZVEZA prireja v petek, 22. maja, izlet na ogled 26. državne razstave »Dobrote slovenskih kmetij«, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuj. Na razstavi sodelujejo tudi slovenske zamejske kmečke organizacije združene v Agraslomak v koordinaciji MKGP. Odhod avtobusa iz Boljunca ob 6.30 in z Opčin ob 7.00. Vpis do 20. maja v uradih KZ na tel.: 040-362941 (TS); 0481-82570 (GO); 0432-703119 (Čedad).

KRU.T vabi v petek, 29. maja, na zaključno srečanje pred poletjem z obiskom Rogaške Slatine in kulturnih ter drugih znamenitosti v Olimjah pri Podčetrtku. Prijave in info na sedežu, Ul. Cicerone 8, II. nad. Tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

OMPZ F. BARAG vabi na romarski izlet v Zagreb v torek, 2. junija. Ogledali si bomo, poleg katedrale z ožjo okolico in zagrebškim kosilom, tudi stari del mestnega jedra. Prijave in ostale informacije čim prej po tel. 347-9322123 (sestra Angelina) ali 340-139507 (gospa Erika).

PODPORNO DRUŠTVO ROJAN IN KRU.T vabita v nedeljo, 7. junija, na izlet »Lepote Nediških dolin«. Pot bo vodila na Staro Goro, v Špeter Slovenov do Sv. Ivana v Čele, na povratku še postanek v Rožaški opatiji. Prijave in info na sedežu, Ul. Cicerone 8, II.nad. Tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it ali na tel. 040-826661 (Darko Kobal), 040-417025 (Anton Bolet).

LETNIKI 1960 vabljene na izlet, ki bo 13. junija. Info in vpis na tel. 040-2171334, 335-6407258 (Nives) ali 349-4133919 (Marinka).

SKD PRIMOREC prireja celodnevni izlet v Gardaland v soboto, 13. junija. Zbirališče in odhod ob 6. uri v Trebčah (s postanki na Opčinah, na Proseku in v Devinu). Vpisovanje v Ljudskem domu v Trebčah v ponedeljek, 4. maja, od 16. do 17. ure. Info na tel. št. 333-3671734.



Poslovni oglasi

PRODAM STANOVANJE

ulica Papaveri, Opčine.

Tel. 3400503429

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SREČKO KOSOVEL

išče vzgojitelja s specifično izobrazbo za delo z mladostniki. Kandidati se lahko tel. javijo 040/573141 (08:00-16:00) ali preko e-pošte urad@dijski.si



Mali oglasi

PRODAM AVTO VW polo 1200, letnik 2004, v zelo dobrem stanju. Tel. št.: 340-9331778.

PRODAM SCOOTER trikolesnik piaggio, MP3, 250 IE, črne barve, letnik 2006, prevoženih 24.000 km in servisiran. Tel. št.: 331-3901302 ali 040-291479.

PRODAM hišo s terenom, na lepi sončni legi nad Rojanom. Potrebna popravila. Tel. št.: 338-4069412 (v večernih urah).

PRODAM razlidljivo zemljišče v Boljuncu, 1.150 kv.m., ograjeno in s priključkom za vodo in kanalizacijo. Cena po dogovoru. Tel. št.: 333-8479139.

RESEN GOSPOD išče zaposlitev za ročno pranje posode v kavarnah ali gostilnah, tudi za pol dneva ali občasno. Tel. št.: 327-7409432.

RESNA GOSPA išče kakršnokoli delo, z lastnim prevozom. Tel. št. 329-3227075.

V MAVHINJAH prodajamo staro hišo, sestavljeno iz dveh zgradb ter z dvoriščem. Potrebne obnove. Tel. št.: 348-6500067.

V NAJEM oddam dvosobno stanovanje v Štivanu. Tel. 348-4462664.

V PRAPROTU prodamo hišo. Tel. št.: 040-200494.



Turistične kmetije

AGRITURIZEM DEBELIS

je na Kolonkovcu odprt do 10.05. Zaprto ob sredah.

Tel. 040-391790

BIODINAMIČNA IZLETNIŠKA KMETIJA PRI KAMNARJEVIH

je po novem odprta vsako soboto in nedeljo

ter ob praznikih. Ponujamo tudi kuhano domačo hrano! Več na naši facebook strani.

Za rezervacije tel. 0038640644121 ali 0038657668245



Osmice

DRUŽINA ŠUC je odprla osmico, Briški 18. Tel.: 339-2019144.

ERIKA IN MARTIN sta v Križu odprla osmico. Vabljeni! Tel. št.: 040-220605.

FRANC IN TOMAŽ sta odprla osmico v Mavhinjah. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-299442.

IVAN PERNARČIČ ima v Vižovljah odprto osmico. Tel. 040-291498.

KOMARJEVI imajo v Logu odprto osmico. Poleg vina nudijo domač prasički prigrizek in oljčno olje. Vabljeni!

NA KONTOVELU »Kamence« je odprta osmica.

OSMICA je odprta pri Škerku v Praprotnu. Tel. št.: 040-200156.

OSMICO je odprl Renzo Tavčar, Repen 42. Tel. 338-3916147.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medjevasi 14. Tel. 040-208632.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano, 2 (Strada di Fiume). Toplo vabljeni.

SILVANO FERLUGA vabi na osmico pri Piščancih.

V KLETI PAROVEL v Boljuncu je odprta spomladanska osmica. Tel. 346-7590953.

V LONJERJU št. 255 ima odprto osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-8435444.

V SAMATORCI št. 50 sta odprla osmico Cvetko in Zmaga Colja. Vabljeni! Tel. 040-229224.

V ZGONIKU je odprl osmico Milič Stanko. Tel. 040-229164.

ŠUBER je odprl osmico na Opčinah. Tel. št.: 349-7158715.

Loterija 30. aprila 2015

Bari	56	11	73	36	13
Cagliari	70	61	25	74	85
Firenze	24	11	87	51	79
Genova	68	86	58	44	48
Milan	86	23	18	5	69
Neapelj	4	60	13	55	77
Palermo	81	38	83	2	51
Rim	76	81	80	58	45
Turin	21	9	47	6	3
Benetke	42	47	30	35	26
Nazionale	21	4	30	1	45

Super Enalotto št.52

18	28	31	33	55	78	jolly	81
Nagradni sklad	10.367.137,10 €						
Brez dobitnika s 6 točkami	-- €						
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €						
Brez dobitnika s 5 točkami	-- €						
514 dobitnikov s 4 točkami	556,29 €						
20.279 dobitnikov s 3 točkami	23,44 €						

Superstar

8

Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
1 dobitnik s 4 točkami	55.629,00 €
104 dobitnikov s 3 točkami	2.344,00 €
1.871 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
11.506 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
28.032 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

**Fantovska in dekliška
Boršt-Zabrežec****PARK HRIBENCA
V ZABREŽCU**

Program:

Danes, 2. maja, od 18. ure dalje

Odprtje kioskov in zabava

Nedelja, 3. maja

ob 17.00 odprtje kioskov

ob 19.00 SLOVESNO
PODIRANJE MAJAVse dni bodo delovali dobro
založeni kioski.
Specialitete na žaru.

TOPLO VABLJENI!

**Obvestila**

GODBENO DRUŠTVO PROSEK prireja prvomajsko budnico po vaseh zgoniške občine. Urnik: Brišički 9.30, Repnič 10.45, Zgonik 11.15, Salež 11.45, Samatorca 12.30, Gabrovec 13.15. Vabljeni!

MLADINSKI KROŽEK PROSEK KONTOVEL obvešča, da bo danes, 1. maja, tradicionalna budnica z zbirališčem ob 8.15 pri Soščevi hiši.

PIHALNI ORKESTER BREG prireja prvomajsko budnico po vaseh: Boršt ob 7.00, Zabrežec ob 7.30, Gročana ob 8.30, Jezero ob 9.00, Lonjer ob 9.30, Ricmanje ob 10.00, Domjo ob 10.30, Boljunec ob 11.00, Dolina ob 11.30, Prebeneg ob 12.00, Mačkolje ob 12.45.

SKP IN SIK vabita na prvomajski praznik v Podlonjer. Danes, 1. maja, ob 13.00 prvomajsko kosilo; ob 17.00 govor; ob 19.30 ples s skupino »Bob O' Lones«. V soboto, 2. maja, ob 17.00 odprtje kioskov; ob 19.00 razprava »Delo-prekernost, neustrezne rešitve vlade«, sledi glasba z Dj-em.

SKP vabi na prvomajski praznik pod šotorom v Križu: danes, 1. maja, ob 13.00 odprtje kioskov; ob 17.00 prvomajski pozdrav; ob 17.30 koncert TPPZ P. Tomažič in prijatelj, sledi ples s Kraškimi ovčarji. V soboto, 2. maja, ob 15.00 odprtje kioskov in extempore za otroke in mladino na temo »Svoboda-mir«; ob 17.00 okrogla miza »Osvoboditev in takrat pridobljene pravice, ki so danes ogrožene«; ob 20.00 ples s skupino Nebojska.

VAŠKE ORGANIZACIJE IZ BAZOVICE obveščajo, da bo danes, 1. maja, ob 7. uri budnica z godbo Viktor Parma iz Trebč in poklon padlim na vaškem pokopališču.

FANTOVSKA IN DEKLIŠKA BORŠT ZABREŽEC vabita v soboto, 2. maja, zvečer na zabavo; v nedeljo, 3. maja, podiranje maja ob 19. uri. Vse prireditve bodo potekale v parku Hribenca v Zabrežcu, kjer bodo delovali kioski.



www.primorski.eu/bubnicmagajna/

MLADINSKO ZDRUŽENJE LONJER-KATINARA prireja v nedeljo, 3. maja, okoli 16.30 slovesno podiranje mlaja. Toplo vabljeni!

SKD TABOR in VZPI-ANPI Opčine vabita ob 70-letnici osvoboditve v nedeljo, 3. maja, na vaški pohod Pot do svobode. Zbirališče ob 11.00 v Prosvetnem domu.

NOGOMETNI KAMP za osnovnošolce in srednješolce od 22. junija do 3. julija prirejata AŠD Zarja in ŠC Melanie Klein. Vpis na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu od 4. maja (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrčkih 14.30-18.30). Info na info@melenieklein.org ali 345-7733569. Omejeno št. mest.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča javnim osebam ali zasebnikom, ki so lastniki nepremičnine in so dali v najem stanovanje, ki je bilo pred tem neoddano, manj premožnim osebam, da lahko prosijo za prispevek kot predvideva zakon (2. stavek 6. člena DZ/6/2003). Prošnja do 4. maja, ob 12. uri izključno na obrazcu na www.comune.duino-aurisina.ts.it - news in na sedežu Socialne službe (Sesljan, Naselje Sv. Mavra 124), po predhodnem tel. dogovoru na št. 040-2017390.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča, da je bil odobren razpis za izplačilo subvencije najemnine za l. 2014 za javne ali zasebne stanovanjske enote, razen subvencioniranih stanovanj (11. čl. zakona št. 431/1998 in 6. čl. DZ št. 6/2003). Vloge morajo biti izpolnjene do 4. maja, ob 12. uri z uporabo ustreznega obrazca na www.comune.duino-aurisina.ts.it - news ali na sedežu Socialne službe Občine Devin Nabrežina (Naselje Sv. Mavra 124), po predhodnem tel. dogovoru na št. 040-2017390.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA od 22. junija do 4. septembra v Bazovici, za otroke od 3 do 11 let. Vpis do 11. junija na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu od 4. maja (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrčkih 14.30-18.30). Info na info@melenieklein.org ali 345-7733569. Omejeno št. mest.

SKD PRIMOREC vabi na redni občni zbor, ki bo v Ljudskem domu v Trebčah v ponedeljek, 4. maja, ob 19. uri v prvem in v četrtek, 7. maja, ob 19. uri v drugem sklicanju.

GODBENO DRUŠTVO VIKTOR PARMA - Trebče vabi vse člane na občni zbor, ki bo v torek, 5. maja, ob 20.30 v drugem sklicanju v prostorih Ljudskega doma.

ZSKD vabi mlade aktivne člane do 25. leta, da se udeležijo delavnice KULT-ura zate 2. Delavnice bodo potekale v Trstu, Gorici in v Vidmu od maja do julija. Info po tel. 040-635626 ali trst@zskd.eu.

SKD LIPA iz Bazovice sklicuje redni občni zbor v sredo, 6. maja, ob 19.30 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Bazovskem domu.

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB »L. Košir« vabi člane na ogled filatelistične razstave 70 let osvoboditve Trsta, ki je v Kosovelovi knjižnici v Sežani in na mesečno srečanje, ki bo v sredo, 6. maja, ob 18.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Sv. Frančiška, 20.

AŠD MLADINA vabi člane na redni občni zbor, ki bo v domu Alberta Sirka v Križu v petek, 8. maja, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju.

FOTOVIDEO TRST80 vabi na zaključno prireditev foto-video natečaja Ota Hrovatin v petek, 8. maja, ob 20.00 v razstavno dvorano ZKB, Ul. Ricreatorio 2, Opčine.

NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55: SKD F. Prešeren iz Boljunca obvešča prijavitelje, da bo drugo srečanje nadaljevalnega tečaja v petek, 8. maja, ob 14.30. Zbirališče pred gledališčem F. Prešeren v Boljuncu.

SPDT vabi v petek, 8. maja, ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano, Ul. Sv. Frančiška 20, na predstavitev poho-

da iz Rezije do Trsta, ki ga bosta z goriškim planinskim društvom uresničila jeseni ob 2. Slofestu.

EKOLOŠKA SOBOTA - AcegasApsAmga in Rajonski svet za Zahodni Kras prirejata v soboto, 9. maja, od 10. do 18. ure na javnem parkirišču »Mandrija« na Proseku zbiranje kosovnih odpadkov kot npr. pohištvo, hladilniki, zeleni odrez, steklene šipe, lake, barve, uporabljena olja, pnevmatike idr.

PREŠERNO SKUPAJ, ob 70-letnici osvoboditve, Kulturna društva Vzhodnega Krasa vabijo na Izlet po naših vaseh, od Repna do Gročane v nedeljo, 17. maja. Zbirališče ob 8.30 v Repnu. Info in prijave pri odbornikih posameznih društev do nedelje, 10. maja.

SKD GRAD OD BANOV vabi člane v društvene prostore na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 10. maja, ob 10.00 v prvem in ob 10.30 v drugem sklicu. Ob priliki bodo člani lahko poravnali letno članarino.

FOTONATEČAJ ALBERT PEČAR (Berto Tromba): SKD Valentin Vodnik in Majenca prirejata v sklopu letošnje Majence fotonatečaj, ki bo potekal do 13. maja. Lahko sodelujejo ljubiteljski kot poklicni fotografi z digitalnim ali tradicionalnim fotoaparatom. Pravilnik na www.majenca.com. Vabljeni k sodelovanju!

CENTER OTROK IN ODRASLIH Harmonija sklicuje redni občni zbor, ki bo v petek, 15. maja, ob 18.30 v prvem in ob 19.00 v drugem sklicanju, na društvenem sedežu v Ul. Canova, 15.

CENTER OTROK IN ODRASLIH Harmonija vabi na predstavitev poletnega centra Harmonija 2015 v petek, 15. maja, ob 18.00 na društvenem sedežu v Ul. Canova, 15. Poletni center bo letos potekal julija in avgusta v Grljanu in je namenjen otrokom od 3 do 14 let starosti. Toplo vabljeni!

JASLI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: nadaljujejo se vpisi otrok od 1. leta dalje za š.l. 2015/16. Info in vpisi v pisarni, Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@djaski.it.

POLETNI CENTRI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: pričeli so se vpisi otrok, ki obiskujejo jasli, vrtnice in šole (do 12. leta) s slovenskim učnim jezikom. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@djaski.it.

PREDŠOLSKI PROGRAM »Šolski zvonec že zvonil« v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel od 31. avgusta do 11. septembra za otroke, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom. Dnevni program predvideva utrjevanje učne snovi in kvalitetno pripravo na novo šolsko leto ter razne delavnice. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@djaski.it.

PRIMORCI BEREMO 2015 - Vabljeni k branju slovenskih avtorjev do 11. novembra. Informacije pri sodelujočih knjižnicah: Narodna in študijska knjižnica, Trst (ponedeljek-petek, 10.00-18.00), Občinska knjižnica, Salež (ponedeljek in sredo, 15.00-19.00), Knjižnica P. Tomažiča in tovarišev, Opčine (ponedeljek-petek, 16.00-19.00), Knjižnica B. Pahorja, Prosek (ponedeljek 19.30-21.00).

**Prireditve**

SKD LIPA - Bazovica: Klekljarska skupina Ribice vabi danes, 1. maja, ob 17.30 v dvorano Gospodarske zadruge v Bazovici na otvoritev razstave Rožic ne bom trgala. Razstavlja tudi kamnosek Jernej Bortolato. Kulturni utrinek bodo oblikovali narečna pesnica Danila Tuljak in vokalna skupina Vocabella.

SKD VESNA IN VZPI - ANPI E. Antončič prirejata danes, 1. maja ob 15.30 na Klancu v Križu proslavo 40-letnice odkritja spomenika. Sodelujejo

TPPZ P. Tomažič, osnovnošolci, godba V. Parma iz Trebč, igralec Danijel Malalan in slavnostni govornik Miroslav Košuta. V primeru slabega vremena bo prireditev v Ljudskem domu.

»**DOMAČE VEDUTE**« - Razstava Majde Pertotti s Kontovela je odprta do 3. maja v piceriji na Opčinah, Proseška ul. 35.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV in Radijski oder vabita v ponedeljek, 4. maja, v Peterlinovo dvorano, Ulica Donizetti 3, na odprtje razstave ilustracij »Doberdob« akademskega slikarja Janeza Vidica po istoimenskem romanu Prežihovega Voranca. Govorila bosta umetnostna zgodovinarica Breda Ilich Klančnik ter slikarjev vnuk Luka Vidic. Odlomke iz romana »Doberdob« bodo brali člani Radijskega odra. Začetek ob 20.30.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete prireja v četrtek, 7. maja, predavanje ob diapozitivah »Očetov naših imenitna dela. Slovenski stavbarji in kamnoseki v okolici Trsta«. Predavatelj prof. Božidar Premrl. Začetek ob 20.30.

SKLAD MITJA ČUK vabi na Festinvalop - 7. mednarodno gledališko srečanje v Kulturnem domu na Proseku v četrtek, 7. maja, ob 10. uri: Barvana klapa (VZS Mitja Čuk), Il Cerchio - Medea Pepe e Sale - Gorica. Častni gost gledališki igralec in režiser Gianmaria Martini. V petek, 8. maja, ob 10. uri: Barvana klapa (VZS Mitja Čuk), VDC Nova Gorica, SVZ Dutovlje, J. Levca - Ljubljana. Častni gostje: gledališki igralec Franco Korošec ter Odrasla gledališka skupina MOSP. Magično presenečenje s čarodejem Jole Cole. Napovedovalka: Elena Husu.

OBČINA ZGONIK vabi na občinsko proslavo 70. obletnice osvoboditve v soboto, 9. maja: ob 17.30 polaganje vencev pred občinskim spomenikom padlim v Zgoniku; ob 17.45 pohod iz Zgonika v Brišičke; ob 19.00 osrednja proslava v Domu Brišički, Brišički 77.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Saležu prireja v ponedeljek, 10. maja, ob 18.00 v sklopu pobude Primorci beremo 2015 srečanje S prijateljem v knjižnici. Vabljeni k polnoštevilni udeležbi!

V NŠK, Ul. Sv. Frančiška 20, je do 15. maja na ogled razstava akvarelov Sophie Vinci »Navdih«. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure.

FOTOVIDEO TRST 80 vabi na ogled fotografske razstave Pavla Morelja v prostorih Občine Divača, od 9. do 14. ure. Sobota in nedelja zaprto.

KDO PA SOTI MLADI FANTJE? V društvenem baru n'G'rici v Boljuncu je na ogled fotografska razstava, posvečena 70-letnici osvoboditve, ki so jo pripravile članice Skupine 35-55 SKD F. Prešeren.

SPOMINI IZ FRONTE 1914-1918: razstava bo odprta ob sobotah, od 9. do 14. ure in ob nedeljah, od 15. do 18. ure. Voden ogledi in izredni obiski na info@mitteleuropa-institute.org.

Prispevki

V spomin na Mariota Spetiča darujeta Albin in Pierina z družino 50,00 evrov za nabrežinsko cerkev.

V spomin na g. Mariota Spetiča darujejo cerkvene pevke 50,00 evrov za nabrežinsko cerkev.

Ob smrti našega pokojnega moža, očeta in nonota Lučkota Križmančiča daruje družina 50,00 evrov za cerkev v Bazovici.

Ob smrti mame Marije Micali vdove Racman daruje sin Silvano 100,00 evrov za cerkev na Pesku.

Ob 70. letnici osvoboditve Trsta, v spomin na padla v NOB Ivana Batiča in Danila Juretiča daruje Iva Batič 50,00 evrov za KD Bubnič Magajna.

Ob 70. letnici osvoboditve Trsta, v spomin na padla v NOB Ivana Batiča in Danila Juretiča daruje Iva Batič 50,00 evrov za VZPI - ANPI Križ.

V spomin na tatka Darkota darujeta

Zdenka in Mira 50,00 evrov za ŠD Kontovel.

V spomin na Bredo Komel daruje Majda Okretič 25,00 evrov za društvo KRU.T.

Ob 17. obletnici smrti Ninke Švab roj. Turk daruje sin Igor 50,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

Ob 17. obletnici smrti Ninke Švab roj. Turk daruje sin Igor 50,00 evrov za Cerkveni pevski zbor od Novega sv. Antona.

V spomin na Danimira Žerjala daruje Ada Počkar 15,00 evrov za ANED.



V miru je odšla

**Anica Purič
vd. Tenze**

Poslednji pozdrav bo v Ul. Costalunga, v ponedeljek 4. maja, od 10.30 do 11.40.

Pogreb z žaro bo v ponedeljek 18. maja, ob 14.30 v Križu.

**Žaluoja Edi in Elda, nečaki
Matevž, Isabel in Josef ter
sorodniki**

Križ, 1. maj 2015

Pogrebno podjetje San Giusto - Lipa

1.5.1998

1.5.2015

Ob sedemnajsti obletnici smrti

**Ninke Švab
roj. Turk**

se je vedno z veliko ljubeznijo v srcu spominja

sin Igor

Trst, 1.5.2015

1.5.2014

1.5.2015

**Valentino Repinc
(Tine)**

Vedno si v naših mislih in srcih.

**Žena Sonja, hčerka Valentina
z družino**

Pogrebno podjetje Lipa - San Giusto

1.5.1945

1.5.2015

Ob 70. obletnici smrti

Karla Mihalja

ki je padel kot borec 1. maja za osvoboditev Trsta, se ga spominja

hčerka



SPOMINI NA OSVOBODITEV TRSTA

Moj maj 1945

DRAGO KOŠUTA (po pripovedi uredila Katja Kjuder)



Na fotografiji desno Drago Košuta (osebni arhiv) v partizanski uniformi, levo politkomisar Komande mesta Trst Franc Štoka-Rado stoje na strehi tovarnjaka govori množici pri Sv. Jakobu, 1. maja 1945

ARHIV OZE NŠK



O d februarja vse do 8. septembra 1943 sem bil v Posebnih bataljonih. Iz kraja Sant' Eusanio Forconese, približno 17km jugovzhodno od Aquile, kjer sem dočkal kapitulacijo Italije, sem se z nekim tovarišem iz Križa kar peš odpravil proti domu. V Terniju pa sva se uspela, sicer z veliko težavo, vkrcati na prenatrpan vlak, ki naju je pripeljal do domačega Križa. Nekaj časa sem potem moral delati pri Todt: za Nemce smo kopali jarek ob cesti, ki povezuje Križ s Prosekom. Obstajala je možnost, da bodo Nemci obkolili našo vas in pobrali ljudi. Odločil sem, da grem v partizane. 8. januarja 1944, ko mame ni bilo doma, sem zapustil dom. Samo mlajšemu bratu sem rekel, naj pozdravi mamo in ostale v družini v upanju, da jih bom spet videl ob koncu vojne. Mahnil sem jo kar sam proti Velikemu Dolu na Krasu, kjer je bila prva partizanska karavla. Od tu so mene in druge tovariše napotili v Gabrovico pri Komnu, kjer je bilo v nekem gozdčku urejeno zbirališče za nove fante, ki so prihajali iz raznih kraških vasi. Vključen sem bil v Kosovelovo brigado, katere poveljstvo je bilo na Predmeji.

Bili so dnevi kratkega zatišja. Komandir čete, tovariš Veto iz Opčin, me je vprašal, če bi postal bolničar. Nisem takoj sprejel, saj nisem imel nobenih izkušenj. Čez nekaj dni pa sem že bil na tečaju za bolničarje. K četi sem se vrnil z bolničarsko torbo, v kateri je bilo nekaj poveljev ter malo alkohola in vate. Medtem pa je bilo že vse nared, da krenemo naprej. Med potjo smo zvedeli, da gremo na neke bunkerje v Baško grapo, kjer so bili nameščeni Italijani, ki so varovali železnico ki je iz Gorice peljala proti Jesenicam. Prečkali smo Trnovski gozd in se spustili proti Trebuši, od tam pa na Ponikve (Angeljsko goro), na Otlci med Colom in Predmejo. Pozno popoldne smo prišli na vrh, nekaj pojedli in na trdih tleh legli k počitku.

V zgodnjih jutranjih urah, ko se še ni zdanilo, smo se odpravili naprej proti grapi, kjer je tekla proga. Naš bataljon je imel nalogo, da varuje druge bataljone, ki so napadli bunkerje. Ofenzivna na železnico v Baški grapi je trajala od 29. junija do 2. julija 1944. Bitka se je vnela, ko je nemška enota silovito prišla na pomoč svojim kameradam v bunkerjih. Moral sem ostati nekaj metrov za svojimi tovariši in biti na razpolago, če me v slučaju potrebe, pokličejo. Bitka je bila v teku in streljanje je bilo vse-naokrog. Ni dolgo minilo, ko sem zaslišal glas: »Bolničar, bolničar!«. Za trenutek nisem vedel, kaj bi, nato pa sem stekel v smer, od koder je prihajal klic. Srečno sem prišel do težko ranjenega partizana, ki je bil

zadet v spodnji del trebuha in je ležal na tleh v mlaki krvi. Bil je Grk in niti besedice ni razumel slovensko. Kako se je znašel med nami, nisem nikoli zvedel. Obvezal sem ga in si ga naložil na hrbet ter ga odnesel proti vozovom, ki so čakali na vrhu hriba. Medtem ko sem ga nosil, sem mislil, da ne bova prišla daleč, tako je streljalo. Ves upehan pa sem srečno prišel na vrh in ranjenca izročil drugemu tovarišem, ki so ga položili na voz. Moral sem se vrniti na položaj, borba pa je tedaj že pojenjavala. Proti večeru smo se umaknili in pozno zvečer prišli v vas Ponikve, kjer smo po močniku spali po hlevih v družbi krav.

Zjutraj smo se premaknili. Meni pa je bilo bolničarske izkušnje dovolj. Med pohodom sem začel premišljevali, kako bi se znebil zadolžitve. Ko smo pešali po gozdu, sem odločil, da se iz kolone umaknem, češ da moram na potrebo. Ko sem ostal sam, pa sem bolniško torbo zalučal daleč v grmovje, potem pa sem dohitel svojo kolono. Začelo me je skrbeti, kaj bom rekel komandirju, kako bom opravičil dejanje? Med počitkom sem šel na komando bataljona, kjer je bil politkomisar moj stric Jura. Njemu sem se potožil in povedal resnico. Pošteno me je okaral in mi zagrozil, da če bo stvar prišla na dan, mi ne bo mogel pomagati. Odločil je, da bom ostal kar pri njemu, nosil bom harmoniko in urejal stenski časopis. Tako se je stvar uredila in da bi »pomašil« dogodek, sem se ponudil, da prevzamem lahki minomet, s katerim sem kasneje sodeloval v napadu na Trnovo, kjer smo nagnali italijanske fašiste.

Novembra sem bil premeščen v Gradnikovo brigado, kjer sem ostal do februarja 1945. Tedaj sem prostovoljno prestopil v udarni bataljon XXXI. divizije, ki ga je vodil Franc Kovačič-Tarzan, doma iz Beke Krajine. Bil je sposoben dečko. Četo, kateri sem pripadal pa je vodil Ažman Zvone iz Jesenic. Prepešali smo Polhograjske Dolomite, prekrizali vasi vse do Benečije in šli čez Sočo. Večkrat sta nas spremljala dež in sneg.

Proti Trstu

Bilo je marca ali aprila 1945. leta, ko smo dobili ukaz, da zapustimo Žiri in Polhograjske Dolomite ter, da se javimo v Cerknem, kjer so nas čakale nove naloge. Po nekaj urah hitrega marša smo prispeli v Cerkno in naši poveljniki so odšli na štab divizije, da bi zvedeli, kaj nas čaka. Medtem smo počivali in nekaj pojedli. Nakar smo se vkrcali v star avtobus, ki nas je pripeljal v Trebušo. Od tam dalje pa smo peš nadaljevali proti Čepovanu vse do Predmeje, kjer so bile razmeščene naše brigade, ki so se začele spopadati z nemškimi

enotami. Ne spominjam se, koliko časa smo tam ostali. Nakar je nekega dne prišel ukaz, naj se pripravimo za pohod proti Vipavski dolini, preko katere bomo šli na Kras. Zapustili smo partizanske brigade, ki so se borile z Nemci, in krenili naprej.

Vipavska dolina je bila že vsa zelena in to nas je razveselilo, nič več snega in mraza, ki sta nas spremljala dolge zimske mesece. Bil sem vesel. Vse do takrat sta nas večinoma spremljala malodušje in negotovost, sedaj pa se je obzorje pred nami jasnilo in nam dajalo poguma za naprej. Vipavsko dolino smo prečkali, ne da bi počil en sam strel, saj Nemcev ni bilo naokrog. Pred nami je bil sedaj Kras.

Mimo prelaza Železna vrata, južno od Dornberka, smo zavili proti Škrbini v Sveto, kjer smo počivali, nato pa naprej v Gorjansko. Tu je bilo že vse pripravljeno za miting, kulturno propagandno prireditev. Še pred tem pa smo hoteli obračunati z Mongolci, kot smo takrat imenovali sovjetske vojake, ki so bili v nemški vojski. Ti so se zabarikadirali v vaški šoli in se vztrajno branili. Akcija nam ni uspela. Tudi zato, ker nismo želeli tvegati naših življenj. Kar pustili smo jih in odšli v skedenj, kjer je bilo že vse nared za zabavo. Manjkalo ni prav nič: ne jedače ne pijače pa tudi deklet ne.

1. maj 1945

Pot smo nadaljevali do Zgonika, kjer smo počivali. V popoldanskih urah smo dosegli Brišičke. Sedaj pa smo bili že blizu borbe, saj so se naše brigade bojevale na Opčinah z Nemci.

Tiste noči se dobro spominjam, komandir Ažman me je določil za nočno stražo. Opazoval sem nemške topovske izstrelke, ki so nad mojo glavo švigali proti Opčinam. Topniško obstreljevanje je bilo tako s kopnega kot z ladij. Mi pa nismo imeli nobenega ukaza, da se vmešamo v borbo, morali smo samo mirovati in čakati na jutrišnji dan, da se čez kraški greben spustimo proti Trstu.

2. maj 1945

Zjutraj bi se nam moral javiti vodič, zadolžen, da nas vodi proti Trstu. Ob dogovorjeni uri pa ga ni bilo od nikoder. Nekateri borci so predlagali, da bi kar jaz vodil, ker sem bil domačin. Po pravici povedano, pa sem kraje slabo poznal. Tako smo odrinili kar brez vodiča, saj ko si enkrat na grebenu, dosti res ne moreš zgrešiti, da prideš v Trst. In res ni minilo dolgo, ko smo stopili na Furlansko cesto in korakali proti mestu. Mimo svetilnika na Greti smo prispeli v Rojan in nato korakali po ulici Udine. Opazil sem, da so vzporedno z nami po

Miramarskem drevoredu prihajali Novozelandci s svojimi oklepniki. Pri železniški postaji so zavili na nabrežje, medtem ko smo mi mimo takratne Caffè Fabbri na trgu Dalmacija stopili na ulico Carducci in naprej proti Stari mitnici.

Med hojo po središču mesta nisem videl partizanov drugih enot, in občutek sem imel, da sem bil prvi tržaški Slovenec v samem središču mesta, saj v enoti, kateri sem pripadal, sem bili edini iz naših krajev.

Pri Stari mitnici smo zavili proti Rossettjevi ulici in prišli do velike kasarne. Vstopili smo, bila je prazna. Malo smo se odpočili in medtem, ko so se naši poveljniki oddaljili, smo si borci ogledovali vojašnico. Zašli smo tudi v kleti in glej, glej v naše velikansko veselje smo naleteli na ogromno skladovnico parmezana. Kar s krampom smo se lotili slastnih koles, saj smo bili pošteno lačni.

3. maj 1945

Naslednjega dne so nas razmestili na različna mesta. Mene in nekega tovariša so z džipom odpeljali v ulico Valdirivo, kjer sva morala stražiti garažo, oziroma avtomehanično delavnico, da bi ne kaki nepridipravi iz nje odnesli, kar je bilo še tam koristnega. Ko sva že nekaj dni marljivo stražila, se mi je zahotelo, da bi šel malo naokrog, da vidim, kaj se v mestu sploh dogaja. Zavil sem proti morju in se približal poslopiju takratne Ala littoria, danes Pristanjske Kapitanije. Stavbo sem poznal, ker je bila pred vojno garaža za vodna letala, ki so s svojim poštnim tovorom vsakodnevno letela proti Benetkam. Jaz sem v tistih časih pred kavarno Tommaseo lovil tramvaj, ki me je peljal na delo v tovarno pri Sv. Andreju. Med vojno je bila v Ala littoria komanda nemške vojne mornarice.

Stavbo, ki sem se ji približal, je stražil neki tovariš iz moje edinice. Vprašal sem ga, če ima v zalogi tudi kaj za pod zob. Odvrnil mi je, da naj kar sam pogledam v za boje. Tako sem naletel na lončke medu in posode z oljem. Dovolil mi je, da sem nekaj lončkov vzel in v čutarice, ki sem jih tam našel, nalil nekaj olja. Nato pa sem jo mahnil proti kanalu, kjer se je okrog ribičev, ki so se ravnokar vrnili z lova na škombre, zbirala gruča ljudi. Približal sem se ji in ugovaril, da so ulov že prodali. Razočarani kupci, ki so ostali praznih rok, so že odhajali, ko sem opazil, da se k pomolu s čolnom približuje ribič. Ko je čoln privezal, sem ga vprašal, če ima kaj rib za prodati. Žal pa je bil ulov skromen in ga je hotel zase. Ko pa je slišal, da mu v zameno ponujam olje, je takoj privolil, da mi jih nekaj odstopi. Še več, povabil me je domov, nedaleč od nabrež-

ja, kjer je njegova žena pripravila ribe pa še svežo solato zraven.

Ko sem se vrnil v garažo, je bil moj tovariš ves iz sebe. V skrbah je bil zame in je že mislil, da so me ugrabili. Potolažil se je, ko sem pripravil mizo in mu postregel z ribami in solato. Dodal pa je, da bi mu bolj teknilo, ko bi dobil kranjsko klobaso in kozarec malvazije.

Še nekaj dni sva ostala na straži v tisti garaži, nakar so naju zamenjali drugi. Ponovno sva se pridružila naši enoti, ki je bila medtem premeščena v prostore pomorske šole na trgu Hortis.

25. maj 1945

Nekega dne sem predlagal nekemu tovarišu, da greva pohajati po mestu. A nisva šla daleč. Ko sva zavila v ulico Fortino naju je neka priletna gospa, tako imenovana ruffiana poklicala in vabila, naj vstopiva v bližnje poslopje in naju napotila v gornje nadstropje. V ozkih ulicah Starega mesta so se nahajale tiste dobro znane javne hiše. Pa sva kar odločila, da zavijeva notri. V neki predsobi so že bili drugi gostje pa tudi nekaj angleških vojakov. Sedla sva na klopco in opazovala zaposlene frajle, ki so se vrtele okrog nas odete v prozorne halje. Ko sva bila na vrsti, so naju povabili v sobo. V tem trenutku pa je zunaj začelo silovito pokati. Takoj sem stekel iz sobe in opazil, da nobenemu ni bilo jasno, kaj se dogaja. Vsi so začeli bežati iz poslopja na ulico, ki je bila že zavita v temo. Ker streljanja ni hotelo biti konca, sva se s tovarišem odločila, da se vrneva na Trg Hortis. Pomislil sem, da se je morda v Trstu začela kaka vstaja, saj partizanov niso ravno vsi marali, posebno v tem delu mesta. Opazil sem, da nama sledita dva Angleža. Krenili smo v smer, od koder je prihajalo streljanje. Pazljivo smo se ob zgodovinskih prikladi do vogala hiše, kjer je bilo moč videti slabo razsvetljeni Veliki trg, sredi katerega je stala množica vojakov in streljala v zrak. Od daleč ni bilo mogoče videti, kdo so. Opo gumili smo se in se jim približali. Bili so partizani 4. armije Jugoslovanske armade. Od dahnila sva se. Vprašal sem, zakaj streljajo, pa mi je eden izmed njih v srbsčini za- bičal: »Od kod pa si, ali ne veš, da je danes 25. maj, rojstni dan našega komandanta, maršala Tita?« Ne, tega nisem vedel in se s svojim tovarišem odmaknil iz trga. Tudi Angleža sta že pred tem izginila.

Odhod

Čez čas je moja enota dobila ukaz, da se pripravi na odhod: Trst smo morali zapustiti. To nam ni šlo v račun. Toda ukazi so ukazi in tako smo tudi storili.

**30. november 1943**

AVNOJ je sprejel odlok o priključitvi Slovenskega primorja, Beneške Slovenije, Istre in hrvaških jadranskih otokov k Jugoslaviji.

IX. korpus JA

Operacijsko področje IX. korpusa je obsegalo Slovensko Primorje, Trst, Slovensko Istro, Rezijo, Beneško Slovenijo ter del Gorenjske in Zahodne Koroške. Poveljnik korpusa je bil Lado Ambrožič - Novljan. Vojaške enote, ki so sodelovale pri osvoboditvi Trsta:

30. divizija:

17. brigada Simona Gregorčiča

18. brigada Bazoviška

19. brigada Srečka Kosovela

31. divizija:

3. brigada Gradnikova

7. brigada Prešernova

16. brigada Vojkova

26. aprila je bilo v brigadah 1761 borcev in bork, ki so imeli nalogo, da iz severovzhoda osvobodijo severne dele Trsta, Tržič, Gorico in ustje Soče. Deli korpusa so morali preseči komunikacijo Trst-Tržič in s tem onemogočiti preboj Nemcev ter ostalih kvsilinskih enot do zahodnih zaveznikov.

IV. armada JA

1. marca 1945 je Tito ukazal, da se NOVJ preimenuje v Jugoslovansko armado (JA). 4. armada je bila ustanovljena 2. marca 1945. Komandant armade je bil generallajtnant Peter Drapšin. 4. armada se je Primorju približevala iz jugovzhoda. Ofenziva armade se je začela 20. marca 1945 na območju reke Une v severozahodni Bosni. Prebijala se je prek Bihača, Gospiča in Reke. Armada je imela nalogo, da osvobodi Liko, Gorski Kotar, Istro, Trst in Slovensko Primorje do Soče. Pri osvoboditvi Trsta so v sestavi 4. armade sodelovale:

9. divizija s 3. dalmatinsko in

4. splitsko brigado,

20. divizija z 8. 9. in 10. dalmatinsko brigado,

26. divizija z 11. dalmatinsko brigado,

29. divizija z 10. hercegovsko brigado,

43. divizija z 2. in 3. brigado, tankovska brigada z 2. in 4. bataljonom.

Skupno okrog 23.000 vojakov, ki jih bom v nadaljevanju še vedno imenovala partizani, tako kot sta jih vedno imenovala mama in oče, ko sta mi pripovedovala o naši preteklosti. Partizank je bilo okrog 990.

Komanda mesta Trst

KMT je 3. avgusta 1944 ustanovil štab IX. korpusa in mu je bila neposredno podrejena. Za komandanta je bil imenovan major Martin Greif-Rudi. V oborožene enote so vstopili zlasti člani Delavske enotnosti, tako tržaški Slovenci kot Italijani, zato je večina bataljonov nastala v tovarnah. Skupno je štela okoli 3000 borcev.

CLN

Italijanski narodnoosvobodilni odbor za Julijsko krajino (CLN) je zahteval ohranitev italijanske suverenosti nad vso deželjo do rapalske meje. Zato je sodelovanje med CLN in OF postalo nemogoče. Namen vstaje CLN ni bil le osvoboditev izpod nemške okupacije, pač pa tudi zadržati Jugoslovansko armado do prihoda zahodnih zaveznikov. Za IV. armado vstaja CLN ni imela nikakršnega pomena, ker je bila ob njenem prihodu že zatrta in so enote KMT vzpostavile nadzor v nekaterih predelih mesta.

Tržaška operacija**IX. korpusa in IV. armade**

16. aprila 1945 je IV. armada prispela pred Reko, na črto stare rapalske meje, ki so jo Nemci prav v tem času močno okrepili, da bi partizanom zaprli prehod do Istre in Slovenskega Primorja. Takoj po prihodu na območje so se začeli spopadi z Nemci, ki so se zaključili šele 7. maja. Ker je bila nemška obramba najmočnejša na sredini, se je štab armade odločil, da prek kril napreduje proti Trstu. 27. aprila je generalštab JA izdal ukaz, da se mora IX. korpus premakniti proti Trstu.

28. april

30. divizija se je z vsemi tremi brigadami premaknila na Kras. 43. divizija

PRED 70 LETI

Kako so partizani osvobodili Trst

Katja Kjuder

Na fotografijah:
Levo zgoraj partizani z oklepnikom pred nekdanjim Narodnim domom na Ul. Filzi; spodaj oklepni avtomobil z garibaldinci na Velikem trgu; Desno črtež vojaških operacij za osvoboditev Trsta iz knjige Milice Kacin Wohinz in Jožeta Pirjevca Zgodovina Slovencev v Italiji 1866-2000

FOTO ARHIV OZE NŠK



pa se je skozi gozdove pretihotapila skozi nemško obrambo. Ob vstaji KMT je bilo v Trstu še kakih 7000 Nemcev.

29. april

20. divizija je prihajala iz območja Ilirske Bistrice. Njena desna kolona (9. brigada in 4. tankovski bataljon) je prispela v Divačo ob 14:00, od koder je nemška posadka že pobegnila v Sežano. Kolona je osvobodila Orlek, nato pa napadla črto mestne obrambe na odseku Opčine-Bane. V Sežani so se Nemci branili z vso močjo, odpor je bil zlomljen okoli 20:00. Kolona je prenočila v Sežani. Ponoči jo je obstreljevala artilerija iz Opčin in Trsta. Njena leva kolona (8. brigada, 10. brigada, 2. tankovski bataljon) pa je brez bojov do konca dneva prispela do Bazovice. Zvečer je tako celotna 20. divizija prispela na črto mestne obrambe Opčine-Bazovica.

30. april

16. brigada 30. divizije je presekala komunikacijo Trst-Tržič.

17. brigada je iz Škurbine ob 04. uri dosegla Repentabor. 1. bataljon je ob 8. uri presekal cesto Opčine-Prosek in nato zaprl komunikacijo Trst-Miramar. Brigado so Nemci obstreljevali iz Konotova in torpedovk iz pristanišča. Ob 10. uri je Reuter objavi vest, da so enote IV. armade JA vpadle v Trst in da so zahodni zavezniki oddaljeni 118km. Okrog 16. ure se je 3. bataljon prek Gorka spustil v Barkovlje in tam vzpostavil stik z enotami KMT. To je bila prva slovenska oz. jugoslovanska enota, ki je prodrla v mesto.

18. brigada je iz Dutovelj prek Repna prispela do Opčin in tam navela stik s IV. armado ter sodelovala v bojih za Opčine.

19. brigada je iz Repentabra prispela do Opčin in sodelovala v bojih, nakar je dobila ukaz, da se mora prek Openskega hriba spustiti do Rojana.

Udarne četa je dopoldne sodelovala v bojih na Opčinah, ob 12. uri pa je dobila ukaz, da mora prek Ban in Konkonela vpasti v Trst.

31. divizija se je ta dan približevala Tržiču, Gorici in Soči.

20. divizija: 10. brigada je iz območja Lipice napredovala proti Bazovici in jo s 1. bataljonom 8. brigade v treh krvavih napadih do večera osvobodila. Slednja je napredovala proti Trstu in med potjo napadla nemške položaje pred Boljuncem. 3. bataljon je ob 22. uri zasedel Ricmanje.

9. divizija je zjutraj zasedla Buzet. Del tretje brigade je prispel zvečer na črto Sv. Rok-Oreh, kjer je naletel na srdit nemški odpor. To je bila že črta nemške obrambe mesta: Opčine-Bazovica-Sv. Rok-Milje.

30. aprila zvečer je bila taktična obkolitev Trsta končana, na nekaterih mestih pa je bila že prebita nemška obrambna črta.

1. maj

Skupina partizanov 19. brigade 30. divizije se je 1. maja ob 00.30 mimo nemških položajev pretihotapila v Rojan. 1. bataljon je ob 5. uri prispel na območje Starega pristanišča, kjer so se začeli boji s sovražnikom, trajali so do večera. 2. bataljon pa je zasedel območje nad Rojanom ob železniški progi. Partizani so zajeli 240 nemških in 210 drugih vojakov. Ob 04.30 so bili borci udarne čete na ulici de'Angeli. 1. vod udarne čete je ob 5. uri prispel do vojašnice Vittorio Emanuele na ulici Rossetti, kjer so našli okoli 700 pripadnikov Mestne straže (Guardia civica) in 312 nemških vojakov. 2. vod se je od 5. do 19. ure boril v Bošketo.

2. bataljon je zasedel preostali del Barkovelj ter Nemce pregnal iz svetilnika na Greti.

18. brigada je skupaj z 9. brigado 20. divizije delovala na Opčinah, kjer so

boji potekali cel dan. Ob 22. uri je njene položaje zamenjala 10. brigada 29. divizije.

2. brigada Narodne obrambe je z drugimi enotami 30. divizije sodelovala v bojih za železniško postajo in pristanišče.

16. brigada je poskušala osvojiti Križ in Nabrežino. Napad je bil odbit, brigada pa se je nato umaknila na izhodiščne položaje v Šempolaju.

20. divizija: 10. brigada je pred Vrdele prispela 1. maja ob 02. uri. 1. bataljon je uničil odpor v posameznih zgradbah in se prebil do Ljudskega vrta. Kolona je nato prispela na ulico Carducci. 3. bataljon je napad začel iz Gabrovega hriba in se ob zori usmeril proti vojaški bolnišnici. Odpor na območju vojaške bolnišnice je bil hitro nadzorovan. Zajetih je bilo 400 ranjencev in 60 častnikov. V območju sodišča se je bataljon okrepil s tankovsko četo. Obe koloni sta del sil namenili za blokiranje sodišča.

2. bataljon 10. brigade je v mesto vdrl iz ceste Bazovica-Lonjer in nadaljevali proti Lovcu, kjer so se Nemci odločili braniti tako na Lovcu kot v vili Revoltella. 3. bataljon 8. brigade je preko Lonjerja zatrl nemški odpor na katinarski Golovki in nadaljeval preko Rocola proti mestu.

V zgodnjih jutranjih urah je 11. brigada 26. divizije napredovala iz Famelj v smeri Bazovica-Katinara- železniška proga-ladjedelnica.

43. divizija je napredovala z 2. in 3. brigado in osvobajala polotok Milje, kjer je bilo nastanjenih 300 nemških vojakov.

1. tankovska brigada je z 2. in 4. bataljonom predhodno sodelovala v bojih na Opčinah in bila nato poslana v Trst, da bi čim hitreje osvobodila pristanišče in onemogočila umik nemške flote. 4. bataljon je preko Bazovice, Vrdele in ulice

Fabio Severo napredoval do centra, kjer je z 2. bataljonom sodeloval pri napadu na zgradbo sodišča.

Brigade 9. divizije so osvobajale območje Sv. Ane vse do morja.

Položaje med Trstom in Miramarom je 30. divizija držala do 1. maja zvečer. Obstreljevala jo je nemška artilerija iz bojnih čolnov. Zvečer je slovenske partizane zamenjala 10. brigada 29. divizije in deli 20. divizije. Večina 31. divizije se je usmerila proti Soči.

1. maja je torej Jugoslovanska armada prodrla do centra Trsta in je, razen posameznih točk odpora: v zgradbi sodišča, na gradu Sv. Justa, Vili Revoltelli, pristanišču in na Kolonji, nadzorovala vse predele mesta. Zahodni zavezniki so ta dan prispeli do Tržiča. Ob 13.30 je sprednji del predhodnice 2. novozelandske pehotne divizije prispel do Ronk, na mostu Papariano čez Sočo, skoraj 6 km severozahodno od Tržiča, je navezal stik s 3. brigado 31. divizije.

Samostojnih akcij KMT tega dne ni bilo več, povsod so potekale skupne akcije z enotami Jugoslovanske armade. Med vstajo se je KMT priključilo več Slovencev in Italijanov tako, da je 1. maja KMT štela 10.000 ljudi.

2. maj

20 divizija: ob 4. uri se je 3. bataljon 8. brigade vzdolž ulice D'Annunzio prebil do trga Garibaldi, kjer so ga čakale enote KMT. Nadaljeval je do Pomorske postaje in ob 10. uri je zavzel pomol Bersaljerjev. Nekatere nemške enote so pobegnile po morju.

Ob 08.30 se je del 9. novozelandske brigade premaknil iz Tržiča. Kolona je na poti uničila nemško postojanko v Devinu in pri Proseku. Ob 14. 30 so Novozelandski prispeli v Miramar. Ob 15. uri so zavezniški tanki in večina 22. bataljona prispeli v središče Trsta. Del 8. brigade je sodeloval pri blokadi gradu Sv. Justa. Ob 17.30 so deli britanskega bataljona prispeli pred grad Sv. Justa. Nemci so se jim predali, 182 vojakov, in bili v zgodnjih jutranjih urah odpeljani v Tržič. Nemška skupina pri Sv. Justu, Nemci v vili Geiringer na Škorklji in tisti pri Sv. Alojziju so bile edine nemške enote v mestu, ki so se predale zahodnim zaveznikom.

V Trst so prispele nove zavezniške enote. Medtem ko so zavezniški, razen manjših incidentov, v osvobojeni Trst vkorakali skoraj brez boja, so med preostalimi Nemci in Jugoslovansko armado spopadi potekali še ves 2. maj.

17. brigada 30. divizije je večino partizanov nastanila na območje ulice Udine in v bojih ni več sodelovala. 3. bataljon se je nahajal pri svetilniku. 18. brigada se je ta dan še vedno borila na Opčinah. 19. brigada je 1. bataljon nastanila v vojašnici v Rojanu. 2. bataljon pa je deloval proti nemškemu oporišču na Škorklji.

Sodišče je blokirala 10. brigada 20. divizije. Zjutraj je pred sodišče prispel tudi 2. bataljon 11. brigade 26 divizije. Kakih osem angleških tankov se je v popoldanskih urah ustavilo pred sodiščem in partizani so se z zahodnimi zavezniki dogovorili za skupen napad jugoslovanske pehote ter jugoslovanskih in britanskih tankov.

Ob 17. uri je bila zunanja stena sodišča prebita. Nemci so se čez pol ure predali partizanom. Kmalu nato se je predala tudi posadka v Vili Revoltelli. Posamezne nemške skupine na Kolonji pa so se predale šele ponoči iz 2. na 3. maj. Ko je bilo bojov v Trstu že konec, je nemška enota na Opčinah vztrajala še do naslednjega dne.

3. maj

Na Opčinah se je 3. maja ob 18. uri 20. diviziji predalo okrog 3000 nemških vojakov. S tem je bila Tržaška operacija, ki jo je neposredno in v celoti usmerjal generalštab Jugoslovanske armade, končana. Enote IX. korpusa in IV. armade Jugoslovanske armade so po hudih bojih osvobodile Trst. Po poročilu štaba IV. armade z dne 14. 7. 1945 je bilo v Tržaški operaciji ranjenih 823 partizanov, padlih borcev in bork pa 294. Slava jim! Ostanimo jim hvalnezi predvsem tako, da uveljavimo materinščino na enakovredni ravni jezika naših sosedov.

PARTIZANSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA PRIMORSKO IN GORENJSKO

Štev. 87 -- leto III

Torek 1. maja 1945

Cena 1.— liru

Junaške čete Jugoslovanske Armade so vkorakale v Trst

Beograd 30. aprila: Izzredno vojno poročilo Generalštaba Jugoslovanske Armade.

Po težkih borbah z močnimi sovražnimi silami so naše čete prebile silno utrjene sovražne položaje in prodrle v mesto Trst, kjer naše pehotne in tankovske enote vodijo ogorčene poulične borbe.

V trenutku, ko se na vseh bojiščih odigravajo usodni dogodki, se je slavna Jugoslovanska Armada zopet proslavila in dokazala vsemu svetu, da more izpolniti tudi najtežje naloge. Zaman so nemški in italijanski fašisti pošiljali močne sile, da bi zadržali ofenzivo naših čet za osvoboditev naših bratov v Trstu, Slovenskem Primorju, Istri in Gorici. Nobena sila ne bo mogla preprečiti osvobodilne bratov, ki so dolga leta ječali pod tujim jarmom.

Borba naših čet na ulicah Trsta ob sodelovanju prebivalstva je velik vojaški in politični dogodek. Naša Armada izpolnjuje davne želje bratov v Trstu, Primorju, Istri in Gorici in davne želje vseh narodov Jugoslavije, ki so z največjim navdušenjem pozdravili vstop naših čet v Trst.

Proglas

narodom demokratične federativne Jugoslavije za 1. maj

**Vse za fronto - vse za zmago!
Smrt fašizmu - Svobodo narodu!**

Narodom demokratične, federativne Jugoslavije, delovnemu ljudstvu mest in vasi! Delavci, nameščenci! Kmetje! Narodna inteligenca! Vojaki Jugoslovanske Armade! Mladina!

Letošnji Prvi maj praznujemo v znamenju odločilnih zmag nad smrtnim sovražnikom jugoslovanskih narodov, slovanstva in vsega svobodoljubnega človeštva, nad nemškim fašizmom. Slavna rdeča Armada se bori na ulicah Berlina. V srcu Hitlerjeve Nemčije, v kateri so bili zasnovani gorostasni načrti o gospodstvu nad svetom, so se sestale armade silne anglo-sovjetsko-ameriške protihitlerjevske koalicije, da bi z združenimi močmi do kraja potolkle fašistično pošast. Naša herojska Jugoslovanska Armada završuje osvoboditev naše slavne in mučene domovine. Kmalu bodo zastave demokratične, federativne Jugoslavije zavihrale nad Zagrebom in Ljubljano, skoraj bo naša vojska prinesla svobodo Slovenskemu Primorju, Istri in Koroški.

Z velikimi demokratičnimi pridobitvami naše narodno osvobodilne borbe se vse bolj krepi moralno-politično edinstvo naših narodov v borbi za novo Jugoslavijo, za svobodno očetnjo svobodnih in enakopravnih jugoslovanskih narodov. To edinstvo se izraža v vse večji moči ENOF, najbolj demokratične, najbolj množične in najbolj nacionalno-politične organizacije v zgodovini naših narodov. V Enotni NOF je prišla do izraza nerazdružljiva zveza delavcev, kmetov in delovne inteligence, zveza, ki tvori podlago naše narodne oblasti. Enotna vlada demokratične federativne Jugoslavije in vlade naših federalnih edinic naslanjajoče se na najširše narodne množice morajo pogumno pristopiti k izvajanju ukrepov, ki so nujni za pospešitev končne zmage nad sovražnikom in za povojno konsolidacijo naše dežele v smislu naprednih, političnih in družbenih teženj naših narodov. Pod geslom »Vse za fronto - vse za zmago!« naši narodi vrše orjaške napore, da bi pomagali svoji armadi in narodni oblasti. Delovne mase je zajel zanos tekovanja in delovnega heroizma. V porušeni deželi se s herojskimi napori obnavlja gospodarsko in kulturno življenje. Naš delovni svet stopa na pot obnove in napredka. Naša osvobodjena domovina koraka naprej z velikimi in trdnimi koraki. Z notranjim utrjevanjem naše narodne države se jača tudi njen mednarodni položaj, raste njen ugled med svobodoljubnimi narodi sveta.

Letošnji Prvi maj bodo narodi Jugoslavije praznovali v znamenju končne osvoboditve svojih najglobljih teženj v zunanji politiki, v znamenju pogodbe o prijateljstvu, vzajemni pomoči in povojnem sodelovanju, sklenjene med Jugoslavijo in Sovjetsko Zvezo. S to pogodbo, ki so jo naši narodi desetletja zahtevali, so porušene vse pregrade, ki so bile postavljene med bratske narode Sovjetske Zveze in Jugoslavijo. Razvijajo se in učvrščujejo prijateljske zveze z Anglijo in Ameriko ter z vsemi drugimi svobodoljubnimi narodi predvsem z bratskimi slovanskimi narodi, našimi sosedi in brati po orožju.

Državljan! nove Jugoslavije! Naši narodi pričakujejo Prvi maj, dan borbenega pregleda delovnega ljudstva, dan mobilizacije in razvijanja vzpodbud na nove podvige v znamenju zmage nad nemškim fašizmom in njegovimi hlapci, v znamenju notranjega preporoda in delovnega heroizma; v znamenju vse bolj tesnega prijateljstva z vsemi svobodoljubnimi narodi.

Narodni borci, vojak, podoficirji, oficirji in politični delavci Jugoslovanske Armade! Naprej pod vodstvom velikega vojskovodje in narodnega heroja maršala Tita! V poslednjo bitko za končno osvoboditev naše domovine! Ne dopustite, da bi le eden fašistični razbojnik ušel iz naše dežele! Očistite deželo okupatorjev in poslednjih ostankov domačih izdajalcev! Ponesite zastavo svobode tja, kjer naši narodi še vedno ječe pod tujim jarmom! Slava borcem, ki so dali svoje življenje za svobodo, neodvisnost in srečno bodočnost naše jugoslovanske domovine!

Narodi Jugoslavije! Srbi, Hrvati, Slovenci, Makedonci in Črnogorci!

Gradite svojo svobodno skupno narodno državo na trdnih in neomajnih temeljih enakopravnosti, bratstva in enotnosti! Na teh temeljih ste v skupni borbi izvojevali svobodo in neodvisnost. Na teh temeljih ste ustvarili pogoje za napredek in srečo jugoslovanskih narodov v bratski federativni državni skupnosti. Borite se brez prizanašanja proti vsemu, kar vas je v preteklosti razdvajalo in kar bi v bodoče moglo služiti novim sporom med brati iste krvi! Iztrebite in izkoreninite vse ostanke velikosrbskega hegemonizma, pokrajinske ozkogrudnosti in separatizma, katere je izkoriščal sovražnik svobode in neodvisnosti! Federativna Jugoslavija je skupna domovina, brez katere nobeden izmed njenih narodov ne more biti svoboden. V neomajni borbi proti narodnim izdajalcem, proti politični in socialni reakciji se razvijajo velike demokratične pridobitve.

Delavci in delavke!

Vedno ste bili v prvih vrstah splošne narodne borbe za svobodo in napredek. Vedno so na vas padali najtežji udarci reakcije, ki je vodila našo deželo v propad. Bodite tudi sedaj v prvih vrstah borbe za izgradnjo resnične demokracije, za procvit naše narodne države, za politični, gospodarski, družbeni in kulturni napredek jugoslovanskih narodov! Prednjačite na polju obnove našega



INTERVJU - Blaž Vurnik, soavtor stripa Spomini in sanje Kristine B.

O skritih otrocih medvojne Ljubljane

Razstava *Spomini in sanje Kristine B.*, Ljubljana 1941–1945 je nastala ob 70-letnici konca druge svetovne vojne in je del širšega evropskega projekta *Skriti otroci 2. svetovne vojne*. Ob tej priložnosti nam je Blaž Vurnik, soavtor razstave in istoimenskega stripa ter kustos za novejšo zgodovino pri Mestnem muzeju Ljubljana, predstavil nekaj slabo poznanih dejstev o organiziranosti in delovanju odporniškega gibanja pri oskrbi otrok v Ljubljani med drugo svetovno vojno.

Zakaj ste se odločili ravno za formo stripa?

Strip je krasen medij. Zgodbo lahko pripoveduje tako, da ji dodaja neštet elemente v obliki raznih podob, od arhitekture, karakternosti likov, celo duh časa lahko ujame v okvirček risbe. Na nek način deluje kakor film, le da nam pri stripu detajli ne bežijo tako kot gibljiva slika. Zame je pomembno, da je naš strip do neke mere realističen, da je v njem vsaj v nekaterih detajlih upodobljena Ljubljana in da protagonisti z risbo dobijo svojo osebnostno noto. Prav zato sem se odločil, da k sodelovanju povabim Zorana Smiljanica. Ima strašen občutek za detajl, pa tudi v žanru zgodovinskega stripa se je že preizkusil in uveljavil.

Čeprav gre za fiktivno junakinjo, pa naj bi sama zgodba temeljila na resničnih dogodkih v Ljubljani med drugo svetovno vojno, ki so nastali kot produkt vašega poglobljenega raziskovanja. Kako je potekalo vaše delo in kaj ste ugotovili?

Res, Kristina B. je povsem izmišljena oseba. Vendar dogodke, ki jih spremlja, mesto, ki ga opazuje, in osebnost okoliščine, ki jih živi med vojno, bi prav lahko spremljal, opazoval in živel katerikoli drug najstnik v Ljubljani med letoma 1941 in 1945. Kristina in njena dru-

Zgodovinar
Blaž Vurnik,
spodaj platnica
in delček stripa

ROŠA



sredno po njej. Z zbiranjem pričevanj in dokumentiranjem gradiva bomo nadaljevali tudi po izteku projekta, prav tako bomo dograjevali spletno stran.

Koliko je bilo otrok, ki so drugo svetovno vojno preživljali in preživeli v Ljubljani brez staršev?

V tem primeru govoriva le o otrocih partizanov, sodelavcev Osvobodilne fronte, internirancev in talcev. Obstaja seznam, ki je nastal po vojni in na katerem je omenjenih 184 imen otrok, ki so bili

Osvobodilna fronta je v okviru Slovenske narodne pomoči aktivirala svoje sodelavke, ki so ustvarile omrežje pridobivanja in distribucije dobrin – denarja, nakaznic, oblačil, igrač in drugih potrebščin. Poleg tega so otrokom, ki so ostali v mestu sami, poiskale nastanitev pri rejnikih. Predvsem to je bila težka naloga. Najti so morale zanesljive ljudi v okoljih, kjer ni bilo nevarnosti izdaje. Nekatere izmed teh otrok je bilo zaradi konspiracije potrebno seliti večkrat, kar je posledično tudi povečalo stres, ki so ga doživljali. Organizacija skrbi za otroke, ki jo je večji del vojne vodila Ana Zihler, je bila tako konspirativna, da so v vsem času vojne oblasti odkrile le eno deklico, ki sta jo starša nato našla šele po vojni. Z v precejšnji meri tajno zdravstveno oskrbo teh otrok pa so dosegli, da jih je od 184 omenjenih na seznamu, kar 181 vojno preživel.

Organiziranost je bila na precej zavidljivi ravni, sploh če upoštevamo razmere Ljubljane v medvojnem času. Kako je bilo po drugih mestih?

Ne vem, ali na to vprašanje sploh lahko odgovorim, saj kljub poglobljenemu iskanju podobnih primerov v okupirani Evropi nisem našel. Kar je nenavadno, saj so se povsod v odpor vključevali mladi ljudje, med katerimi so imeli nekateri otroke, za katere je bilo potrebno poskrbeti. Precej pa je dokumentiranega dogajanja v zvezi z organizacijami, ki so predvsem v zahodni Evropi organizirale skrivanje judovskih otrok. Vendar pa je to neka druga zgodba.

Ali se v bližnji prihodnosti pripravlja še kakšna predstavitev tovrstne tematike?

Ko bomo v muzeju zaključili s projektom *Skriti otroci 2. svetovne vojne*, nas čakajo nove vsebine. Upam, da se bomo lahko v prihodnosti vrnili tudi k otroštvu med vojno.

Kateri so po vašem mnenju osrednji razlogi, da je potrebno tudi po sedemdesetih letih še vedno govoriti o drugi svetovni vojni?

Morda je ta fraza obrabljena in izpraznjena, morda se sliši celo plehko, a vendar mislim, da je treba vedno znova pripovedovati o tem, kje je človeštvo zgrešilo pot pozitivnega razvoja, zato, da teh napak ne bi ponavljali in da bi se iz zgodovine česa naučili. Druga svetovna vojna, oziroma njen razplet, sta močno spremenila moralne norme Evrope. S koncem vojne se je v Evropi uveljavila tradicija enakopravnosti ne glede na vero, raso ali narodno pripadnost, ki je svoj konkretno utemeljitev dobila v Evropski uniji. Tako je spominjanje na okupirano Evropo, holokavst in najrazličnejša preganjanja tisti del našega skupnega spomina, ki nas opozarja na to, da je enakopravno sodelovanje v interesu vseh in da v vojnah ni resničnega zmagovalca.

Robi Šabec

MEDNARODNA NAGRADA GIORGETTI

»Dovolj imam upiranja, raje bi ustvarila nov svet«

Življenje bi moralo biti (postati) bolj poetično, piše na tleh zapuščene rimske tovarne Fiorucci, ki jo je skupina brezdomcev (Romov, Ukrajincev, Afričanov, Italijanov) spremenila v svoj dom, sčasoma pa tudi v Space Metropolis – muzej sodobne umetnosti, ki danes hrani štiristo del. *Tiste umetnine so kot vojaki, ki ščitijo tovarno in njene prebivalce*, pravi Giorgio De Finis – eden od prejemnikov letošnje mednarodne nagrade Marisa Giorgetti, ki so se v sredo zvečer zvrstili na odru tržaškega gledališča Miel. Nagrada nosi ime po ženski, ki je daleč od reflektorjev skušala lajšati življenje številnim beguncem (v prvi vrsti tistim iz nekdanje Jugoslavije), in je zato namenjena posameznikom, ki so na literarnem, družbenem, kulturnem ali političnem področju pripomogli k spodbujanju in zaščiti človekovih pravic, zatiranih in preganjanjih.

To nagrado sprejemam v imenu vseh izgnancev, ki so prisiljeni poganjati korenine v novih krajih, je pred nabito dvorano dejala turška sociologinja in aktivistka Pinar Selek, ki je zaradi lažne obtožbe terorizma dve leti presedela v turških zaporih, danes pa živi kot politična begunka v Franciji. *Sprejemam jo v imenu vseh, ki se upirajo nasilju in kapitalizmu, v imenu vseh, ki sanjajo drugačen svet – svet prijateljstva, ljubezni, pravičnosti, spoštovanja. Kajti čeprav vem, da je upor potreben, se ne morem vse življenje upirati: raje bi pomagala ustvariti nov svet.*

Migracija je v političnem diskurzu postala sinonim za invazijo, predstavljena je kot element, ki ogroža javno varnost, zato smo se prepričali, da jo moramo ustaviti, pravi Óscar Martínez, pogumen novinar iz Salvadorja, ki je osemkrat prepotoval Mehiko na strehi »zveri«, vlaka, s katerim skušajo migranti prepotovati v ZDA (in izkušnjo opisal v knjigi *La bestia*). *Javnost bi morala razumeti, da je migracija naravni pojav, ki ga zidovi in druge pregrade ne bodo ustavili.*

Iran je ocean zgodb, tam vedno srečujem neverjetne ljudi, ki se nato spremenijo v junake mojih knjig, pravi Goli Taraghi, iranska pisateljica, ki živi v Parizu. Ena izmed teh je tudi »gospa granatno jabolko«, starejša

GOLI TARAGHI

FOTODAMJ@N



ÓSCAR MARTÍNEZ

FOTODAMJ@N



PINAR SELEK

FOTODAMJ@N



iranska kmetica, ki jo je pisateljica spoznala na teheranskem letališču, ko je mimoidoče spraševala, kje je Švedska. Njena zgodba je dala naslov zbirki novel *La signora melograno*, ki je pravkar izšla pri italijanski založbi Calabugi in v kateri je iranska pisateljica opisala usode razseljenih ljudi.

Predsednik združenja ICS Gianfranco Schiavone poudarja, da je namen nagrade Giorgetti ovrednotiti avtorje, ki so italijanskim bralcem neznani, bi pa zaslužili njihovo pozornost. Sredin večer v gledališču Miel je njegove besede samo podkrepil. (pd)

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

NA VES GLAS



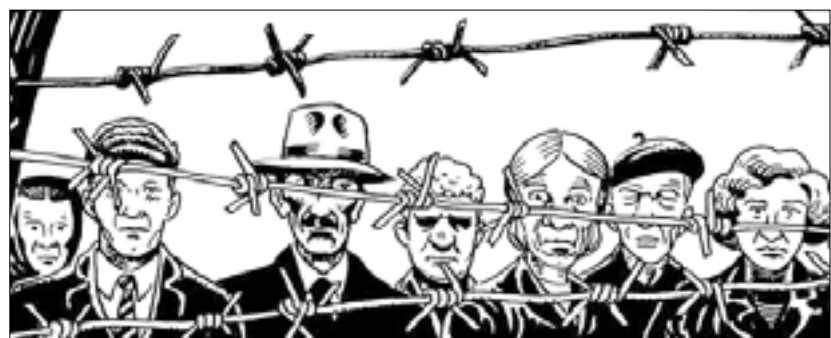
PRISLUHNI HITU!

Tracce clandestine Modena City Ramblers

Combat folk
Modena City Records, 2015
Ocena: ★★★★★★

Italijanska combat folk skupina Modena City Ramblers, ki bo v nedeljo nastopila v Bričičih, je pred dvema letoma praznovala dvajsetletnico delovanja. Bend je takrat izdal dvojno ploščo s preprostim naslovom *Venti* in nanjo posnel najboljše pesmi svoje dolge in uspešne glasbene kariere. Prejšnji mesec pa je zagledal luč nov album glasbenih priredb. Novo ploščo *Tracce clandestine* sestavljajo komadi, na katere so člani benda zelo navezani. Med njimi so na primer pesmi svetovno znanih glasbenikov, kot sta Manu Chao in Bruce Springsteen, ter tudi italijanske ponarodele skladbe *Fischia il vento* in *Per i morti di Reggio Emilia*. Combat folk je posebna glasbena zvrst, v kateri zaznamo irsko folk glasbo, rok, pank in še marsikaj. Skupina Modena City Ramblers spada med pionirje tega tipa glasbe, njen prvenec iz leta 1993 pa nosi ravno naslov *Combat folk*. Od takrat je bend izdal kar trinajst plošč, v svojih komadih pa obravnava tako politične in socialne kot tudi ljubezenske tematike. Za sedbo sestavljajo danes pevec in kitarist Davide »Dudu« Morandi, basist Massimo »Ice« Ghiacci, bobnar Roberto »Robby« Zeno, pianist Leonardo »Leo« Sgavetti ter glasbeniki Franco D'Aniello, Francesco »Fry« Moneti in Luca Serio Bertolini.

Nova plošča *Tracce clandestine* je izšla pred mesecem dni, izdala pa jo je bendova glasbena založba Modena City Records. Album sestavlja petnajst pesmi oziroma glasbenih priredb starejših uspešnic razno raznih glasbenikov. Že na začetku lahko na primer prisluhnemo znanemu komadu *Clandestino* (Manu Chao). Za njim je na vrsti tradicionalna pesem *Saluteremo il padrone*, kjer je za mikrofonom italijanski pevec Eugenio Finardi. The Ghost of Tom Joad je znana uspešnica ameriškega »Bossa« Brucea Springsteena, The Trumpets of Jericho pa je edina »nova« pesem, pri kateri je sodeloval član irskega benda The Pogues Terry Woods. Omembe vredni so prav gotovo še Sidi H'Bibi v sodelovanju z bosansko skupino Dubioza Kolektiv in pa izredni verziji ponarodelih *Per i morti di Reggio Emilia* ter *Fischia il vento*.



žina sta torej izmišljeni. Vse ostalo, ki je predstavljeno kot okolje Kristinine zgodbe, pa je resnično. V stripu se tako izmenjujeta fikcija in resničnost, vendar je meja med njima popolnoma vidna. Nekatere dogodke, ki jih Kristina spremlja in opisuje, so pomembni zgodovinski dogodki in procesi, drugi pa so majhne epizode mesta in njegovih meščanov.

Kaj lahko poveste o evropskem projektu Skriti otroci 2. svetovne vojne, v okviru katerega je nastal tudi ta strip?

Gre za projekt, ki ga v Mestnem muzeju Ljubljana izvajamo med februarjem 2014 in julijem 2015. V okviru projekta smo posneli pričevanja več deset nekdanjih ilegalčkov in dokumentirali gradivo, ki ga imajo ohranjenega iz časa 2. svetovne vojne. Vse to postopoma objavljamo na spletni strani www.skritiotroci.si. S TV Slovenija pripravljamo dokumentarec o ilegalčkih, v začetku aprila pa smo v muzeju gostili mednarodno konferenco *Otroci in druga svetovna vojna*. Na njej smo predavatelji iz dvanajstih evropskih držav pripovedovali o najrazličnejših usodah otrok iz časa 2. svetovne vojne in nepo-

v neki obliki oskrbe OF. Sicer pa je bilo takšnih otrok še mnogo več. Koliko jih je bilo, je danes nemogoče odgovoriti.

Ali se je o njihovih usodah v preteklosti že pisalo?

Raziskovanje organizacije pomoči omenjenim otrokom se je začelo nekaj let po vojni, ko je nastal že omenjeni seznam. Nato se je tu in tam kdo spomnil na te zgodbe, dokler ni v začetku osemdesetih let Ada Krivic, ki je bila prva sodelavka OF, ki je organizirala skrb za ilegalčke, začela zbirati pričevanja skrbnikov, staršev in v nekaterih primerih tudi otrok samih. Takrat se je pojavila tudi ideja o objavi zbornika s temi pričevanji. No, zbornik je luč sveta ugledal šele leta 2004, ko je Društvo ZAK izdalo pričevanja, večino zbrana v osemdesetih letih, v dveh knjigah. Tako je ta tema dobila veličasten knjižni spomenik, ki pa je vsebinsko ostal na ravni objave pričevanj in virov. Univerzalne zgodbe, ki bi jo podala analiza teh pričevanj, ni bilo.

Kako so se ti t.i. ilegalčki organizirali oziroma na kakšne načine jim je sploh uspelo preživeti?



PREČNIK 1/b

Tel. 040 200871 - Fax 040 201267 - info@sardoc.eu - www.sardoc.eu

Zaprto v
ponedeljek in torek



Sledi nam na

di Sergio e Laura

**WI-FI - POLNJENJE TELEFONSKEGA
IN PAYPAL KREDITA - "GRATTA E VINCI"**
Specialitete sendviči in prigrizki

Trst, Ul. dell'Istria 8/E - Sveti Jakob - tel. 040 764704

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123
www.gustintrattoria.com/info@gustintrattoria.com



Iz preprostih sestavin pričramo okusne jedi



Vesele Prvomajske praznike!

Ul. 1. Maja 14, Jamlje - 34070 Doberdob, Italija

tel. +39 0481 410121 - mob. +39 335 8006548
www.hotelpahor.com - info@hotelpahor.com



izdelovanje šopkov
in vencev za vse
priložnosti z možnostjo
dostave na dom

ODPRTO 7 DNI NA 7

Ul. dell'Istria 8/b - Trst
Tel. 040 763856



SUSHMEL

**REGISTRATORI DI CASSA
PRODAJA IN SERVIS**
DI SUSHMEL G., PAROVEL S. & SAIN A. SAS

Ul. S. Francesco 11 - TRST
Tel. 040.370802



BRANKOVIČ
SLADJAN

**DVORANA
ZA
SLAVNOSTNE
PRILOŽNOSTI**

Gabrovec, 24
Tel. 040 - 229168

URNIK:
torek - nedelja
od 8.00 do 23.00
Ob ponedeljkih
zaprto.

*Društvena Gostilna
Trattoria Sociale*



Center Hotel
*** Bazovica - Trst

Center Hotel
Ul. Igo Gruden, 43
34149 Bazovica (TS)
Tel. +39 040 9221334
www.centerhotel.it



Al Tiglio Pri Lipi
TRATTORIA GOSTILNA PIZZERIA

Al Tiglio Pri Lipi
Ul. Srečko Kosovel, 3
34149 Bazovica (TS)
Tel. +39 040 9220163
www.trattoria.centerhotel.it

VESEL

1. M

AJ

Gostilna

Bak

TOM OBERDAN
Chef

Pesek, 2
Dolina (TS)
T +39 040 9220286

ZAPRTO ob sredah - ponedeljek, torek in četrtek za kosilo

Terčon

ŽELEZNINA
VRTNARSTVO

SESLJAN, Tel. 040 299220

MESNICA DA FUFO

Dolno Vistovoz

SVEŽE MESO IN SPECIALITETE ZA ŽAR



PROSEK - Ul. S. Nazario 46 - TRST - Tel. 040 2528145

mesnica
Cufar
macelleria
Via/Vl. Igo Gruden 35 - BASOVIZZA/BAZOVICA - TS - Tel. 040226786

OŠTERIA BORIS



MAVHINJE 1 - Tel. 040 299449
Ponedeljek in torek zaprto

Ošterija Ferluga od leta 1900
TIPIČNE DOMAČE, MORSKE IN KRAŠKE JEDI

Ferlugi (TS)
Ulica Bellavista 12
tel.: 347 139 61 33



pizzeria - bar - gostilna

»VETO«

DEBENJAK NADA snc

TIPIČNE DOMAČE JEDI DIVJAČINA



peč na drva

OPČINE

Proseška ulica 35
Tel. 040.211629
ob torkih zaprto

PREHRAMBENI
DISKONT
EUROSPIN

FERNETIČI 24

TEL. 040 2176832



Hostaria
ai pini



VOŠČI VSEM VESELE PRAZNIKE!
TIPIČNE DEŽELNE IN KRAŠKE JEDI

Božje polje, 14 - 34010 Zgonik (TS)
Tel.: 040 225324 Fax: 040 225358

TECNO NOLEGGI
NA RAZPOLAGO 20 PLOŠČADI



IZPOSODAMO
DVIŽNE PLOŠČADI:
KAMIONSKE KOŠARE,
SAMOHODNE KOŠARE
IN PAJKE

Tel. in Fax. 040 8321268
Mob. 335 6576587
Krmenka, 543
Dolina - TRST

Vesele
praznike!

DO 47 METROV VIŠINE

www.tecnonoleggi.it



BAR - SLADOLEDI

Marcos

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

Torte po naročilu

Bazovica - Ul. Igo Gruden, 64 - Tel. 040.226147



BAR Sladoledarna

icecafe

Ulica Gruden 39/1
Bazovica (TS)



GORIŠKA - Problematika azbesta in iskanje rešitev

Tihi morilec prizadel vsako tržiško družino

Zaradi smrtonosnih posledic azbesta je že žalovala vsaka tržiška družina. Podatek veliko pove o razsežnosti tragedije, s katero se bo moral Tržič še dolgo soočiti. S to trditvijo je predsednik tržiškega krožka zveze Legambiente Michele Tonzar uvedel večer z naslovom *Osvobojeni azbesta: deželni načrt, sanacije in sodni postopki*, ki so ga v sodelovanju s tržiško občino in združenjem izpostavljenih azbestu priredili v konferenčni dvorani palače Europolace v Tržiču. Srečanje je bilo posvečeno reševanju problematike azbesta in delu, ki je bilo doslej opravljeno na zdravstvenem, sodnem in pravnem področju. Sodelujoči so se enkrat izpostavili, da je Tržič iz tega vidika simbol, saj je v naši deželi mesto, ki ga je »tihi morilec« zaradi prisotnosti ladjedelnice najbolj prizadel.

NAČRTI DEŽELE FJK

Priprava enotnega deželnega arhiva s podatki o azbestu v FJK, posodobitev seznama javnih stavb, ki jih je še treba sanirati, ter meritve koncentracije azbestnih vlaken v zraku so naloge, ki jih je deželna uprava zaupala okoljski agenciji ARPA v svojem operativnem programu za obdobje 2014-2016. »Naša uprava se je vprašanja azbesta lotila takoj po umestitvi. Pripravili smo jasno in koordinirano strategijo ukrepanja,« je poudarila deželna odbornica Sara Vito in navedla številne pobude, ki jih je od začetka mandata izpeljala vlada FJK. Med temi je izpostavila oživitve deželne komisije za problematiko azbesta, v katero so vključili strokovnjake na okoljskem področju, in sprožitev postopka za pripravo deželnega arhiva, v katerem bodo združili vse podatke o azbestnih boleznih, s katerimi razpolagajo posamezna zdravstvena podjetja. Pri pripravi arhiva sodeluje tudi podjetje Insiel, ki bo izdelalo poseben računalniški program. Dežela, je še spomnila Vitova, je vložila preko 4.800.000 evrov v sanacijo šolskih stavb v vseh štirih pokrajinah FJK, agencija ARPA pa je na pobudo deželne uprave podpisala sporazum s poveljstvom luške kapitanije, na podlagi katerega bodo z letalom ATR 42 preletavali določene predele dežele in iskali azbestne kritine.

TRŽIŠKI PRIMER

Da je v tržiški občini problem azbestnih bolezni izredno hud, je poudarila županja Silvia Altran, po kateri je od konca 90. let do leta 2013 zaradi azbesta umrlo najmanj

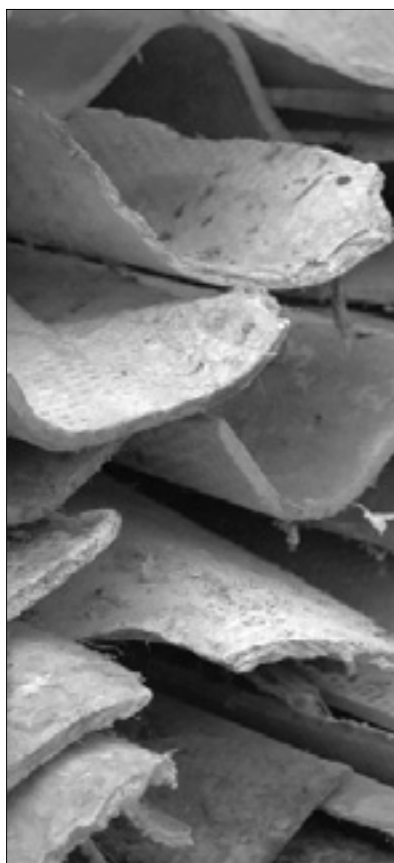
323 ljudi, 600 pa jih je zbolelo. »Tem bi bilo treba prišteti še podatke o številu obolelih in umrlih pred letom 1992, ko je stopil v veljavo zakon, ki je prepovedal uporabo azbesta. Teh podatkov pa žal ni,« je dejala Altranova, po kateri je treba še naprej vlagati v sanacijo. Županja je izrazila tudi prepričanje, da se bo središče za zdravljenje azbestnih bolezni v Tržiču s časom razvilo ter začelo ponujati bolnikom in svojem še širšo paleto storitev. »Postati moramo deželno središče in sistemsko delovati z vsemi oddelki zdravstvenih podjetij, ki se ukvarjajo z varnostjo na delovnem mestu. Pripraviti moramo program zdravstvenega nadzora in preverjati njegovo izvajanje, ob tem pa bo moralo središče za zdravstvene bolezni slediti izpostavljenim azbestu ter skupaj z agencijo ARPA preverjati, kako potekajo projekti sanacije,« je povedal vodja oddelka za preventivo pri zdravstvenem podjetju za Posočje in južno Furlanijo Gianni Cavallini.

SODNI POSTOPKI

»Ljudje, ki so trpeli, morajo prejeti odškodnino. Zato smo v vseh sodnih postopkih, ki so povezani s smrtjo delavcev zaradi azbesta, vložili civilno tožbo. Ob zaključku prvega smo dobili 25.000 evrov, ki pa jih seveda nismo obdržali zase,« je povedala predstavnica združenja izpostavljenih azbestu Chiara Paternoster in pojasnila, da so sredstva namenili združenjem prostovoljcev, ki pomagajo bolnikom in družinam, ter raziskovalnim in zdravstvenim ustanovam. O zamudi pri objavi rozsodbe, ki jo sodnik Matteo Trotta dokončal 17 mesecev po zaključku prvega sodnega postopka, je Paternostrova dejala, da gre za »1700 strani dolg dokument, ki je bil pripravljen tako, da bo lahko "presta" tudi postopke na višjih sodiščih.«

V ITALIJI VELIKE ZAMUDE

Giorgio Zampetti je predstavil raziskavo zveze Legambiente, ki je preverila izvajanje načrtov za odstranjevanje azbesta v vseh italijanskih deželah. »Izkazalo se je, da smo v primerjavi s tem, kar je bilo obljubljeno med vladno konferenco o azbestu leta 2012, v veliki zamudi. Potrebno je ukrepati, saj je sanacija nujno potrebna. Začeli smo namreč beležiti primere ljudi, ki na delovnem mestu niso bili izpostavljeni azbestu, a so vseeno umrli zaradi vdihavanja smrtonosnih vlaken,« je poudaril Zampetti.



Smrtonosni azbest

OB PRVEM MAJU Z delavci in upravitelji v Gradišču

Ustaljena tradicija je, da osrednji goriški sindikalni shod ob prvem maju poteka v Gradišču. Tako bo tudi danes. Udeleženci se bodo zbrali ob 9.30 na Drevoredu Trieste, od koder se bodo odpravili do središča, kjer bo zbrane ljudi tokrat nagovoril Luigi Sbarra, član državnega vodstva sindikata CISL. V sprevedu bodo tudi krajevni upravitelji, v prvih vrstah pa predvsem delavci s transparenti podjetij, ki doživljajo najhujšo krizo. Njihovo število se žal iz leta v leto povečuje.

FINCANTIERI Camussova potegnila Bona za ušesa

»Državni vrh CGIL in goriško tajništvo sindikata FIOM iz goriške pokrajine imata glede oddajanja del podizvajalcem enako stališče. Zato upam, da Fincantieri ne bo še naprej zavračal podpisa sporazuma, ki bi zagotavljal zakonito in transparentno imenovanje podizvajalskih podjetij. Ni mogoče namreč trditi, da gre za problem, ki ga morajo reševati sile javnega reda, če se jim potem postavljajo ovire,« meni Susanna Camusso, generalna tajnica CGIL, ki se je odzvala na izjave poverjenega upravitelja družbe Fincantieri Giuseppeja Bona. Ta je ob robu skupščine delničarjev dejal, da ima »odličan odnos s sindikatom CGIL in generalno tajnico Camussovo«, z njimi pa se želi pogovarjati o »konkretnih stvareh« in o tem, da »ta država potrebuje več dela«. »Če tega ne bo razumel tudi sindikat, ne bomo nikdar našli izhoda iz krize in ne bomo rasli. To velja tako za sindikat kot za državo: razumeti je treba, da živimo v globaliziranem svetu. To ne pomeni, da se moramo odreči pravicam, ampak da se moramo zavedati, da imamo ob pravicah tudi odgovornosti,« pravi Bono, po katerem je treba preseči zastarele sindikalne odnose. »Skupaj s sindikatom moramo ciljati na kakovostni preskok.« Na novinarsko vprašanje o podizvajalcih in vprašanju zakonitosti je Bono odgovoril z odrezavim »na to morajo misliti karabinjerji«, kar je sprožilo reakcijo Camussove. »Prijazen odnos še ne pomeni, da se razumeva. Če bi kot predsednik deželne zveze Confindustria v dveh letih vsaj dvakrat srečal predstavnike CGIL iz FJK, bi vedel, da je prijaznost značilna za našo organizacijo, ki pa se ne podreja. Protokol o varnosti bomo podpisali, če bo prišlo do dogovora,« je poudarila sindikalistka.

GORICA - Fundacija Četrtno denarja namenja socialni

Na zadnjem zasedanju so svetniki Fundacije Goriške hranilnice odobrili ključni račun za leto 2014, ki se je končalo s 7.500.000 evri presežka. Lanski presežek je dvakrat večji od tistega, ki ga je Fundacija zabeležila leta 2013, povečalo pa se je tudi premoženje ustanove, ki presega 171 milijonov evrov.

Svet Fundacije Goriške hranilnice je glede na rastoče povpraševanje po pomoči sklenil, da bo v letošnjem letu 3.200.000 evrom, ki so jih predvideli v programskem načrtu, dodal še izredni sklad, ki znaša 300.000 evrov. Ta denar bodo namenili blazitvi socialne stiske. Za 1.900.000 evrov so povečali tudi sklad za stabilizacijo prispevkov, ki je s 6.600.000 evri pomembno jamstvo za prihodnost. Lepo vsoto - 200.000 evrov - je Fundacija Goriške hranilnice namenila skladu za prostovoljstvo.



Gianluigi Chiozza

Honorarji članov upravnega sveta so se znižali za 10 odstotkov, za 5 odstotkov pa so se znižale sejmne članov vseh ostalih organov ustanove. V letu 2014 je Fundacija financirala 596 projektov, katerim je skupno namenila 3 milijone evrov. Prošenj je prejela 708, skupna vrednost le teh pa je znašala 7 milijonov evrov. V zadnjem triletnem letu je Fundacija Goriške hranilnice povečala delež sredstev, namenjenih projektom na področju socialne in prostovoljstva (s 15 odstotkov so prešla na 21,1 odstotka), leta 2015 pa se bo ta delež še dodatno povečal in dosegel 25,5 odstotka. Veliko sredstev je Fundacija namenila tudi razvoju univerzitetnega pola v Gorici in goriškemu zdravstvu.

»Upravni svet je po svoji umestitvi leta 2013 vložil zelo veliko truda v upravljanje premoženja Fundacije in hkrati v učinkovito izvajanje ostalih dejavnosti. Dosegli smo zadovoljive rezultate, kar je v interesu goriške skupnosti. Iz gospodarsko-financijskega vidika smo izkoristili priložnosti, ki jih je ponujala rast mednarodnega gospodarstva,« je povedal predsednik Fundacije Goriške hranilnice Gianluigi Chiozza, po katerem bodo v prihodnjih letih zaradi povečane obdavčitve fundacij težko dosegli tako dober rezultat.

KRMIN - Prometna nesreča

Skuterist je umrl v rešilnem vozilu

Umrli je na poti v bolnišnico 55-letni Stefano Degano iz kraja San Giorgio di Nogaro, ki je bil včeraj okrog polne vpleten v prometno nesrečo v Krminu. Zgodila se je na krožišču med Drevoredom Venezia Giulia, Ulico Roma, Ulico Madonnina in Drevoredom Friuli. 55-letnik, ki se je peljal s skuterjem, je v krožišču trčil v avtomobil VW golf, ki ga je upravljala 45-letna tuja državljanka M.M. Na kraj nesreče so prišli karabinjerji in rešilna služba 118. Skuterista so odpeljali v goriško bolnišnico, a je med potjo umrl. Po besedah karabinjerjev ni še jasno, če so bile za možnega usodne posledice nesreče ali slabost: to bodo ugotovili le z obdukcijo.



Izdihnil je med prevozom v bolnišnico

SOVODNJE - Občina posodobila javno razsvetljavo

Z LED-om do prihranka

Nadomestili preko sto starih svetilk - Naložba, ki so jo v dobri meri financirali z evropskimi sredstvi, vredna 109 tisoč evrov

Prihranek pri porabi električne energije, manjše svetlobno onesnaževanje in manj izpustov ogljikovega dioksida. To bodo učinki 109.000 evrov vrednega projekta za izboljšanje energetske učinkovitosti, s katerim se je sovodenski občina prijavila na deželni razpis za občine z manj kot 5000 prebivalci. Iz Evropskega sklada za regionalni razvoj je prejela okrog 84.000 evrov, katerim je dodala še 25.000 evrov (po razpisu morajo občine z lastnimi sredstvi kriti 23% naložbe) in nabavila več kot sto LED luči, s katerimi je nadomestila dober del svetilk javne razsvetljave v Sovodnjah, Rup, na Vrhu in Peči ter v Gabrjah. »Posodobitev javne razsvetljave bo omogočala prihranek na računih za električno energijo in zmanjšanje onesnaževanja.



Svetilka v sovodenski občini

Prošnjo smo vložili že lani, dela pa so se začela januarja in zaključila sredi aprila letos. Zamenjavo svetilk smo zaupali podjetju Electrix iz Červinjana,« so povedali v tehničnem uradu sovodenske občine. Z manj poratnimi in okolju prijaznejšimi lučmi so za-

menjali najstarejše svetilke javne razsvetljave, ki niso bile več v skladu z zakonodajo, ostale pa bodo skušali postopno nadomestiti v prihodnjih letih.

»Nadomestili smo starejše svetilke, nismo pa mogli namestiti novih na točkah, kjer še ni javne razsvetljave. Na nekaterih cestah, kjer bi bilo to potrebno, občina pravzaprav sploh ne more ukrepati, saj gre za zasebna zemljišča,« je pojasnila županja Alenka Florenin in pristavila, da namerava občina vzporedno z obnavljanjem omrežja javne razsvetljave v prihodnje poskrbeti tudi za vkopavanje električnih kablov. Občina je podzemne kable pred leti že položila v Rup in v Ulici Kosovel na Peči. Ko bodo imeli na razpolago sredstva, bodo s tem nadaljevali tudi drugje.

VESEL

1. MAJ

ALUMINIJASTE ZASTEKLITVE
KOVAŠKI IZDELKI

Tabaj F.lli s.n.c.
Miloš in Rajmund

ŠTANDREŽ - GORICA, ul. A. Gregorčič 24
Tel. 0481/21514 - Faks 0481/21987 - barbara@tabaj.191.it



grafica goriziana
tiskarna

Ul. Gregorčič, 18 • Gorica • tel. 0481 22116 • fax 0481 22079
E-mail: info@graficagoriziana.com • www.grficagoriziana.com



GORICA
Drevored
XX. Septembra, 134

Tel. 0481.82117
Faks 0481.548864

JESTVINE

Maxi
FAMILY
POVSIC

TRADICIJA IN KAKOVOST
OD LETA 1967
ULICA TRIESTE 261
34170 GORICA
TEL. 0481.21193
TUTTIDIMARKET@YAHOO.IT

Gostilna
«FRANC»



Pri Francetu

Domača kuhinja
Zaprto ob nedeljah in ponedeljkih
SOVODNJE OB SOCI (GO)
Prvomajska 86, telefon 0481.882038

MARIO



PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA

MARIO MUCCI S.R.L.

Ulica A. Gregorčič 20/2 • 34170 GORICA
Tel. 0481/21828 • Fax 0481/524657
info@muccilattonerie.com • www.muccilattonerie.com

OGLASE ZBRALA IN PRIPRAVILA AGENCIJA

AWS

GORICA - tel. 0481.536602 - mail: aws.it@tin.it

avtodelavnica
avtoličarstvo
vulkanizerstvo

**BASTIANI
SERGIO**

DOBERDOB (GO)
Tel. 0481.78305

PRODAJA IN POPRAVILA KOLES

ELIA ČUK

GEFARIN R. & SAKSIDA A.
GORICA, TRG CAVOUR 9, TEL. 0481.535019

**Potovalna agencija
GOTOUR**
www.gotourviaggi.it

Potovanja - letalske karte
izleti - posebne ponudbe

ul. Sauro 12 - GORICA
tel. 0481.531213 - faks 0481.531180
e-mail: gotour@gotourviaggi.it

Distribucija pijač **NARDIN**
GORICA

Ulica Svetega Mihaela 324
Tel. 0481.21065, Faks 0481.522410



Cvetličarna
Antica
Bottega
del Fiore

Gorica
ulica Seminario 12
tel. 0481.30682

Lo Nanda
"Deveta" 1870

VRH SV. MIHAELA
Tel. 0481.882488
www.devetak.com

OKUSNE DOBROTE DOMACE ZEMLJE

Četova družina vošči vsem
vesele Prvomajske praznike

Naš Goriški Kras vas kliče na ves glas

**Agraria
Zavadlav**



semena, sadike
in sadno drevje,
orodje za vrt in
za zelene površine
krma za domačo žival

Gorica, ul. Trieste 18
Tel. 0481.520898
www.agrariazavadlav.it
info@agrariazavadlav.it



**Vošči vesel Prvi maj
s posebno ponudbo v maju**

**URARNA ZLATARNA
ŠULIGOJ**

Gorica, ulica Carducci 49
Tel. 0481.535657 - www.suligoj.com

THERMOTRADE
ALBERT SOŠOL

Vodovodne in plinske inštalacije
Klima naprave

Montaža radiatorskega in talnega ogrevanja
Namestitve kotlov na plin, drva-biomasa-peleti in kurilno olje
Vakumski in ploščati sončni kolektorji
Servis in tehnično svetovanje

KRONOTERM Vodilni proizvajalec
toplotnih črpalk v Sloveniji

TRAVNIK 21, 34170 GORICA
EMAIL: THERMO@INWIND.IT - MOB. 340/96 77 081





GORICA - V centru Bratuž z deželno odbornico o šolstvu

Ne le manjšinska šola, ampak storitveni servis

V komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž je v sredo zasedal Goriški lok, ustaljena pobuda SKGZ za razmišljanja in razprave o družbenih dogajanjih v Gorici in okolici. Pokrajinski predsednik zveze Livio Semolič se je v slovenščini z vprašanji in iztočnicami pogovarjal z deželno odbornico za šolstvo. Loredana Panariti mu je odgovarjala v italijanski in pripetila se je praksa, ki jo tolikokrat opevamo, da se namreč na obmejnem ozemlju govorec izraža v svojem čustvenem jeziku, poslušalec pa ga razume in nato uporablja prav tako svoj spoznavevalni kod.

Publika je bila maloštevilna, a kvalificirana. Med petnajstimi udeleženci so bila zastopana tri ravnateljstva, deželni urad za slovenske šole, Paritetna komisija, organi staršev, učno osebje in deželna raven prireditelja. Če je z izbiro kraja bila presežena miselno opredeljena uporaba prostorov, še ni preživet »opredeljen«

gandno, za nekatere specifične dileme je obljubila poglobitev in naknadne odgovore, ki ne bodo vselej in nujno odlašajoči. Rešitve so pogosto odvisne od razpoložljivih sredstev, a tudi od ohranitve avtonomije deželnih struktur. Zaposlitveni organik je odvisen od vsedravnih izbir, nekaj drugih postavk pa mora ostati v domeni deželne uprave.

Po odbornični izkušnji in poznavanju stanja je odprtost do spoznavanja drugega iz istega okolja zelo razširjena tako v naši deželi kakor na Obali. Šolska populacija v FJK se kaže kot odprta, plural-

nolika, odprta in dosega dobre evropske parametre. Na Tržaškem in Goriškem se je stoletna napetost unesla, zato se vpisi v slovenske šole množijo. Videmska pokrajina pozna drugačna izhodišča. Na njenem območju manjka navedeni humus radovednosti in zanimanja, da bi se pozitivna izkušnja dvojezične špertske šole pomnožila.

Za povečanje kakovosti ponudbe slovenskih šol v FJK je pomembna postavka izobraževanje učnega osebja tudi na univerzah v Sloveniji. Več bi moralo biti izmenjav otrok in učiteljev z bivanjem

renčnost, kar pa ni dopustno, saj ustvarja nerodne napetosti, nevoščljivosti in sindikalne težave. Število dijakov v razredih, oddelkih in šolah namreč opredeljuje in pogojuje organik, se pravi sestavno in številčnost zaposlenega osebja.

Potrebno, a zapleteno bo najti rešitve za dodatno usposabljanje tistih dijakov in učencev v šolah s slovenskim učnim jezikom, ki so primorani zaradi priliva sošolcev z omejenim ali ničnim znanjem slovenskega jezika stopicati na mestu in čakati na njihov učni napredek. Do deset let nazaj je bila to specifična slovenskih šol, ki

Pokrajinski predsednik SKGZ Livio Semolič in deželna odbornica za šolstvo Loredana Panariti

BUMBACA



Publika je bila maloštevilna, a kvalificirana

BUMBACA

obisk ljudi. Treba bo pač vztrajati.

Pogovorne vsebine so zaobjele široko pahljačo vprašanj, ki se tičejo vseh šol s slovenskim učnim jezikom skupaj in v posameznih pokrajinah, dilem in iskanj, s katerimi se ukvarja državni šolski sistem in tisti v deželi FJK, sredstev, ki bi bila potrebna za uteho vsaj najnujnejših zahtev, uvajanja slovenskega jezika v šole z italijanskim učnim jezikom, osipa, ki bi ga morali znižati pod 10 odstotkov, pretakanja čezmejnih vpisov, kakovosti slovenskega jezika in še in še. Odbornica je odgovarjala prisebno, prav nič propa-

na, evropska in naklonjena jezikovni raznolikosti. Uvajanje slovenščine ponekod že poteka, drugod o tem ne vedo ničesar, niso pa proti. Postavljajo vprašanje, čemu naj služi poznavanje jezika maloštevilnega naroda. Takšno utilitaristično vprašanje je mogoče preseči le s kulturnim dozorevanjem, s humusom najrazličnejših poznavanj, ki jih moramo posredovati v prostor o zgodovini, krajini, prireditvah, arhitekturi, prevodih besedil, umetnosti.

Sistem šol s slovenskim učnim jezikom vzbuja zanimanje tudi pri starših večinskega naroda, ker je dinamičen, raz-

v Sloveniji zato, da pridejo v stik z živim jezikom okolja. Ponekod je čutiti pretirano zasidranje na ustaljenih vedenjskih in programskih obrazcih, ki učni kader, starše in otroke pomirjajo, ker zagotavljajo nekaj trdnih opornih točk. Tako postane poučevanje okorno.

Poklicno izobraževanje je splošno vzeto kakovostno. Potrebno se mu je posvetiti, ker se ga oprijemajo šibkejši družbeni sloji, ki se kaj radi odločijo za izbris in povečanje osipa prav med populacijo, ki je v labilnem socialnem stanju. Dežela veliko vlaga v ta izsek izobraževanja: letno namenja petindvajset milijonov evrov, država jih prispeva le pet.

Pretakanje vpisov čez mejo, kar je zlasti med Gorico in Novo Gorico olajšan pojav zaradi osmoze v okviru tako rekoč enotnega urbanega tkiva, je zanimiv in celo koristen pojav. Postaviti pa je potrebno jasne mejnike. Sodelovanje in dopolnjevanje se kaj lahko spremenita v konku-

re večinsko upravno osebje na deželni ravni ni uspelo dovolj dojeti. Ko se sedaj tudi šole z italijanskim učnim jezikom znajdejo s 5-, 10- ali 25-odstotno prisotnostjo učencev in dijakov iz drugih celin, je opozarjanje na zamik znanja bolj dojemljivo. Tudi za slovenske šole bo potrebno najti sredstva za dodaten učni kader, ki naj omogoča preseganje stopiciranja in občutek parkiranja, ki ga doživljajo otroci z dobrim znanjem slovenščine. Ne gre namreč več za zgolj manjšinsko šolo, ki skrbi za preživetje jezika, kulture in znanja svojih pripadnikov, temveč za storitveni servis v korist celotnega prebivalstva.

Prav je, da izobraževalni sistem s slovenskim učnim jezikom sprejema vse tiste, ki si želijo dojeti in usvojiti slovenski miselni svet, hkrati pa ne more zaradi tega žrtvovati kakovosti poučevanja celih generacij znotraj svoje narodne skupnosti.

Aldo Rupel

GORIŠKA

Na meji »vrata« za dva župana



Meja na Škabrijelovi-Erjavčevi ulici

Prireditelja študijskega srečanja o upraviteljih obmejnih mest v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, ki je potekalo v minulih dveh tednih, sta oblikovala zanimiv predlog. Raziskovalno središče za politične, ekonomske in družbene študije Sen. Antonio Rizzatti iz Gorice in Forum za Goriško iz Nove Gorice bi rada, da bi Michele Martina, nekdanji goriški župan, in Joško Štrukelj, nekdanji predsednik skupščine občine Nova Gorica, dobila spomenik v obliki »vrat« na meji.

»Vrata« bi namestili na Škabrijelovi-Erjavčevi ulici v spomin na njen doprinos za preseganje meje in zavzemanje za »najbolj odprta vrata v Evropi«. Obležje bi mimoidoče spominjalo na zgodovinski pomen značilnega kraja s prikazom krajevne zgodovine in navedenih osebnosti. Sodelovale naj bi tudi druge ustanove, združenja in univerze. Predvideni pokrovitelji: slovensko in italijansko ministrstvo za zunanje zadeve, organi EU, dežela FJK, Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS), Fundacija Goriške hranilnice, trgovinski, industrijski in obrtniški zbornici, zasebni podporniki; izvedba naj bi potekala pod okriljem EZTS.

Predlog naj bo ponovljiv. Navedene ustanove bi vsako leto izvedle po eno podobno obležje na posameznih točkah ob meji in vsakokrat »vrata« posvetili paru pomembnih osebnosti, ki so prispevale k sodelovanju in povezovanju krajevnih skupnosti, ki jih je državna meja razdvojila leta 1947. Izvajanje naj poteka preko mednarodnih razpisov z naknadnim sodelovanjem arhitektov in umetnikov s področja Podonavja in Balkana, ki bi prispevali k prepoznavnosti projekta in uporabnosti v kulturne in turistične namene. (ar)

DOBERDOB - Krvodajalci

Nagrajeni za vztrajnost in človekoljubno skrb

Patrizia Gergolet prva ženska z zlato kolajno za štirideset darovanj



Patrizia Gergolet s priznanjem ob Danielu Jarču, Francu Devideju in Aldu Jarču (levo), vsi nagrajenci (desno)

V četrtek prejšnjega tedna je Združenje prostovoljnih krvodajalcev iz Dobrdobera na turistični kmetiji Štolfa Marija podelilo članom in članicam priznanja za zvestobo pri darovanju krvi.

Poleg nagrajencev in društvenega odbora sta bila prisotna še občinski od-

bornik Daniel Jarč in predsednik krvodajalcev s tržiškega območja Franco Devide. Predsednik domače sekcije Aldo Jarč je v pozdravnem nagovoru poudaril človekoljubni pomen darovanja krvi in s ponosom povedal, da je v doberdobski občini tudi lansko leto



naraslo število krvodajalcev. Zahvalil se je letošnjim nagrajencem in posebno zahvalo namenil krvodajalki Patrizii Gergolet, ki je z zgledno vztrajnostjo in požrtvovalnostjo dosegla cilj štiridesetih darovanj in si tako prislužila zlato kolajno. To je prva krvodajalka doberdobske sekcije, ki je dosegla takšno priznanje.

Po pozdravih območnega predsednika Franca Devideja in odbornika Daniela Jarča so izročili priznanja. Za osemkrat oziroma desetkrat darovano kri so diplomo prejeli Susanna Frandolič, Danie-

la Lavrenčič, Emanuel Ferfoglia, Emiliano Poletto in Andrea Ragni. S srebrno kolajno za petindvajsetkrat oziroma petintridesetkrat darovano kri so bili nagrajeni Emanuela Pieri, Martin Jarč in Alessandro Vittorelli, z zlato kolajno za štiridesetkrat darovano kri pa Patrizia Gergolet. Zlato značko za sedemdesetkrat darovano kri je prejel Enrico Cecchini, Giovanni Bruschina pa posebno odlikovanje za stokrat darovano kri. Ob koncu nagrajevanja so se prisotni zadržali ob klepetu in pogostitvi.

Nočnega pohoda ne bo

Nočni pohod na Cerje, ki ga je društvo Sovodnje nameravalo prirediti jutri, odpade iz organizacijskih razlogov. O novem datumu pohoda bodo bralci pravočasno obveščeni.

Praznik okusov v Tržiču

V Tržiču se danes začne praznik Terre di magici sapor. Do nedelje bo v mestu 75 stojnic z jedmi z raznih koncev sveta. Danes ob 18. uri bo prikaz kuhanja kraških dobrot, ob 19. uri bo Tržič obiskala oddaja La barca dei sapor Expo, ob 20.30 bo glasbeni šov.

Brezplačen ogled razstave

Razstava Onkraj pogleda - Goriški fotografiji pred prvo svetovno vojno v palači Fundacije Goriške hranilnice bo danes brezplačno na ogled; razstavnici prostori bodo odprti od 10. do 19. ure.

Ethnic festival v Gradišču

Na Trgu Unità v Gradišču bo danes stopil v živo Ethnic festival. Na velikem ekranu bodo predvajali odprtje Expa, že od 14. ure dalje pa se bodo na odru zvrstile številne rock skupine, zvečer bo na vrsti južnoameriška glasba.



GORICA - Tarife ostajajo nespremenjene

»Občani krijejo samo 42 odstotkov stroškov za občinske storitve«

Leto 2014 se je za goriško občino zaključilo z upravnim presežkom 3.740.313 evrov, od katerih je 760.493 evrov takoj uporabnih. Na to sta ponosna župan Ettore Romoli in občinski odbornik za finance Guido Germano Pettarin, po katerih je zaključni račun za leto 2014 - tako kot vsi zaključni računi v zadnjih letih - kljub krizi in zmanjšanju deželnih in državnih prenosov pozitiven, ker je znala uprava racionalizirati stroške in zmanjšati zadolženost občine.

»Uporabni upravni presežek znaša okrog 760.000 evrov, preostala 2.887.000 evrov pa smo vključili v t.i. sklad za devalvacijo kreditov. Gre za denar, ki nam pripada in je del presežka, vendar ga ne moremo uporabiti, dokler ga ne izterjamo od dolžnikov. Izterjavo dolgov - npr. davčnih - opravljamo vztrajno, a pazljivo in človeško, brez pomoči agencije Equitalia,« je poudaril Romoli, Pettarin in občinska funkcionarka Anna Maria Cisint pa sta pripomnila, da številne druge občine v Italiji v preteklosti niso bile enako previdne, zato so se znašle v velikih finančnih težavah.

»Ob tem, da je naša občina iz finančnega vidika na varnem, moramo poudariti, da je Gorica eno izmed mest z najnižjo davčno obremenitvijo. Novih davkov nismo uvajali, ostali so na osnovni stopnji, od leta 2009 do leta 2014 pa nismo niti povišali tarif za občinske storitve: lani smo jih prilagodili inflaciji, to pa je tudi vse,« je poudaril župan, po katerem občina z lastnimi sredstvi krije levi delež stroškov za občinske storitve, kot

so vrtci, menze, športni objekti, dom za starejše občane ipd. »Prihodki krijejo v povprečju le 42 odstotkov celotnega stroška teh storitev. Ta je v lanskem letu znašal 8.684.000 evrov, prihodkov pa je bilo le za 3.715.383 evrov,« je še povedal Romoli.

Med najvišjimi stroški, ki jih ima občina pri nudenju socialnih in drugih storitev, je upravljanje ločniškega doma za starejše občane Angelo Culot. Občina je lani porabila 1.773.000 evrov, z oskrbninami pa je krila le 49,93 odstotkov stroškov, skupno 885.360 evrov. »Računamo, da se bo to stanje izboljšalo že v letošnjem letu, ko bomo zaključili z načrtovanjem obnovitvenih del doma, izvedli dela in povišali število oskrbovancev v domu,« je dejal župan in opozoril tudi na visoke stroške za občinske vrtce. Občina zanje letno porabi 729.000 evrov, prihodki pa znašajo le 232.241 evrov. »Tarif pa ne bomo povišali, saj ne nameravamo dodatno bremeniti družin,« je povedal župan. Občinske jasli stanejo občini 1.318.000 evrov letno (z mesečinami so lani krili 648.200 evrov), šolske menze 1.276.000 evrov (prihodek je bil 717.941 evrov), za upravljanje večnamenskega socialnega centra v Ulici Baiamonti pa je občina prejela le 2,4 odstotka porabljenega zneska, ki je znašal 424.507 evrov. Za goriški grad je občina lani potrošila 238.316 evrov, »zaslužila« pa jih je le 64.829, za stadion in občinske športne objekte pa je porabila 1.009.000 evrov in od uporabnikov prejela 195.000 evrov. Za storitve v telo-

Za samopostrežno izposojanje koles je v občinsko blagajno lani priteklo 164 evrov, stroški pa so znašali 3.940 evrov

BUMBACA



vadnici PalaBrumatti na Rojcah je v letu 2014 bilo porabljenih 266.000 evrov, uporabniki pa so občini vrnili 53.212 evrov, medtem ko je za šolske prevoze občina plačala 124.499 evrov in prejela 9.701. Stroški krepko presegajo tudi »zaslužek«, ki ga občina ima s sistemom samopostrežne izposoje koles »bike sharing«: v lanskem letu je v občinsko blagajno priteklo 164 evrov, stroški pa so znašali 3.940 evrov.

»Nizke tarife za občinske storitve smo ohranili tako, da smo racionalizirali in oklestili druge stroške. Veliko je pripomoglo predčasno odplačilo nekaterih posojil, pa tudi znižanje stroškov za osebje. Ko smo prevzeli vaje občine, so stroški za osebje znašali 48 odstotka vseh izdatkov, danes pa le 29,64,« sta povedala Pettarin in Anna Maria Cisint, župan pa je pojasnil, da ima občina danes približno sto uslužbencev manj kot leta 2007. »Storitve pa se zaradi tega niso poslabšale. To je dokaz, da so preostali uslužbenci učinkoviti,« je zaključil Ettore Romoli.

ŠOLSTVO

Tudi slovenski sindikat poziva k mobilizaciji

Sindikat slovenske šole obvešča tudi goriške šolnike, da se pridružuje državni stavki 5. maja. S tem želi izpostaviti odprta vprašanja, ki bremenijo slovensko šolstvo v Italiji: »Zahtevamo upoštevanje specifičnih potreb naše šole v zvezi s kadrovanjem in priznanjem diplom za osebje, ki deluje na naših šolah, stalež za suplente na slovenski in dvojezični šoli, ponovno namestitev osebja pri pokrajinskih šolskih uradih, kot predvideva zakon 932/93, avtonomno delovanje slovenskega oddelka pri deželnem šolskem uradu, upoštevanje predlogov slovenskih komponent za kvalitetno delovanje slovenskega in dvojezičnega šolstva pri sestavi zakona o t.i. Dobri šoli ter dejansko priznanje Sindikata slovenske šole.«



Včerajšnje čiščenje

BUMBACA

Spomenik deportirancem v Jugoslavijo v goriškem Spominskem parku so nazadnje očistili. Odločitev je včeraj sprejel občinski odbor, čeprav so svojci deportirancev županu predlagali, naj vandalskih napisov ne odstrani do 3. maja, ko bo pri lapidariju vsakoletna svečanost. Upravitelji so predlog preučili, naposled pa so ocenili, da je napis »Fasci in foiba« ter srp in klavdo, s katerimi so mazači v noči na torek oskrunili spomenik, bolje takoj izbrisati, saj so se nekateri občani v sredo kar sami lotili čiščenja. Delo je občina zaupala specializiranemu podjetju.

KANAL - V manj kot desetih dneh prepotoval 31 držav

Slovenski avtoštoparski guru, nekdanj župan, potolkel rekord

Miran Ipavec, nekdanji župan Kanala ob Soči in neke vrste slovenski avtoštoparski guru, je marca letos potolkel še en rekord, saj je v manj kot desetih dneh prepotoval celo vrsto evropskih držav. »Potovanje je trajalo 9 dni 23 ur in 55 minut,« pove z natančnostjo človeka, ki mu je tudi podiranje rekordov konjiček. Skupno je prehodil 7.450 kilometrov, sedel je v 88 avtomobilov in obiskal 31 držav ter prispel do kraja Malmö na Švedskem. »Dodati je treba 2100 kilometrov in 16 vozil, zato da je dosegel uradno startno točko - Helsinki - in še 2050 kilometrov in 16 vozil za vrnitev iz Malmöja v Kanal,«

številke svojega podviga navaja Ipavec. V vsaki državi je imel stroškov za 5 evrov, potovanje ga je skupno stalo 215 evrov, kar bi potrosil za eno nočitev v hotelu višje klase; udobnosti se je seveda odrek, spal je zlasti v avtomobilih in tovornjakih, kjer je gostoval.

56-letni Miran Ipavec je z iztegnjenim palcem do danes že prepotoval preko 300 tisoč kilometrov in svojim prigodam posvetil svoj knjižni prvenec *Avtoštoparske zgodbe - Moja prva svetlobna sekunda*, ki bo izšel tudi v italijanskem jeziku. V Kanalu je uredil avtoštoparski muzej, v katerem so zbrani spominki z njegovih potepanj.



Miran Ipavec

TRŽIČ - Razstrelili blagajno marketa

Lov na tatove še ni obrodil sadov

Policijska preiskava ni še privedla do izsleditve tatov, ki so v noči s torke na sredo razstrelili avtomatsko blagajno marketa in iz nje pobrali nekaj tisoč evrov gotovine. Novosti še ni, pravijo preiskovalci, ki si ogledujejo videokamere v bližini trgovine in s med Ulicama San Polo in Primo Maggio v Trzinu. Siloviti pok sredi noči je prebudil tudi sosede, ki so se takoj po njem ozrli z oken in morda videli kaj koristnega za preiskavo. Zato so policisti že včeraj sistematično obiskali kraje.

Tatovi so v šli v akcijo okrog 3.30, preskočili so ograjo parkirišča marketa in se odpravili k blagajni za 24-urno deponiranje gotovine, ki je bila vdana v zunanjo steno marketa. Eksplozija je bila tako silovita, da so težka vrata sefa zletela več deset metrov stran. Ko je blagajno, težko okrog sedem ton, razneslo, se je sprožil alarm, zato so tatovi naglo napolnili vreče z bankovci in pobegnili peš proti Ulici Primo Maggio, kjer naj bi jih pričakal pajdaš z avtomobilom.

GORICA - Učenci Glasbene matice na tekmovanjih

Zala dobila zlato

V Legnagu Erik Bucik s tretjo nagrado, Rok Dolenc pa s četrtem mestom



Devetletna kitaristka Zala Košiček

V tem obdobju so učenci Glasbene matice pogosto prisotni na tekmovanjih. Med najnovejšimi dosežki velja omeniti dve lepi uvrstitvi učencev goriške Glasbene matice. Devetletna kitaristka Zala Košiček iz razreda prof. Franka Reje je prejela zlato priznanje (90 točk) na Dnevih kitare Krško; nastopila je s skladbami Bogdanovića, Carullija, Paganinija in neznanega skladatelja 16. stoletja.

Mednarodno tekmovanje Salieri v Legnagu pa je prineslo lepo zadoščenje kitaristu Eriku Buciku iz razreda prof. Janoša Jurinčiča, ki je prejel tretjo nagrado (89 točk). V najbolj številčni, klavirski kategoriji pa je Rok Dolenc iz razreda prof. Tamare Ražem Locatelli prejel četrto nagrado. (rop)

GORICA - V juliju festival za nagrado Amidei

Álexu de la Iglesii letošnja nagrada za avtorski opus

»Barve filma« bodo zaznamovale letošnji, že 34. festival za nagrado Amidei, ki bo potekal med 10. in 16. julijem v Gorici: na programu bodo t.i. *black comedy*, dalje filmi nasprotujočih se nians Alana Berlinerja in črne drame Álexa de la Iglesie. Španski filmar, čigar film *Le streghe son tornate* se pravkar vrtil, bo prišel v Gorico prevzet letošnje nagrade za avtorski opus. Ob tej priložnosti bodo prikazali retrospektivo njegovih filmov. Pred de la Iglesio so nagrado prejeli že Ken Loach, Abbas Kiarostami, Paul Schrader, Patrice Leconte, Paolo in Vittorio Taviani ter Edgar Reitz.

Prizorišči festivala, ki nagradjuje najboljši scenarij, bosta še naprej Hiša filma na Travniku in park dvorca Coronini. Z letošnjim letom pa uvažajo novo, svežo grafično podobo; bolj dinamična bo tudi komunikacija, napovedujejo organizatorji, ki bodo s prvim junijem objavili temo primerno spletno stran. Ta bo prinašala sveže vesti o festivalu in dogajanju v Hiši filma. »Identiteta nagrade Amidei je solidna, vsebina kakovostna, s posodobitvijo komuniciranja pa se še odločneje odpiramo mlajšim generacijam,« pravi Giuseppe Longo, organizacijski vodja festivala Amidei.



Álex de la Iglesia



ŠTEVERJAN - Prvomajski praznik Danes Kombinat in Happy Day, jutri še Radio Zastava

Kulturni program bo potekal pod šotorom in ob vsakem vremenu



Kombinat (levo) in Radio Zastava

Vse je nared za tradicionalni prvomajski praznik v Števerjanu. S prireditvenega prostora na Bukovju bo danes ob 9. uri startal 6-urni pohod po Brdih, ob 17. uri pa bo na prazničnem prizorišču nastop zbora Kombinat iz Ljubljane s pesmimi, ki so hrabrile duha v revolucijah in uporih po svetu. V večernem času bodo k veselemu razpoloženju spodbujali še člani zabavnega ansambla Happy Day iz Trsta. Kulturni program, opozarjajo organizatorji, bo potekal pod šotorom in ob vsakem vremenu. Praznik se bo nadaljeval jutri ob 21. uri s koncertom priljubljene skupine Radio Zastava.

Koncerti

SNOVANJA 2015: v organizaciji SCGV Emil Komel in v sodelovanju s KD Nova Gorica bo v sklopu niza »Glasba z vrtov sv. Frančiška« 12. maja ob 20. uri v dvorani Frančiškanskega samostana na Kostanjevici koncert najboljših solistov učencev SCGV Emil Komel z naslovom »Naši mladi talenti«.

V MARTINŠČINI: v gostilni Al Poeta bo v soboto, 2. maja, ob 21. uri koncert z naslovom »La pasionaria«. Nastopajo Daniele D'Agaro (klarinet), Mirco Mariani (tolkala), Roberto Bartoli (kontrabas), Marco Ricci (električna kitara); vstop prost. Informacije po tel. 0481-961305.

FESTIVAL DVORNE GLASBE: 3. maja ob 11.30 v goriškem gradu koncert ens. Protetempore. 10. maja ob 21. uri v palači Attems na Kornu v Gorici »Il violoncello che danza, da Gabrielli ad Hindemith«, nastopata Erich O. Huettner in Tanja Schmid.

V NOVI GORICI: v Kulturnem domu bo 4. maja ob 20.15 koncert komornega orkestra Kammer-symphonie Berlin; več na www.kulturmidom-ng.si.

V GORICI: v KC Lojze Bratuž bo v petek, 8. maja, ob 21. uri drugo srečanje iz niza »Tango da Pensare«. Večer z naslovom »Tango: izvor, razvoj in kontaminacija« bo oblikoval pianist, tolkalist, pevec, aranžer in skladatelj Natalio Luis Mangalavite. Prireja društvo Associazione Punto Musicale s podporo Dežele FJK ter pod pokroviteljstvom goriške pokrajine, goriške občine ter v sodelovanju Kulturnega centra Lojze Bratuž. Rezervacija in nakup vstopnic od ponedeljka do petka med 8.30 in 12.30 ali po tel. 0481-531445, e-mail: info@centerbratuz.org.

Izleti

TR DRUŠTVO GLOBOČAK prireja danes, 1. maja, »Pohod za 1. maj«. Zbirališče pred stavbo KS na Kambreškem (balinišče), start ob 9. uri. Smer: Kambreško, Peršeti, Brdo, Bevcariji, Potravno, Humarji, Močila, Podravno, Kambreško. Pohod bo ob vsakem vremenu.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ v sodelovanju s Slovensko prosveto, ZCPZ-TS, ZCPZ-GO, Zvezo slovenske katoliške prosvete in Združenjem Blanchin organizira v petek, 15. maja, udeležbo na predstavitvi slovenske manjšine v Italiji, ki bo potekala v okviru Svetovne razstave Expo 2015 v Milanu. Prevoz z avtobusom iz Gorice in Trsta; informacije na goriškem (0481-536455), tržaškem (040-3481586) in videmskem (0432-701455) uradu Sveta slovenskih organizacij.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV vabi člane na ogled svetovne razstave Expo Milano 2015 v petek, 15. maja. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Urniki odhoda avtobusov: 5.00 - Domjo (pri banki Antonveneta), 5.20 - Trst (Trg Oberdan), 5.45 - Sesslan (avtobusna postaja pri na-

sproti bencinske črpalke), 5.30 - Gorica (parkirišče pred pokopališčem), 5.45 - Palmanova (parkirišče trgovine Mobili Caramel). Prijave in informacije po tel. 040-635626 ali na info@zskd.eu.

SKRD JEZERO iz Doberdoba organizira 30. maja izlet v Vicenzo na ogled razstave Tutankamona, Van Gogha in Caravaggia ter mesta z vodičem. Vpisovanje in informacije do 15. maja po tel. 347-1243400 (Magda).

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA organizira v nedeljo, 10. maja, v sklopu Kekčevih poti (lažji pohodi, namenjeni otrokom in družinam) izlet v okolico Pivke na Notranjskem z vzponom na vrh Sv. Trojice (Krpanova dežela). Zbirališče na parkirišču pri Rdeči hiši v Gorici ob 8.45, odhod z lastnimi prevoznimi sredstvi ob 9. uri; informacije in prijave po tel. 347-6220522 (Fanika) in 338-3550948 (Mitja).

SPDG prireja v nedeljo, 31. maja, izlet na Grobničke alpe nad Reko. Pot ni zahtevna, kosilo iz nahrbtnika. Društvo bo ob zadostnem številu prijav poskrbelo za avtobusni prevoz. Prijave in informacije do 15. maja po tel. 0481-882079 (Vlado).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško vabi na enodnevni pomladanski izlet v Prlekijo in Varaždin v soboto, 30. maja. Vpisovanje do 17. maja oz. do zasedbe razpoložljivih mest na enem samem avtobusu po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.). Odhod iz Gorice okrog 6. ure. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument za tujino. Na račun 20 evrov.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja od 5. do 10. oktobra potovanje v Rim z avtobusom. Vpisovanje za en sam avtobus bo na društvenem sedežu na Korzu Verdi 51/int. samo ob sredah od 10. do 11. ure do 27. maja. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument. Na račun 200 evrov.

Kino

DANES IN JUTRI V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 16.00 - 18.30 - 21.15 »Avengers: Age of Ultron«.
Dvorana 2: 15.00 - 16.30 »I 7 nani«;
18.00 - 20.00 »Mia madre«; 22.00 »Samba«.

Dvorana 3: 15.20 - 17.30 »Samba«;
20.00 - 22.00 »Le streghe son tornate«.

DANES IN JUTRI V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 »Run all night - Una notte per sopravvivere«;
17.00 - 19.40 - 22.20 »Avengers: Age of Ultron«.
Dvorana 2: 15.10 - 17.20 - 20.00 - 22.10 »Ritorno al Marigold hotel«.

Dvorana 3: 15.15 »Avengers: Age of Ultron«; 17.45 - 20.00 - 22.10 »Run all night - Una notte per sopravvivere«.
Dvorana 4: 16.00 »I bambini sanno«;
18.00 - 21.30 »Child 44 - Il bambino n. 44«.
Dvorana 5: 15.00 - 16.40 »I 7 nani«;
18.15 - 20.30 »Mia madre«.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
DNEVNO DEŽURSTVO
OBČINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
NOČNO DEŽURSTVO
TAVASANI, Korzo Italia 10, tel. 0481-531576.

DEŽURNA LEKARNA V ŠLOVREN-CU
DNEVNO DEŽURSTVO
SORC, Trg Montesanto 1, tel. 0481-80023.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
DNEVNO DEŽURSTVO
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
NOČNO DEŽURSTVO
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU
NOČNO DEŽURSTVO
PIANI, Ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
DNEVNO IN NOČNO DEŽURSTVO
S. ANTONIO, Ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

DEŽURNA LEKARNA V VILEŠU
DNEVNO DEŽURSTVO
LABAGNARA, Ul. Monte Santo 18, tel. 0481-91065.

DEŽURNA LEKARNA V MEDEI
NOČNO DEŽURSTVO
RAJGELJ CHIARA, Ul. Scuole 9, tel. 0481-67068.

Šolske vesti

KAMP »ENGLISH IN ACTION« za fante in dekleta od 7. do 13. leta bo potekal v Dijaškem domu od 15. do 26. junija. Na programu bo učenje angleščine na igriv in dinamičen način: poleg tečaja jezika še košarka (v sodelovanju s SZ Dom) ali ples hip-hop. Urnik do 13. ali do 15.30, cena zelo ugodna; vpis po tednih, do zasedbe mest, na tel. 0481-533495 (od 13. ure dalje).

POLETNI KAMP V CELOVCU S TEČAJEM NEMŠČINE za srednješolce bo potekal od 24. do 29. avgusta. Organiziraja ga Dijaški dom v Gorici. Informacije in vpisovanja do 13. maja oziroma do zasedbe mest (število mest omejeno) po tel. 0481-533495; več na www.dijaskidom.it.

»SCIENZA UNDER 18 2015«: v Trziču od 7. do 9. maja na Trgu Republike in v občinski galeriji sodobne umetnosti na Trgu Cavour med 9. in 12. uro, v petek tudi med 15. in 18. uro; več na www.scienzaunder18isontina.it.

Gledališče

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V GORICI v Kulturnem centru Lojze Bratuž 25. maja ob 20.30 »Obiski«.

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici ob 20.45: 7. maja odpade nastop baleta Nueva Cuba, nadomešča ga akrobatski nastop plesne skupine Sonics s predstavo »Meraviglia«; informacije pri blagajni na Korzu Italia (tel. 0481-383602) od ponedeljka do sobote 17.00-19.00. 15. maja bo dobrodelni koncert pianista Stefana Bollanija (predprodaja na viva.ticket).

Obvestila

ZSKD vabi mlade aktivne člane do 25. leta, da se udeležijo delavnice KULTURA zate 2. Delavnice bodo potekale v Trstu, Gorici in v Vidmu od maja do julija; informacije po tel. 040-635626 ali trst@zskd.eu.

VZPI-ANPI GORICA prireja slovesnost v spomin na padle v obrambi tovarn v torek, 5. maja, ob 11.30 v predilnici v Podgori in ob 12. uri v Stražcah ob vходу v SWI (nekdanji SAFOG). Po požaru s strani VZPI-ANPI bo govoril Luca Furlan, predstavnik UILM za kovinarje.

Društvi Jadro in Trzič
s pokroviteljstvom tržiške občine
vabita na
predstavitve knjige

LE ORIGINI DELL' OCCIDENTE NEL SEGNO DI BELINO

Prevod knjige 'BELINOV
KODEKS' Iva Petkovska

O delu bosta ob prisotnosti
avtorja govorila

zgodovinar Valentino
Roiatti (UD)

ter lektorica Anita Callea
(TS)

Sobota, 02. maja 2015, ob
17.00

Šotor na trgu pred občino

Prireditve

V GORICI: v KC Lojze Bratuž bo v četrtek, 7. maja, ob 20.30 srečanje pod lipami na temo »50 let slovenskega skavtstva na Goriškem«. O začetkih, uveljavitvi, sedanjem stanju in izzivih za prihodnost bodo spregovorili Niko Klanjšček, Mauro Leban, Mirjam Černic, Ivo Cotič in Alenka Di Battista, Ivo Jevnikar, duhovnika in skavta Karlo Bolčina in Marjan Markežič ter ljubljanski skavt Peter Lovšin. Pogovor bo vodil novinar Andrej Černic.

VZPI-ANPI ŠTANDREŽ in KD Oton Župančič prirejata v sredo, 6. maja, ob 20.15 predstavitev knjige A. Cantaluppija in M. Puppina z naslovom »Non avendo mai preso un fucile tra le mani - Antifasciste italiane alla guerra civile spagnola 1936-1939«; prisoten bo avtor.

V OPATJEM SELU prireajo v nedeljo, 3. maja, ob 16. uri svečano odprtje Hiše opajske tradicije. Na programu MoPZ Kras Opatje selo, Dramska skupina PD Kras z igro »Bičarska«, nagovor župana in predaja hiše v upravljanje KS Opatje selo. Sledil bo prikaz izdelave bičev, v pritličju bodo na ogled eksponati opajske dediščine, v prvem nadstropju razstava fotografij Dominika Bizjaka - Dinka.

V TRŽIČU: v šotoru na trgu pred občino bo v soboto, 2. maja, ob 17. uri predstavitev knjige »Le origini dell'Occidente - Nel segno di Belino«, prevod knjige »Belinov kodeks« Iva Petkovska. Prirejata društvi Jadro in Trzič s pokroviteljstvom tržiške občine. O delu bosta ob prisotnosti avtorja govorila zgodovinar Valentino Roiatti iz Vidma ter lektorica Anita Callea iz Trsta.

V ROMANSU: prevored Trieste se bo od 15. do 17. maja odvijala tretja izdaja zgodovinskega festivala »Romans Longobardorum«. Prisotne bodo skupine, ki se bodo izkazale s spopadi, možni bodo vodeni ogledi, animacija za otroke, predstave, fotografiska razstave ex-tempore, prisotne bodo stojnice antičnih pridelkov, glasba v živo in lombardska kuhinja. Več informacij po tel. 333-6157615 ali www.invictilupi.org.

Pogrebi

JUTRI V TRŽIČU: 10.00, Bernarda Frandoli (iz Palmanove) v cerkvi Device Marcelliane, sledila bo upepelitev.

1. maja
v Dolu
je velika
fešta.

Milko in Silva
praznujeta 50.
obletnico
poroke.

Žlahta iz daljne Toskane
se pridružuje voščilom.

Čestitke

Danes slavita v Dolu **SILVA** in **MILKO VIŽINTIN** zlato poroko. Še na mnoga leta jima kličejo prijatelji (četrtke).

Razstave

SKRD JEZERO iz Doberdoba vabi v društvene prostore na ogled razstave Valentine Figelj »Tisoč in en gumb«; do 6. maja.

V GORICI: v galeriji ArtOpenSpace, Ul. Diaz 6, bo v ponedeljek, 4. maja, ob 18. uri odprtje razstave slikarja Roberta Mariana z naslovom »Colore - China bianca nera«.

V ŠTEVERJANU: na kmetiji Aleša Komjanca na Jazbinah št. 35 bo danes, 1. maja, ob 11. uri odprtje razstave Ara Pacis Valentina Omana in Obrazi prve svetovne vojne. Na ogled bodo tudi fotografije iz arhiva kulturnega združenja Isonzo.

V TRŽIČU: v kavarni Carducci v Ul. Duca d'Aosta 83 bo v soboto, 2. maja, ob 18. uri odprtje razstave z naslovom »Anthrakas-Ombre di fumo«, prisotna bo avtorica del, slikarka Laty; na ogled bo do 14. maja 7.30-22.00.

V DOBERDOBU: na sedežu društva Hrast za cerkvijo je na ogled likovna razstava ilustracij akademskega slikarja Janeza Vidica, ki so nastale na knjižni podlagi romana »Doberdob« Prežihovega Voranca. Prireja SKD Hrast; do 3. maja ob delavnikih 18.00-20.00, ob sobotah in nedeljah 11.00-12.00 ali po dogovoru s člani društva.

V GALERIJU STUDIOFAGANEL na Drevoledu XXIV Maggio 15/C v Gorici bo v soboto, 9. maja, ob 18. uri odprtje razstave z naslovom »Roberto Kusterle. Riti del corpo«. Razstavo bo predstavil Giuseppe O. Longo; več na www.studiofaganel.com.

V GALERIJU LEG ANTIQUA na Korzu Verdi 73 v Gorici je na ogled razstava z naslovom »Spacalov Čarobni svet - Grafični listi 1935-1992«; do 29. maja od torka do sobote 9.00-12.30, 15.30-19.30. Vsako soboto ob 11. uri bo zbiratelj Spacalovih del Giuseppe Skerk vodil brezplačen vodeni ogled razstave, rezervacije v galeriji, po tel. 0481-537898 ali antiqua2@leg.it.



RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik **20.50** TDD
predstavlja, sledita Koncert TPPZ in Čez-
mejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.00 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00,
10.50, 13.30, 16.50, 20.00 Dnevnik in vre-
me **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Sto-
rie vere **11.00** EXPO 2015 **14.05** Linea Blu
15.15 Film: Una seconda vita (dram.)



17.00 Film: **Il desiderio di Lilly** (kom.)
18.50 Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi
(v. F. Insinna) **21.15** Serija: Il commissario
Montalbano **23.15** Tv7

RAI2

6.00 14.00 Detto fatto **7.10** Nad.: Streghe
8.30 Nad.: Il tocco di un angelo **10.00** 13.30
Rubrike **10.55** Praznik dela **12.00** I fatti vo-
stri **13.00** 17.45, 18.20, 20.30, 23.30 Dnev-
nik in vreme **16.15** Serija: Ghost Whisper-
er **17.00** Serija: Cold Case **18.05** Športna
rubrika **18.50** Serija: Blue Bloods **19.40** Se-
rija: N.C.I.S. **21.00** LOL **21.10** Nad.: Hawaii
Five-0 **22.45** Nad.: The Good Wife **23.45**
Senza peccato

RAI3

6.30 Rassegna stampa **7.00** Cinema d'oggi
7.10 Film: Omicron (kom.) **8.35** Film: En-
try Level (kom.) **10.00** Praznik dela **11.10**
Nad.: Doc Martin **11.55** 14.00, 18.55, 0.00
Dnevnik in vreme **12.45** Pane quotidiano
13.10 Dok.: Il tempo e la storia **14.45** Ru-
brike **15.05** Predpremiere koncerta ob
prvem maju



16.00 **20.00** Koncert ob prvem maju: La
solidarietà fa la differenza

RAI4

11.45 Heroes **12.30** 18.00 Robin Hood
13.15 18.50 Andromeda **13.55** 19.35 Rai
Player **14.05** 20.25 Star Trek Enterprise
14.50 90210 **15.35** Heartland **16.20** Joan of

Arcadia **17.10** Novice **17.15** Streghe **19.40**
Stargate Atlantis **21.15** Film: The Rockete-
er (pust.) **23.05** Wonderland 2015



23.30 Film: **La zona morta** (horor)

RAIS

14.00 1000 giorni per il pianeta Terra **14.55**
Un anno nelle terre selvagge **15.55** Gleda-
lišče: Peppino Girella **17.55** Novice **18.00**
Storia e splendore dei palazzi reali **19.00** Rai
Player **19.45** Opera: Turandot **23.20** David
Letterman Show

RAI MOVIE

13.55 17.40 Rai Player **14.00** Film: A piedi
nudi nel parco (rom.) **15.50** Film: Tutto quel-
la notte (kom.) **17.35** Novice **17.45** Film:
Tamburi lontani (western, '51) **19.30** Film:
Un ragazzo e una ragazza (rom., It., '84)



21.15 Film: **Rendition** – Detenzione ille-
gale (triler, '07, i. R. Witherspoon, M.
Streep, J. Gyllenhaal) **23.20** Film: To End
All Wars – Fight for Freedom (voj., '01)

RAI PREMIUM

11.15 Nad.: Un posto al sole **12.10** 19.25 Rai
Player **12.15** Nad.: Terapia d'urgenza **13.05**
19.30 Nad.: Terra Nostra **13.50** Serija: Sul-
le tracce del crimine **15.40** Aktualno: A-
nica – Appuntamento al cinema **15.45** Gran-
Premium **16.05** Serija: Delitti in Paradiso
17.10 Nad.: Legami **17.50** Novice **17.55**
Nad.: Batticuore **18.40** Nad.: La signora in
rosa **20.20** Serija: Nero Wolfe **21.20** Nad.:
La stella della porta accanto **23.30** Serija:
Close to Home – Giustizia ad ogni costo

RETE4

6.40 Serija: Miami Vice **8.45** Nad.: Cuore ri-
belle **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette
all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik, vreme in
prometne informacije **12.00** Serija: Detec-
tive in corsia **13.00** Serija: La signora in gial-
lo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Ieri e
oggi in Tv **16.10** Film: Assassinio sull'Orient
Express (krim.) **19.55** Nad.: Tempesta
d'amore **21.15** Quarto grado

VREDNO OGLEDA



Rai Petek, 1. maja
Rai 1 od 11. ure

Otvoritev Expoja

**Dolg televizijski maraton, ki bo na
sporedu že od 11. ure na prvi
mreži Rai.**

Iz Milana bodo že pozno jutraj
predvajali neposredni prenos odpr-
tja Expoja 2015, ki je tokrat posve-
čen hrani in prehranjevanju.
Po včerajšnjem večernem gala spo-
redu iz Trga Duomo, se bo današnje
prizorišče seveda preselilo v Rho kjer
bodo slovesno odprli italijanski kul-
turni dogodek leta.

V istem sklopu bo mogoče na kanalu Rai 5 ob 19.40 neposredno iz milan-
ske Scale prisostvovati prenosu opere Turandot Giacomina Puccinija pod vod-
stvom Riccarda Chaillyja novega glasbenega vodje milanske operne hiše.
Chailly si je za koncert posvečen odprtju Expoja izbral Puccinijevo delo, ki
so ga prvič izvajali prav v Milanu leta 1926 (se pravi dve leti po skladatelje-
vi smrti) takrat pod taktirko Artura Toscaninija. Današnji Turandot, ki bo
na sporedu v La Scali do konca maja, bo sicer imel nekoliko različen konec
od običajnega, ker je Chailly izbral novejšo verzijo Luciana Beria in ne ti-
ste, ki jo običajno predstavljajo, Franca Alfana.

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, promet-
ne informacije, vreme, borza in denar **8.45**
Film: Callas Forever (dram.) **11.00** Forum
13.00 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.:
Beautiful **14.50** Film: Una nuova fidanzata
per papà (rom.) **16.30** Film: Amori in cor-
sa (kom.) **18.40** Nad.: Il segreto **20.40** Show:
Striscia la notizia – La voce dell'indecenza
21.10 Nad.: Le tre rose di Eva **23.15** Grand
Hotel Chiambretti

ITALIA1

6.45 Risanke **8.25** Nad.: Smallville **10.15**
Nad.: The O.C. **12.05** Cotto e mangiato
12.25 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Šport-
na rubrika **13.55** Nan.: Simpsonovi **14.45**
Film: Selvaggi (kom.)



16.30 Film: **Teste di cocco** (kom.) **19.00**
Fattore umano **19.30** Notorius **19.55** Ka-
raoke **20.35** Serija: C.S.I. - Miami **21.10**
Show: Colorado

IRIS

15.15 Film: Jimmy Grimble (kom.) **17.00** Film:
Fratelli coltelli (kom.) **18.45** Supercinema
19.10 Serija: Supercar **20.05** Serija: A-Team



21.00 Film: **Hollywood Homicide** (akc.,
'03, i. H. Ford) **23.15** Film: Gardener of
Eden – Il giustiziere senza legge (dram.)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnev-
nik **7.50** 19.55 Vreme **9.45** Coffee Break
11.00 L'aria che tira **14.00** Kronika **15.10**
Serija: La libreria del mistero **17.00** Nad.:
Amare per sempre **18.00** Serija: Il com-
missario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10**
Crozza nel Paese delle Meraviglie **22.40**
Bersaglio Mobile

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint
7.15 Nad.: Amare per sempre **9.10** I menù
di Benedetta **11.00** 19.00, 20.05 Cuochi e
fiamme **13.00** Nad.: Grey's Anatomy **16.00**
Cambio moglie **18.55** Dnevnik **21.10** Seri-
ja: Josephine, ange gardien

TELEQUATTRO

8.30 Dok.: Luoghi magici **11.00** Aktualno:
Musa Tv **11.15** Ring **13.15** 17.55, 20.25 Og-
gi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik
13.35 Dok.: Piccola grande Italia **17.50** Film:
Un provinciale a New York (kom.) **19.45** Ak-
tualno: Salus Tv **20.00** Happy Hour



21.00 Film: **Insieme a Parigi** (rom.) **23.30**
23.55 Trieste in diretta

LAEFFE

12.45 Jamie: Comfort Food **13.40** Chef Sa-
ra in Europa **14.30** Il cuoco vagabondo

15.30 Città nascoste **16.35** Jamie Oliver in
Italia **17.35** Lavori al limite



21.00 Film: **De-Lovely** – Così facile da
amare (muzikal) **23.15** Film: Le donne ve-
re hanno le curve (dram.)

CIELO

12.00 13.15 Junior MasterChef Australia
13.00 Novice **14.15** 15.15 MasterChef Au-
stralia **16.45** 18.30 Fratelli in affari **17.45**
Buying & Selling **19.15** 19.45 Affari di fa-
miglia **20.15** Top 20 Funniest **21.10** Italia's
Got Talent **22.45** Frank Matano – Planet's
Got Talent

DMAX

9.55 Banco dei pugni **21.10** Ultima ferma-
ta: Alaska **22.00** Oro degli abissi **22.55** Nel-
la terra dei serpenti a sonagli **23.45** Cac-
ciatori di fantasmi

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **7.00** Pozdrav z
Notranjske **7.20** Koncert: Boš videl, kaj de-
la Dolenc 2014 – 50 let Slavkove glasbe, pon.
10.15 18.25 Kviz: Vem! **10.45** Počitniški
otroški program: OP! **13.00** 17.00, 18.50,
21.55 Poročila, športne vesti, vreme **13.35**
Film: Mali volkodlak **15.15** Film: Naš avto
(Slo.) **17.20** Nad.: Presneto štirinajsto **17.45**
Kratki film: Mala **18.00** Risanke **20.00** Slo-
venski pozdrav **21.25** Na lepše **22.25** Pol-
nočni klub



23.40 Film: **Heinekenova ugrabitev**

SLOVENIJA2

6.00 Zabavni infokanal **7.00** Risanke in
otroške odd. **9.00** Infodrom **9.10** Moja so-
ba **9.30** Film: Nosorog Oto **11.15** Točka
12.35 Ugriznimo znanost **13.00** Svetlo in
svet **14.25** Slovenski utrinki **15.00** Osmi
dan **15.30** Dok. serija: Razkrivanje prete-
klosti **16.10** Kakor krogla po Evropi, zapi-
ski k verjetni zgodbi Antona Ukmarja
17.00 Mostovi – Hidak **17.25** Avtomobil-
nost **18.05** Ritmična gimnastika: EP, prenos
20.15 Film: Lech Walesa, človek upanja
(biogr.) **22.15** Nad.: Popravljena krivica



23.05 Film: **Armada senc** (voj.)

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv
– Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Ci-
ty Folk **15.00** Vesolje je... **15.30** Zvočno kla-
sični **16.15** Istrska potovanja **17.00** Dogodki
17.15 Sredozemlje **18.00** Fircbologi **18.25**
Bukvožerček **18.35** Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika **19.00** 22.15 Vse-
danes – Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Ak-

tualno **20.00** Dok.: K2 **20.30** Najlepše be-
sedne **21.00** Folkest 2014 **22.30** Arhivski pos-
netki **23.15** Dok.: Darovi narave **23.45** Av-
tomobilizem

POP TV

6.50 Risanke **8.45** 10.10, 11.30 Tv prodaja
9.05 Film: Princeska Lili (anim.) **10.30** 16.25
Nad.: Zaljubljen do ušes **11.45** 15.25 Nad.:
Dubrovniška zora **13.00** Serija: Lepo je bi-
ti sosed **14.00** MasterChef Slovenija **17.20**
Nad.: Moje srce je tvoje **18.55** Novice



20.00 Film: **Pelikanovo poročilo** (akc., '93,
i. J. Roberts, D. Washington) **22.40** Eu-
rojackpot **22.45** Film: 007 – Operacija
grom (akc., '65)

KANAL A

7.00 18.00 Svet **7.45** Risanke in otroške odd.
8.30 11.20 Serija: Odvetnik z ulice **9.20** Pa-
zi, kamera! **10.05** 12.10, 12.25 Tv prodaja
10.20 Serija: Kamp razvajencev **12.45**
16.15, 22.00 V živo iz hiše Big Brother **13.15**
17.00 Serija: Komisar Rex **14.15** Film: Ve-
liki padec (triler) **16.30** Serija: Novo dekle
18.50 Top Gear **20.00** Big Brother **22.30**
Film: Študentska norišnica 2 (kom.)

PLANET TV

10.55 Film: Čisto pravi gusar **12.45** Tv pro-
daja **13.15** Nad.: Sulejman Veličastni **14.15**
Ellen **15.15** Nan.: Talenti v belem **16.10**
21.00 Bar **17.15** Nan.: Havaji 5.0. **18.10**
Nan.: Allo allo **19.00** Danes **20.00** Nad.: Ena
žlahtna storija **22.00** Nan.: Obveščevalec
22.55 Bar doma **23.35** Film: Ruševine
(dram.)

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar;
8.30 Prva izmena: Radioaktivni val; 10.10
Prva izmena: Kulturne diagonale: Film, ka-
mera, ekran; 11.00 Studio D; 11.15 Posa-
meznik in družba – sodeluje psihologinja in
psihoterapevtka dr. Marina Flego; 12.15 V
pričakovanju vikenda...; 13.20 Zborovski
utrip; 14.00 Poročila in deželna kronika;
14.10 Music box; 14.20 Otroški kotiček;
14.40 Jezikovna rubrika, sledi Music box;
15.00 Mladi val; 17.10 Music box; 17.30 Od-
prta knjiga: Boris Pahor: Spopad s pomladjo
– 5. nad., sledi Music box; 18.00 Kulturni
dogodki; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska
lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.50 Kronika; 6.25 Pesem
tedna; 7.00 Jutranja kronika; 8.00, 17.30 Vre-
me; 8.30 Jutranjik; 9.10 Prireditve danes;
9.40, 18.25 SMS; 10.00 Vožnje na delo; 10.30
Poročila; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna;
11.00 Praznik vrtnic; 12.00 Primorska po-
je; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Glasba po že-
ljah; 14.00 Intervju; 15.30 DiO; 16.30 Pasti
interneta; 17.00 Pogovor; 19.00 Dnevnik in
kronika; 19.30 Rončel na obali; 21.00 Glas-
beni navigator; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30
Ari Zona; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30,
10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30,
15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik,
vremenska napoved in prometne informa-
cije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli
orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.15 Caleidos-
copio Istriano; 8.35, 17.33 Euroregione
News; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 Il dia-
rio di Athena; 9.35 Appuntamenti; 10.10
Vremenska napoved; 10.15, 19.15 Sigla
single; 10.25 Televizijski in radijski progra-
mi; 10.35, 20.30 Il vaso di Pandora; 12.30
Dogodki dneva; 13.00, 20.00 Pairapapà;
13.35 Ora musica; 14.00 McGuffin; 14.35,
19.00 Glasba; 15.30 Dogodki dneva; 16.00
Pomeriggio ore quattro; 18.00 Il suono
nell'immagine; 19.30 Večerni dnevnik; 22.30
Sonoricamente Puglia; 23.00 The Magic
Blues; 0.00 Nottetempo.



RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Utrip evangelija **20.55** Dok.: Vila Tomažič (r. L. Grilanc), sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

7.00 8.00, 9.00, 13.30, 17.00, 20.00 Dnevnik, vreme in šport **7.05** Parlamento Settegiorni **8.25** Show: UnoMattina in famiglia **10.30** Buongiorno benessere – Tutti i colori della salute **11.05** Linea Verde Orizzonti **12.00** I menù de La prova del cuoco **14.00** Easy Driver **14.30** Linea Blu **16.10** Nad.: Legami **17.15** A Sua immagine **17.45** Passaggio a Nord-Ovest **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.15** Senza parole

RAI2

6.00 I fatti vostri **6.30** Nautilus **7.00** Nan.: Come essere un gentleman **7.25** Nan.: Due uomini e mezzo **8.10** Serija: Lassie **9.00** Sulla Via di Damasco **9.30** Parlamento Punto Europa **10.00** Dok.: Zambesi – Il grande fiume selvaggio **10.45** Cronache animali **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** 20.30, 22.40 Dnevnik **13.25** Dribbling **14.00** Detto fatto **15.40** Serija: Squadra Speciale Colonia **16.25** Serija: Squadra Speciale Stoccarda **17.10** Sereno Variabile **18.05** 90° minuto – Serie B **18.50** Serija: Sea Patrol **19.15** Serija: Squadra Speciale Cobra 11 **21.05** Serija: Castle **21.50** Serija: Elementary **22.55** Player **23.00** Sabato Sprint **23.45** Rubrike

RAI3

6.55 Film: E' caduta una donna (dram.) **8.05** Film: Fatto di sangue fra due uomini per causa di una vedova. Si sospettano movimenti politici (dram.) **10.10** Nad.: Doc Martin **10.55** Figù – Album di persone notevoli **11.00** 12.25, 14.45 Rubrike **12.00** 14.00, 18.55, 23.50 Dnevnik, vreme in šport **14.55** Tv Talk **16.30** Report **18.00** Player **18.05** Serija: Squadra Speciale Vienna **20.00** Blob **20.10** Che fuori tempo che fa **21.30** Ulisse – Il piacere della scoperta **0.10** Un giorno in pretura

RAI4

13.55 Film: Star Trek – L'insurrezione (zf, '98) **15.35** Charlie's Angels **16.20** Xena **17.55** Novice **18.00** Warehouse **19.30** Rai Player **19.35** Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D. **20.25** Atlantis



21.15 Film: Highwaymen (krim., '04) **22.35** Film: Hong Kong Colpo su colpo (acc., '98)

RAI5

14.20 1000 giorni per il pianeta Terra **15.15** Un anno nelle terre selvagge **16.15** Cinque buoni motivi **16.25** L'arte secondo Dario Fo **18.25** Novice **18.30** Fuori rotta verso Oriente **19.05** Salaman Rushdie – Immaginando l'India **19.45** Museo Italia: Piero della Francesca **20.45** Contact **21.15** Gledališče: Gospodin **23.05** Prima della prima **23.40** David Letterman Show

RAI MOVIE

13.25 17.15 Rai Player **13.30** Film: Rendition – Detenzione illegale (triler, '07, i. R. Witherspoon, M. Streep, J. Gyllenhaal) **15.45** Film: Quella svitata della mia ragazza (kom., '08) **17.10** Novice **17.20** Film: Un medico, un uomo (dram., '91, i. W. Hurt) **19.35** Film: Cuori al verde (kom., It., '96) **21.15** Film: Fratelli nella notte (voj., '83, i. G. Hackman) **23.05** Film: La vendetta dell'uomo chiamato cavallo (dram., '76)

RAI PREMIUM

13.45 Nad.: Commesse **15.20** Attualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.25** GranPremium **15.50** Nad.: Orgoglio **17.35** Novice **17.40** Autoritratti **18.20** Rai Player

18.25 Nad.: Un caso di coscienza **20.20** Nad.: Il capitano **21.20** Nad.: Gli ultimi del paradiso **23.35** Nad.: Donna detective

RETE4

7.45 Film: Stregati (kom.) **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Ieri e oggi in Tv **15.50** Nad.: Monk **16.50** Film: Poirot – Gli elefanti hanno buona memoria (krim.) **19.35** Serija: The Mentalist **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.30** Film: Nico (det., '88, i. S. Seagal)



23.35 Film: Scommessa con la morte (det., '88, i. C. Eastwood)

CANALES5

6.00 8.00, 13.00, 19.55 Dnevnik in vreme **7.55** Prometne informacije **9.15** Super Parties **10.45** Supercinema **11.00** Forum **13.40** Film: La casa sul lago del tempo (dram., '06, i. K. Reeves, S. Bullock) **15.30** 18.45 Nad.: Il segreto **16.15** Verissimo **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **21.10** Amici – Prime Time

ITALIA1

7.00 Risanke **10.25** Film: Hannah Montana – The Movie (kom.) **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Šport **13.55** Karaoke **14.35** Film: Superman 4 (fant.) **16.30** Film: Come cani e gatti (kom.) **18.15** Bob Torrent **19.00** Studio Life – Un mondo migliore **19.25** Film: Sansone (kom.)



21.10 Film: 8 amici da salvare (pust.) **23.25** Film: The Breed – La razza del male (horor)

IRIS

14.15 Adesso cinema **14.45** Film: Grey-stoke – La leggenda di Tarzan, il signore delle scimmie (pust.) **17.15** Film: Io no spik english (kom.) **19.00** Film: A tu per tu (kom., It., '84) **21.00** Film: I due carabinieri (kom., It., '84, r. in i. C. Verdone) **23.20** Film: Un sacco bello (kom., It., '80, r. in i. C. Verdone)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnevnik **7.50** Vreme **10.00** Coffee Break **11.30** L'aria che tira **12.50** Magazine Sette **14.00** Kronika **14.35** Serija: Jack Frost **16.30** Film: La promessa di un pistolero (vestern) **18.15** Film: Jesse Stone – Nessun rimorso (det.) **20.30** Otto e mezzo **21.10** Film: Fine di una storia (dram.) **23.00** Film: Il diavolo in blu (krim.)

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** 12.00, 19.00 Chef per un giorno **9.10** 17.40 I menù di Benedetta **11.00** Cuochi e fiamme **14.00** Nad.: Grey's Anatomy **18.55** Dnevnik **21.10** Nad.: Sex and the City **22.55** Serija: Providence

TELEQUATTRO

6.30 12.55 Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi magici **12.30** Rotocalco Adnkronos **12.45** Italia economie e prometeo **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20**

17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Košarka: Pallacanestro Trieste – Basket Ferrara **18.00** 21.00 Qui studio a voi stadio **19.05** Tg Confartigianato **20.00** La parola del Signore **23.30** Trieste in diretta

LAEFFE

12.50 Jamie Oliver in Italia **13.50** 18.05 Posso dormire da voi? **15.55** Film: De-Lovely – Così facile da amare (muzikal) **20.10** Bourdain: Senza prenotazione **22.00** Chiara Gamberale – Per dieci minuti **23.50** Film: Janis & John (kom.)

CIELO

14.00 15.15 MasterChef USA **15.00** Novice **16.15** 17.15 Cucine da incubo **18.00** Italia's Got Talent **19.30** 21.00 Studio MotoGP **19.50** Motociklizem: MotoGP, VN Španije (Jerez), kvalifikacije **21.10** Film: Play Motel (krim.) **23.00** Vedo nudo

DMAX

9.55 Affari a quattro ruote **18.35** Affare fatto! **19.30** Rimozione forzata **21.10** World's Top 5 **22.00** Man vs. Expert **22.55** Come andrà a finire? **23.45** Top Gear

SLOVENIJA1

7.00 18.40 Risanke in otroške serije **8.55** Kviz: Male sive celice **9.40** Nad.: V boju s časom **10.05** Infodrom **10.15** Nad.: Presneto štirinajsto **10.45** Film: Ernest in Celestina **12.00** Dok. film: Majoš **13.00** 17.00, 18.55, 23.50 Poročila, šport in vreme **13.50** O živalih in ljudeh **14.25** Nad.: Paradiž **15.20** Dok. serija: Na poti **15.55** Dok. serija: Neokrnjeni kotički sveta **17.20** Sobotno popoldne **18.30** Ozare **19.25** Utrip **20.00** Največje uspešnice Pesmi Evrovizije



21.40 Film: Gospa iz Burme (biogr., '11) **0.20** Nad.: Scott in Bailey

SLOVENIJA2

8.00 Dobro jutro **10.20** City Folk **11.20** Na lepše **11.55** Polnočni klub **13.05** Film: Kleopatra **17.10** 19.20 Ritmična gimnastika: EP, prenos **20.00** Nogomet: državno prvenstvo, Domžale – Rudar, prenos **22.00** Aritmija **23.00** Dok. film: 1913 – Ples na ognjeniku **0.30** Odd.: Bleščica

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna TV – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.40** Boben **15.40** Potopisi **16.10** Webolution **16.40** Arhivski posnetki **17.25** 23.35 Aktualno **18.00** O živalih in ljudeh **18.25** Village Folk **18.35** Vreme **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – Dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsedanes – Svet **19.40** Jutri je nedelja **19.50** Tednik **20.20** Film: Skupinska terapija (kom.) **22.15** Vrt sanj **23.00** Dok. odd.: Otok Ischia

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **10.20** 12.25 Tv prodaja **10.35** Serija: Posel mojega življenja **11.30** Serija: Beverly Hills 90210 **12.40** Znan obraz ima svoj glas **15.20** Film: Zaljubljena zaljubljenost (rom., '84, i. R. De Niro, M. Streep) **17.25** Film: Trojanska vojna (kom., '97) **18.55** Vreme in novice



20.00 Film: Kaj pričakovati, ko pričakuješ (kom., '12, i. C. Diaz, J. Lopez) **22.00** Film: Sončeve solze (acc., '03, i. B. Willis)



Sobota, 2. maja
 Canale 5, ob 8.45

Callas forever

Italija 2002
 Režija: Franco Zeffirelli
 Igrajo: Fanny Ardant, Jeremy Irons in John Plowright



Zeffirellijev poklon Mariji Callas se prične leta 1977. Producent Kelly (sam Zeffirelli) obišče Callasovo na njenem pariškem domu in ji ponudi sodelovanje v filmski verziji opere Carmen. Glas nekdanje legende operne scene je že dotrajan, zato se producent odloči, da se bo pri tem poslužil registracije njenih starih koncertov. Ideja je fantastična, film naleti na neverjeten uspeh. Callasova pa se čuti krivo. Zato odloči, da bo posnela še en film, tokrat bo Tosca, kjer se ne bo poslužila registracije, ampak bo pela s pravim glasom. Ideja je katastrofalna. Njena zvesta publika razočarana.

Zeffirellijev poklon izrednemu glasbenemu talentu Marie Callas, je v resnici bolj kronika lepih časov, v katerih je živel in nastopala grška pevka, kot pa biografski dokument njenega življenja in uspeha.

KANAL A

7.00 Risanke **7.50** 18.40 Serija: Naša mala klinika **8.35** Serija: Revolucija **9.30** SKL – šport mladih **10.00** Serija: Šola za prvake **11.00** Serija: Veliki pokovci **11.50** 19.30 Serija: Frendi iz službe **12.20** Top Gear **13.25** Motociklizem: MotoGP, VN Španije, kvalifikacije **16.00** Risanke **16.15** Film: Ninja želve 2 (fant.) **17.55** Pazi, kamera! **20.00** Film: John Q (krim., '02, i. D. Washington) **22.15** Big Brother **23.15** Film: Odbite zabave divjega Vana 3 (kom.)

PLANET TV

10.20 Varuške z Beverly Hillsa **11.10** Avstralski Top Model **12.10** Nan.: Spet zaljubljena **14.00** Moj dragi zmoro **15.55** Nogomet: Prva liga Telekom Slovenije, Olimpija – Kalcer Radomlje **18.00** Kuharski mojster **19.00** Danes **20.00** Bar **21.45** Film: Trije za tango (rom.) **23.35** Film: Izžarevanje (triler)

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, sledi Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Iz našega radioaktivnega arhiva, sledi Music Box; 10.10 Prva izmena – Glasbena srečanja, sledi Music box; 11.15 Studio D – Pogled skozi čas, sledi Music Box; 12.00 Ta rozajanski glas; 12.30 30 minut country glasbe; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Nediški zvon; 14.40, 18.40 Music Box; 15.00 Mladi val; 17.10 Jazz odtenki; 18.00 Mala scena: Filibert Benedetič – Miroslav Košuta: Rižarna – radijska igra, režija Mario Uršič; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.50, 7.00 Kronika; 6.25 Pesem tedna; 8.00, 17.30 Pregled tiska, vreme; 8.30 Jutranjik; 9.10 Prireditve danes; 9.30 Reportaža; 9.40, 12.55, 18.25 SMS; 10.00 Torklja; 10.30 Poročila; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Osebnost meseca; 11.30 Šempetrska porodnišnica; 12.30 Opoldnevnik; 12.30 Glasba po željah; 13.45 Oglašanje iz Ajdovščine; 15.30 DiO; 16.16 Svežemodra selekcija; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Legende; 22.00 Zrcalo dneva; 23.20 Za železno zaveso; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vreme in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 Gostje tedna; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35, 13.35, 19.00, 20.30, 22.00, 23.00 Glasba; 11.00 L'alveare; 12.01 Ora musica; 12.30 Dogodki dneva; 13.00 Santi patroni; 14.00 Slot Parade/Anteprima classifica; 14.35 Play Music Like; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro – Hot Hits; 18.00 London Calling; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 La radio a modo nostro (enkrat na mesec); 21.00 Tutti i topi vogliono ballare; 22.30 Sonoricamente Puglia; 0.00 Nottetempo.

VREDNO OGLEDA



Lastnik:
 Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
 Družba za založniške pobude
 DZP doo z enim družabnikom
 PRAE srl con unico socio
 Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
 Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462
 Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>
Naročniško - prodajna služba
 Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
 Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €
 Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €
 Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
 Cena za Slovenijo: 1,20 €
 Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015 230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
 transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
 GORICA, ul. Malta 6
 TRST, ul. Montecchi 6
KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
 Brezplačna tel. št. 800129452
 Iz tujine +39.0481.32879
 Faks +39.0481.32844
 Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasi@tmedia.it
 Brezplačna tel.št. 800912775
 Faks +39.0481.32844
 Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
 Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.



Šport

Ulica dei Montecchi 6

tel. 040 7786350

faks 040 7786339

sport@primorski.eu



Primorski
dnevnik



Inzaghi rešil kožo

MILAN - Filippo Inzaghi ostaja trener Milana tudi po zadnjih klavnih nastopih moštva. Po porazu v sredo doma proti Genoi se je zdelo, da ne bo dočkal konca sezone. Uprava kluba si je vzela noč za premislek, in tudi jutro, saj je trenerja potrdila šele po kosilu. Je pa jasno, da dlje kot do junija ne bo ostal. O čemer bi sicer lahko odločala druga uprava, če drži, da Berlusconi svojo »kreaturo« (mencajoče) res prodaja Azijcem...



Presenečenje

EMPOLI - V zadnji tekmi 33. kroga nogometne A-lige je Empoli sinoči s 4:2 (3:0) in odlično igro presenetljivo premagal Napoli. Po treh zaporednih zmagah je moštvo trenerja Beniteza doživelo hladno prho in se še bolj oddaljilo od boja za drugo mesto, saj za Lazio zaostaja zdaj že za šest točk, za Romo pa pet. Strelci sinočnje tekme: Maccarone (E) v 8., Bristos (E) v 43., Saponara (E) v 45., Laurini (N) v 64., Raul Abiol (E) v 82. i Hamsik v 91. min.

HOKEJ NA LEDU - Najboljši na svetu od danes v Pragi in Ostravi

Češka vre za prvenstvo

OSTRAVA - Čeprav tudi Belorusija ni slaba po hokejski kakovosti, pa tradicija in tudi bližina Češke vendarle pomenita precej večji mik svetovnega prvenstva 2015 kot tistega v letu 2014. Pa še dodatno spodbudo bodo imeli slovenski ljubitelji hokeja za spremljanje tekmovanja, ki se bo danes začelo v Pragi in Ostravi, saj tokrat spet nastopa tudi Slovenija. Lani je bilo SP elitne skupine v Minsku, brez slovenske udeležbe. Izbranci Matjaža Kopitarja so si takrat po zelo uspešni olimpijski predstavi v sezoni 2013/14 šele dobro zagotovili vrnitev med najboljše, potem ko so na drugoligaškem prvenstvu v Južni Koreji osvojili prvo mesto.

Češka bo naslednje tri tedne hokejsko središče sveta, pa čeprav so se boji v najmočnejši ligi na svetu NHL šele dobro razplamteli. Kako pomemben dogodek je svetovno prvenstvo v domači državi, je posredno potrdil tudi Jaromir Jagr. Neuničljivi češki veteran, motor vsake ekipe, v kateri igra, je nedavno pri že krepko preseženih 40 letih še podaljšal pogodbo v ligi NHL, najedel pa se je tudi zarečenega kruha.

Lani je namreč dejal, da se bo poslovil od izbrane vrste in palico prepustil mlajšim. Češka hokejska zveza je pred dnevi ponosno sporočila, da si je premislil in bo v Pragi spet navduševal svoje navijače...

SP na Češkem bo razdeljeno v dve mesti, Prago in Ostravo, kjer bodo tekme Slovenije. Vsako bo gostilo eno od dveh predtekmovalnih skupin, Praga pa nato še odločilne boje v polfinalu in finalni tekmi 16. in 17. maja.

Predsednik domače hokejske zveze Tomaž Kral je napovedal, da se bodo vsi igralci in gledalci pri njih počutili kot doma. »Že dve leti je vsa naša pozornost namenjena temu prvenstvu. Zdaj se bližamo cilju, čakata nas dva fantastična tedna in prepričan sem, da bomo poskrbeli za vse naše goste,« je dejal pred začetkom 79. svetovnega prvenstva. Dvorani O2 Arena v Pragi (17.000 sedežev) in ČEZ Arena v Ostravi (10.000) naj bi bili precej polni, že zdaj so prodali dve tretjini vstopnic, pričakujejo pa skupno več kot 600.000 obiskovalcev. Vstopnice za dvojbo domače ekipe so razprodali v nekaj urah. Veliko zanimanje pa velja tudi za Rusijo in sosednjo Slovaško, obe bosta igrali v »slovenski« skupini v Ostravi.

Tako kot že lani na SP v Minsku bo tudi letošnje SP po zvezdniški plati v primerjavi z olimpijskimi igrami, kjer res zaigrajo vsi najboljši, nekoliko osiromašeno. Vloga NHL je pač močna, v Severni Ameriki na svetovna prvenstva ne dajo toliko kot v Evropi. Teh skrbi nimajo v slovenski izbrani vrsti, kjer je edini NHL-ovec Anže Kopitar že pred tednom dni dokončno razblinil dvome o svojem nastopu (prvem na SP po letu 2008), zadovoljni pa bodo tudi tisti navijači, ki imajo radi Kanado in Sidneyja Crosbyja: as Pittsburgha bo namreč po slovesu v NHL uteho iskal na SP, zanj bo nastop v Pragi prvi po kar devetletnem premoru.

Zlato iz Minska 2014 bodo branili Rusi. Lani so v finalu premagali Finsko s

5:2, njun »povratni« dvojbo zadnji dan predtekmovanja bo eden od vrhuncev v Ostravi, v tekmi za tolažilno nagrado so Švedi ugnali Česko s 3:0.

Čehi bodo tako skušali na domačem ledu tako popraviti vtis: lani so ostali brez medalje, upajo pa, da bodo sledili Švedom iz leta 2013, ki so kot prvi gostitelji po 27 letih premagali urok domačega ledu in dobili tekmovanje v domači dvorani. Na zadnjem češkem SP leta 2004 je sicer slavila Kanada, Češka je bila nazadnje prvak leta 2010.

V boju za medalje so, tako kot vselej, evropske velesile Švedska, Finska, Češka, Slovaška, pa seveda Rusija, z druge strani Atlantika pa Kanada in ZDA. Iz druge vrste na presenečenje prežijo Švicarji ter Latvijci, morda Belorusi, potihoma pa verjetno tudi marsikdo v Sloveniji računa na to, da bo v Ostravi možno doseči več kot samo boj za obstanek.

SP bo potekalo po zdaj že uveljavljenem sistemu z dvema večjima skupinama. Tokrat so v predtekmovalni skupini A Švedska, Kanada, Češka, Švica, Latvija, Francija, Nemčija in Avstrija, v B pa ob Sloveniji še Finska, Rusija, ZDA, Slovaška, Norveška, Belorusija in Danska.

Po štiri najboljše ekipe iz predtekmovanja se bodo uvrstile v izločilne četrtfinalne boje, po katerih bodo znani polfinalisti. Zadnja ekipa iz vsake predtekmovalne skupine bo izpadla v nižji rang tekmovanja, SP divizije I.

Leta 2016 bosta na SP elitne skupine nastopila Kazahstan in Madžarska, ki sta bila uspešna na nedavno končanem drugoligaškem prvenstvu na Poljskem.

Vratar Slovenije
Kristan

ANSA



Slovenija jutri proti Belorusiji

Skupina A (Praga), danes: 16.15 Kanada - Latvija 20.15 Češka - Švedska; **jutri:** 12.15 Švica - Avstrija 16.15 Francija - Nemčija 20.15 Latvija - Češka.

Skupina B (Ostrava), danes: 16.15 ZDA - Finska 20.15 Rusija - Norveška; **jutri:** 12.15 Slovaška - Danska 16.15 Belorusija - Slovenija 20.15 Norveška - ZDA.

Preostali nastopi Slovenije, nedelja, 3. maja: 12.15 Rusija - Slovenija; **torek, 5. maja:** 20.15 Slovaška - Slovenija; **četrtek, 7. maja:** 20.15 Finska - Slovenija; **petek, 8. maja:** 16.15 Slovenija - Norveška; **nedelja, 10. maja:** 16.15 Slovenija - ZDA; **ponedeljek, 11. maja:** 20.15 Slovenija - Danska.

ROKOMET - Pallamano Trieste končal sezono na 5. mestu

Potreben denar

Za kakovostni skok potrebujejo tujca, ki bi bil lahko za zgled številnim mladim

Morda do dokončnega kakovostnega skoka še ni prišlo, a v letošnji sezoni so tržaški rokometarji naredili še korak naprej proti vrhu italijanskega rokometu. Z drugim mestom na troboju drugouvrščenih so si varovanci trenerja Giorgia Oveglie zagotovili končno peto mesto na lestvici. Poraz proti Carpiju jim je preprečil povratek v končnico za naslov celih 10 let po zadnjem nastopu med rokometno smetano. Za obračun o komaj zaključeni sezoni, seveda že s pogledom na prihodnjo, smo se pogovorili s predsednikom Giuseppejem Lo Duco, ki ni skrival zadovoljstva nad opravljenim delom:

»Mislim, da je bilo za nas veliko zadoščenje, da smo zmogli osvojiti drugo mesto v izenačeni in zahtevni severni skupini, saj smo imeli kakovostne nasprotnike kot Pressano in Bocen. Fante pa moram pohvaliti tudi za končni turnir, saj je bil Carpi po izkušnjah in kakovosti igralcev objektivno boljši. A premagali smo Ortigio in tako zasedli končno peto mesto. V veliko zadovoljstvo mi je tudi, da smo se uvrstili na državni finale v kategorijah do 20, do 16 in do 14 let. Upajmo, da bomo dobili denar za kritje stroškov za vsa tri potovanja. Obenem smo v teh dneh na Čarbolu priredili rokometni festival za osnovne šole; bilo je skoraj 1000 otrok, kar nedvomno priča o zanimanju za ta šport v Trstu. Lahko si mislite, koliko oseb je moralo stati za zadevo, da smo jo sploh lahko izpeljali.

Morda je bila sezona preveliko nihanje med domačimi nastopi in nastopi v gosteh, kjer ste zabeležili res preveč porazov, večino le-teh sicer z golom razlike.

Pri tem je treba poudariti, da je poškodba vratarja Postogne zelo krojila sezono. Zar je sicer soliden vratar, a gre za samostojnega podjetnika, ki je moral večkrat iz službenih razlogov treninge preskočiti in razumete, da je trening brez dveh standardnih vratarjev gotovo na nižji ravni, saj je tudi treniranje strelav manj verodostojno. Vratarji postajajo v rokometu iz leta v leto pomembnejši. Drugi problem je zadeval tujca Cunjača, ki so ga stalno pestile poškodbe, tako da je bil njegov doprinos precej manjši kot lani. Iščemo pokrovitelja, ki bi nam zagotovil nakup kakovostnega tujca, to bi ob povratku Postogne precej vplivalo na prihodnjo sezono.

Vaša ekipa vse bolj sloni na mladih. Ste morda pričakovali s strani določenih igralcev dokončni kakovostni skok, do katerega v resnici ni prišlo?

Priznam, da je tako. A prvič ni rečeno, da mladinski prvak se uveljavi tudi v članski vrsti. Obenem se mi zdi, da je tem mladim manjkala pravi lider v ekipi, ki bi za sabo potegnil ostale. Lani, ko je bil pri nas Konečnik, se je videlo, da so se zgledovali po njem, bilo so manj pod pritiskom, zato so igrali prepričljivejšo, letos pa tega liderja v ekipi nismo imeli. Nekateri so liderji že pri 22 letih, a niso vsi iz pravega testa. Anici je letos nihalo, ravno tako Oveglia in Pernich, medtem ko se je Dapiran dokončno uveljavil.

Vtis je, da vam manjka res malo, da bi se lahko znovali borili za naslov. V končnici vas ni od leta 2004. Je ta korak več odvisen zgolj od finančnih sredstev?

KOŠARKA

Pall.Trieste v četrtfinalu pred 5000 gledalci

Pall. TS - Ferrara 71:61 (21:18, 34:36, 55:47)

PALL. TS: Tonut 4, Grayson 18, Candussi 12, Carra 1, Holloway 15, Coronica 8, Fossati, Prandin 13, Norbedo, Ferraro, Mastrangelo, Marini.

Ferrara: Huff 10, Castelli 4, Ferri 5, Pipitone 10, Hasbrouck 13, Bottioni 2, Amici 5, Casadei 12, Sita, Ghirelli, Bereziartua.

Košarkarji Pallacentro Trieste so se uvrstili v četrtfinale končnice A2-lige, kar je res lep podvig. Goste so zaslužno premagali. Prvo pomembnejše vodstvo so, kljub črnemu dnevu Tonuta in Carre, dosegli že v drugi četrtini (28:20), a je niso obdržali in gostje so jih celo prehiteli. Toda začetek drugega polčasa je bil spet v rokah Tržačanov (delni 8:0), ki so z agresivno igro vzpostavili prednost, jo pred koncem zadnje četrtine krčevito branili, nato pa so se dokončno sprostiti in popolnoma nadigrali nasprotnike, ki jim meti ni šel od rok. Odlično je tokrat igral Grayson, Holloway je imel kar 21 skokov, pomemben je bil tudi doprinos Coronice.

Za izsušene blagajne tržaškega kluba je dobra novica tudi ta, da si je tekmo v dvorani PalaRubini ogledalo kar 5100 gledalcev. V četrtfinalu se bo Pall. TS pomeril z Brescia, prva tekma bo že v nedeljo v Brescii.

SMRT - Štiriindvajsetletni nogometaš belgijskega prvotigaša Lokerena Gregory Mertens je po srčnem infarktu, ki ga je doživel pred tremi dnevi med tekmo, večeraj umrl v bolnišnici.

NBA - Ekipa Memphis Grizzlies slovenskega košarkarja Bena Udriha (4 točke) se je z zmago proti Portland Trail Blazers z 99:93 uvrstila v drugi krog končnice Grizzlies so serijo dobili s 4:1 v zmagah.

PO ROMANDIJI - Švicar Michael Albasini (Orica-GreenEdge) je po zmagi v drugi etapi slavil tudi na včerajšnji tretji etapi. Z devetimi mestom se je v času zmagovalca izkazal tudi Luka Mezgec.

KASAI - Legendarni japonski smučarski skakalec Noriaki Kasai je priznal, da razmišlja o tem, da bi tekmoval do olimpijskih iger v Sapporu leta 2026, če bo kandidatura tega njegovega rojstnega mesta prodrla. Takrat bo star skoraj 54 let!



Predsednik Giuseppe Lo Duca

FOTODAMJ@N

Bi rekel, da je 90-odstotno odvisen od finančnih sredstev. A ne zato, ker bi morali igralce več plačevati, enostavno zato, ker bi s prihodom kakovostnega tujca, ki bi imel značilnosti liderja, razbremenil ostale in omogočil dokončen kakovostni skok mladim.

In z omembo denarja preidimo na prihodnost. Kakšni so načrti za sezono 2015/2016?

Načrti so v glavnem vezani na denar. Zdaj se borimo za potrditev letošnjih pokroviteljev, po možnosti s povišanjem proračuna. Tako da je glavnina načrtov, ki jih imam v glavi, odvisna od razpoložljivega denarja. Drugih mladih, ki bi lahko prestopili v prvo ekipo, trenutno ni, pozorni pa je treba biti na Udovicija, ki bi lahko prišel v poštrev res v kratkem. (I.E.)



NOGOMET - V predzadnjem krogu D-lige v Repnu

Za Kras tekma leta Trenner Anton Žlogar: »Smo pripravljeni«

»Smo pripravljeni!«

Trenner Krasa Anton Žlogar je optimist. Za nedeljsko tekmo repenskega D-ligaša proti Droju vlada veliko zanimanje. Nekateri pravijo, da je to tekma leta.

Je to res?

»Soglašam. Tudi tri točke nam sicer še ne zagotavljajo igranja dodatne tekme za obstanek (play-outa). Če se 24. maja želimo boriti za obstanek, moramo zmagati in osvojiti še kako točko na zadnjem gostovanju v Chioggi 9. maja. Drugače tvegamo neposredni izpad v elitno ligo,« je opozoril trener Krasa, ki v nedeljo (15.00 v Repnu) ne bo imel na razpolago najboljše postave. Odsotni bodo diskvalificirana Rabbeni in Castellano. Rondinelli je poškodovan, Corvaglia pa je zbolel.

Kdo bo torej igral?

Na igrišče bodo šli tisti, ki so trenutno v najboljši formi. Prepričan sem, da bodo fantje pustili na zelenici srce. Ni jim vseeno za usodo Krasa. Borili se bodo do zadnjega.

Ali so štirje zadetki na zadnji tekmi negativno vplivali na moralo vaših varovancev?

Izgubiti 4:0 ni lahko in fantje so bili po tekmi v Padovi potrjeni. Po prvem prejetem голу smo žal popustili.

Kaj pa, če bi v nedeljo Dro prvi povedel?

Proti Droju bo pela povsem druga pesem. Fantje so v zadnjih mesecih že večkrat dokazali, da so zmožni preobrata. Če smo zbrani, smo lahko nevarni za vsakogar.

Kateri je bil najbolj negativni mesec vašega trenerskega »mandata«?

Marec. Takrat smo doživeli padec. Najbolj pa nas boli domači poraz proti predzadnjevrščenemu Moriju. Če bi zmagali tisto tekmo, bi bili zdaj lahko bolj sproščeni.

Kateri igralec bi lahko bil v nedeljo odločilen?

Če želimo zmagati, mora igrati dobro celoten kolektiv. Posamezniki se

Trenner Krasa Anton Žlogar je bil včeraj dopoldne prisoten tudi na tržaški etapi Žogarije

FOTODAMJ@N



lahko izkažejo, če tudi drugi dajo vse od sebe.

Kakšno tekmo lahko pričakujemo?

Dro bo bržkone veliko taktiziral. Igrali bodo obrambno in nas bodo skušali presenetiti s protinapadi.

Kako pa ste se pripravili na nedeljski spopad?

Trenirali smo v torek, v sredo smo imeli dva treninga, danes (včeraj op. ur.) in še v soboto zjutraj.

Triestina bo v nedeljo znova igrala doma. Gostila bo Fontanafreddo. (jng)

TROFEJA NARODOV V Mošu za 3. mesto Italija proti Sloveniji

Danski Midtjylland je zmagovalac 30. trofeje Nerea Rocca (za kategorijo U17), ki ga organizira gradiški klub Ism Gradisca. Danci so v včerajšnjem finalu kar s 4:0 premagali brazilsko ekipo Coritiba.

Danes ob 15.30 bo v Gradišču finale Turnirja narodov, na katerem nastopajo državne reprezentance U17. V finalu se bosta pomerili Zda in Avstrija. V tekmi za 3. mesto bo zanimivo v Mošu (ob 10.30), kjer se bosta srečali Italija in Slovenija, katere fizioterapevt je Goričan Jan Grudina. Druge tekme na sporedu danes: 11.00 v Biljah za 5. mesto Japonska - Anglija, 11.00 v Vipavi za 7. mesto Mehika - Hrvaška, 11.00 v Vipolzah za 9. mesto Brazilija - Kostarika, 11.00 v Tolminu za 11. mesto Albanija - Savdska Arabija.

Gorica boljša od Pro Gorizie

V finalu čezmejnega goriškega prvenstva U16 je Gorica U15 premagala Pro Gorizio s 4:0.

NAJMLAJŠI - Na Goriškem: Pieris - Juventina 2:1 (Copetti); **poskusno prvenstvo:** Aurora Buonacquisto - Kras Repen 0:0.

ŽOGARIJA-FOOTBALL FUN 2015 - Na trgu Svetega Antona v Trstu

Šport, kultura in zabava: v finale gre (prvič) italijanska OŠ



Včerajšnja Žogarija 2015 na trgu Svetega Antona v Trstu

Fotogalerijo si lahko ogledate na naši facebook strani Primorski_sport

FOTODAMJ@N

Formula je že ustaljena: otroci se igrajo, so navdušeni in se zabavajo, tako da je uspeh zagotovljen. Žogarija 2015 je že tretje leto zapored gostovala v središču Trsta. Organizatorji so Zavod Media-sport Ljubljana, Občina Trst in ZŠSDI. Na tržaški etapi je nastopilo 7 skupin, po ena v predstavnstvu OŠ Oton Župančič od Sv. Ivana, Josip Ribičič od Sv. Jakoba, Grbec-Stepančič iz Škednja in Fran Milčinski s Katinare, tri skupine pa so zastopale OŠ Umberto Gaspardis iz Trsta. Otroci v mešanih sestavah fantov in deklet so se preizkusili v nogometu 3:3, spletne sestave igrar in v kviznem nastopu. Med nagajevanjem je osnovnošolce obiskal nekdanji slovenski nogometni reprezentant in Krasov trener Tonči Žlogar.

Na tržaški Žogariji so zmagali učenci in učence OŠ Umberto Gaspardis. Druga je bila OŠ Grbec Stepančič iz Škednja.



KOŠARKA - Deželna C-liga

Breg ne more izbirati nasprotnika

Zadnji krog bo jutri določil četrtfinalne pare končnice

Košarkarji Brega bodo jutri sklenili nastope v rednem delu deželne C-lige, za njih pa sezone še zdaleč ni konec, saj jih takoj zatem čakajo še tekme v končnici za napredovanje, tako da bo moštvo iz dolinskega konca v nekaj naslednjih tednih (upajmo!) v središču pozornosti naših ljubiteljev košarke. V najboljšem primeru, če se torej uvrstijo v finale, jih čaka še šest do devet tekem.

Jutri bodo gostovali v Tolmeču. Nasprotnika, ki ima že določen končni položaj v play-outu, naj bi premagali (manjkal bo sicer Alberto Grimaldi). V tem primeru bodo na koncu najverjetneje tretji in bi prvo tekmo v play-off v soboto, 9. maja igrali v Dolini. Kdo bo njihov nasprotnik, še ni mogoče določiti, ker je lestvica zelo zgoščena. Na papirju bi se najbrž radi izognili Fagnu, ki je z vodilnim Tarcentom edina, ki jih je v rednem delu dvakrat premagala. S San Daniejejem in Romansom imajo »score« 2:0, s Fagnom, Codroipesejem in Latisano pa 1:1. Če Codroipese izgubi doma proti UBC, kar bi bila senzacija, bi bil lahko Breg sicer še vedno celo drugi, v primeru poraza pa lahko zdrkne na 4. mesto ali še nižje. Vse bo jasno jutri zvečer.

V moški D-ligi bo Sokol šele v nedeljojejo gostoval v Spilimbergu, kjer si nada da bo po dveh porazih spet prišel do zmage.

AVTOMOBILIZEM - Clio cup

Andro Pertot bo tekmoval v Španiji

Po odpovedi Renaultovega celinskega prvenstva v razredu Clio Eurocup, se bo Tržačan Andro Pertot letos preizkusil na španskih prizoriščih. Še vedno bo sedel za volanom najnovejša različice Clia 1.6 slovenske dirkalne Lema Racing, ni pa še znano, ali bo nastopil na vseh predvidenih dirkah španskega prvenstva Clio Cup.

Pertot se trenutno že mudi v Španiji, kjer ga ta vikend pričakuje prvi nastop na dirkališču v Valencii. Jutribodo ob prostem treningu na vrsti kvalifikacije, v nedeljo, 3. maja, pa kar dve dirki, vsaka pa naj bi trajala najmanj 20 minut.

Pertotova odločitev je letos padla veliko pozneje v primerjavi s prejšnjimi sezonami, vendar je s špansko izbiro zadovoljen tako iz tekmovalnega kot finančnega vidika. Špansko prvenstvo je zaradi nižje vpisnine in predvsem nižjih rednih tekmovalnih stroškov vabljivo za številne pilote. Nizko cenovna politika španskih dirkališč in prirediteljev se dokaj dobro obrestuje, predvsem v motorističnih prvenstvih, saj je talentiranih španskih pi-



lotov na mednarodnih prizoriščih vse več. Vse kaže pa, da bo tudi konkurenca španskega Clio Cupa na dobrem nivoju, toliko da Pertot naj ne bi preveč pogrešal odpisanega evropskega prvenstva.

Španski Clio cup poleg Valencie predvideva konec meseca nastop na dirkališču Jarama v okolici Madrida, trajal pa naj bi vse do novembra z zaključkom v katalonskem MontNeloju. (mar)



ODBOJKA - Trener za kondicijo Olympie Battistutta

»Že od začetka smo formo planirali za nastop v končnici«

Federico Battistutta je, skupaj z Robertom Makucem, nezamenljiv član strokovnega kadra trenerja Fabrizia Marchesinija. Tako je bilo v prejšnjem desetletju pri OK Val, tako je zdaj pri združeni ekipi Olympia v B2-ligi. Strokovnjak za kondicijo izhaja iz atletskih vrst (malokdo najbrž ve, da je med veterani M45 aktualni državni prvak v metu kopja, suče ga še vedno preko 50 metrov), a ima na področju dela z odbojkarji veliko izkušenj.

V začetku pogovora nas je Battistutta presenetil. Na vprašanje, ali je pričakoval, da se bo Olympia celo borila za play-off, je odgovoril. »Vse moje delo je bilo že od vsega začetka usmerjeno v to, da bi ekipa dosegla vrhunec forme ravno v tem delu sezone. Zato sva s trenerjem Marchesinijem vsaj upala, da bi bilo tako, čeprav smo po poti izgubili že dosti priložnosti in točk. Če pa nam bo vendarle uspelo, bo delo, ki smo ga opravili, prišlo v prihodnjih tednih še bolj do izraza.

ka usmerjeno v to, da bi ekipa dosegla vrhunec forme ravno v tem delu sezone. Zato sva s trenerjem Marchesinijem vsaj upala, da bi bilo tako, čeprav smo po poti izgubili že dosti priložnosti in točk. Če pa nam bo vendarle uspelo, bo delo, ki smo ga opravili, prišlo v prihodnjih tednih še bolj do izraza.

S to skupino delate že dve leti. Ste dosegli zastavljene cilje?

Ni bilo lahko. Fantje so bili brez osnovnega poznavanja bazičnega dela z utežmi. Precej časa sem potreboval, da sem jih naučil kako se izvajajo vaje. Brez dela z utežmi ni danes mogoče vzgojiti športnikov za nastopanje na višji ravni. Nujno je treba zgraditi telesno strukturo, ki lahko vzdrži napore. Marchesini v vadbeni proces vključuje veliko število skokov in napadov. Če struktura ni dovolj odporna, težko konča sezono brez problemov.

Poškodbe že dve leti nimate...

Hvala bogu je res tako. Pri svojem delu nikoli ne pretiravam. Od fantov zahtevam predvsem, da vaje izvedejo tehnično neoporečno. Tudi, ko so obremenitve večje, in včasih morajo biti, ne sme priti do travm. Preventiva poškodb in potrebe v procesu treniranja morajo biti med sabo povezane.

Se fantje trudijo?

Na začetku je bilo težko prepričati

upravo, da je potrebno vložiti v kondicijsko vadbo veliko truda. Zdi se kot, da je delo z utežmi nujno povezano s poškodbami in sitnostmi. Res je obratno. To delo je nujno in imaš od njega samo koristi. Opravka imamo z dva metra visokimi in 100 kilogramov težkimi športniki, ki nimajo dovolj moči niti zato, da bi dvigovali svoje lastne teže, kaj šele, da bi igrali odbojko. Brez specifičnega dela, lahko sklepi odpovejo že po dveh skokih. Zato je treba »ustvariti rezervo« za najrazličnejše napore.

Gre tudi za izboljšanje učinkovitosti. Koliko so fantje napredovali?

Manjka nam še vsaj eno leto dela.

Poglejte Treviso. Oni so od Sisleyja podedovali kulturo fizične priprave. Temu je tako, ker so v Trevisu imeli

vrhunsko odbojko. Naša dežela je v tem pogledu pastorka. Mnogi zasledujejo uspešnost v kategorijah do dvanajst, trinajst let. Ne pomislijo, da ima športnik pred sabo dolgo pot in mora doseči uspehe šele na določeni ravni. Pri trinajstih, štirinajstih letih je potrebno pridobivati samo osnovo, nikogar ne smeš specializirati. Drevo brez korenin pade na tla. Isto velja za telo. Velika je odgovornost staršev, ki hočejo, da njihov otrok zmaguje, otrok pa si velikokrat želi le, da bi se zabaval. In je tudi prav, da se samo zabava.

Zrelostni izpit v Trebaselegheju, domače slovo Sloge Tabor

Pot do končnice za napredovanji za Olympio neizbežno vodi preko dveh zmag v zadnjih dveh krogih. Prvo morajo doseči že jutri na gostovanju v Trebaselegheju pri ekipi, ki še ni dosegla obstanka. To bo za Goričane prav zrelostni izpit. Obenem morajo upati, da spodrsne tekmeu Bibioneju, ki ga čaka še nekoliko težji nastop v Cordenonsu.

V Repnu pa se bo Sloga Tabor Televita poslovila od svojih navijačev s tekmo proti Bassanu. Doma jih je redko kdaj razočarala, na gostovanjih pa žal prevečkrat, da bi se lahko do konca vmešala v boj za najvišja mesta. Vse tekme se bodo začele ob 18. uri.

Trener za kondicijo
SZ Olympia
Federico
Battistutta

BUMBACA



Kateri od igralcev Olympie je pokazal največji napredek v primerjavi s svojimi zmoglostmi?

Delam v vsakim posebej, nikoli na splošno. Bela vlakna Jerneja Terpina in Luke Lavrenčiča so izjemna, meni je zelo všeč tudi Lorenzo Vizin, ki pa ima za sabo šest mesecev dela manj kot drugi. Gastaldo ima še 50-odstotno rezervo. On je velik skakalec, a še vedno prepočasen v odvodu. Nihče me posebej ni presenetil. Vsi so dosegli pričakovano stopnjo razvoja. A delamo šele poldrugo leto.

Jernej Terpin je vsekakor izstopajoč odbojkar. Ga lahko primerjamo z Matejem Černicom?

Matej in Jernej imata iste značilnosti. Jernej se mora odločiti. Če odide, bo to za nas slabo, ampak on že lahko igra na visoki ravni. To so za društvo in njega osebno težke izbire. Če ostane z nami, se bo njegov razvoj vsekakor zaustavil.

Kakšna pa je primerjava med Ma-

tejem in Jernejem, ko sta bila oba enako stara.

Matej je s kondicijsko vadbo sistematično začel prej. To, kar zdaj zmore Jernej, je Matej zmozel dve leti pred njim. A to nič ne pomeni. Jernej je bolj strukturiran, ima profesionalen pristop in ustrezen življenjski slog. Je atlet, ki si ga želi vsak trener.

Z Marchesinijem in Makucem ste bili tudi protagonist nekdanje epopeje OK Val. Katere so razlike med generacijama?

Ni jih veliko. V telovadnici in zunaj nje oboji doživljajo šport na enak način. Val je imel, med navednicami, več tujcev. Sedanji igralci so vsi rojeni tukaj. Lahko je igralce najemati, težje jih je vzgojiti doma. Po mojem je to lep znak, da tukajšnje okolje krasi prava športna kultura. Fantje so vrh tega disciplinirani in resno izvajajo dane naloge.

Torej ne drži, da se sedanja mladina ne trudi...

V telovadnici prevladuje resnost. Kljub temu, da je fantov kar štirinajst, beležimo 95-odstotno prisotnost na treningih. Ne vem, koliko društev se lahko ponasa s takšnim odstotkom prisotnosti, posebej če upoštevamo da so to hkrati tudi študentje ali pa hodijo v službo. Je že maj in še vedno so maksimalno angažirani. Upajmo, da bo njihov trud poplačan. Še vedno v ekipi pogrešam pravega liderja, igralca, ki odločilno žogo hoče zase. Morda bomo to dočakali še pred koncem sezone. To bi bilo za nas največje zaželenje.

A. Koren

UNDER 19 MOŠKI Olympia za uvrstitev na državno fazo

ŠZ Olympia bo v nedeljo organizator finalne faze deželne odbojkarskega prvenstva mladincev. Gre za četverboj, na katerem bodo nastopile štiri najboljše ekipe iz rednega dela. Ekipa goriškega odbojkarskega projekta je nesporen favorit. Kljub temu, da v redni fazi nikoli ni nastopila z najboljšo postavo, je prepričljivo osvojila prvo mesto. Ekipo mladincev sestavljajo igralci, ki so letos nastopili tudi v prvenstvih državne B2-lige (Terpin, Š. Čavdek in Princi) in v deželni C-ligi s Fincantierjem (Cobello in Bossi) in v D-ligi s Sočo ali Olympio (Corsi). V nedeljo bo trener Marchesini lahko računal na popolno postavo. V polfinalu se bodo Goričani pomerili z Auroro, njihov nasprotnik v finalu pa bo predvidoma Pasion di Prato.

Zmagovalec sklepnega turnirja v Gorici bo od 4. do 7. junija nastopil na državnem prvenstvu v kraju Abano Terme pri Padovi. Olympia je lani na njem osvojila senzacionalno 6. mesto, kar je rezultat, ki ga bo letos, kljub nesporni kvaliteti ekipe, zelo težko ponoviti.

Nedeljski spored

Polfinale: 10.30 v Gorici, Špacapan: Olympia - Aurora Volley; 10.30 v Štandrežu: Pulitecnica Pasion di Prato - Cervignano.

Finale: 15.30 v Gorici, Špacapan: za 3. mesto, sledi finale

Domači šport

DANES

Sobota, 2. maja 2015

KOŠARKA

DEŽELNA C-LIGA - 18.30 v Tolmeču: Tolmezzo - Breg

ODBOJKA

MOŠKA B2-LIGA - 18.00 v Repnu: Sloga Tabor Televita - Bassano; 18.00 v Trebaselegheju: Trebaseleghe - Olympia

ŽENSKA D-LIGA - 20.30 v Latisani: Latisana - Zalet Kontovel

MOŠKA D-LIGA - 18.00 na Opčinah: Sloga Tabor - Volleybas; 18.00 v Gorici, Špacapan: Olympia - Reana; 18.00 v Trstu, Morpurgo: Coselli - Soča

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 20.30 na Opčinah: Zalet Sloga - OMA

JUTRI

Nedelja, 3. maja 2015

NOGOMET

D-LIGA - 15.00 v Repnu: Kras Repen - Dro

ELITNA LIGA - 16.00 v Križu: Vesna - Tricesimo

PROMOCIJSKA LIGA - 16.00 v Trstu, UI. Felluga: San Luigi - Juventina

1. AMATERSKA LIGA - 16.00 v Dolini: Breg - Pro Romans Medea; 16.00 v Trebčah: Primorec - Sant'Andrea San Vito; 16.00 v Gradežu: Gradese - Sovodnje

2. AMATERSKA LIGA - 16.00 na Proseku: Primorje - Aurisina; 16.00 v Doberdobu: Mladost - Moraro; 16.00 v Trziču: Romana - Zarja

3. AMATERSKA LIGA - 16.00 na Padričah: Gaja - Villanova

NAJMLAJŠI - 10.30 v Štandrežu: Juventina - Terzo; 10.30 na Padričah: Kras - Aquileia

KOŠARKA

DEŽELNA D-LIGA - 18.00 v Spilimbergu: Siplbasket - Sokol

ODBOJKA

ŽENSKA C-LIGA - 17.30 v Trzežmu: Tricesimo - Zalet Sloga

UNDER 19 MOŠKI - 10.30 v Štandrežu in Gorici, Špacapan: organizira in nastopa SZ Olympia

UNDER 16 ŽENSKA - 16.00 v Trstu, Judovec: za 3. mesto, nastopa Zalet Breg Bor

TENIS

ŽENSKA C-LIGA - 9.00 v San Vito al Tagliamento: San Vito - Gaja

ODBOJKA - Deželne lige Slogaši v moški D-ligi: polfinale ali celo finale

Zalet Kontovel v Latisani pred razpotjem

Deželna odbojkarska prvenstva se nagibajo h koncu, je pa še nekaj odprtih vprašanj. Za nas je najbolj zanimivo v ženski D-ligi, v kateri Zalet Kontovel še ni odpisan od boja za napredovanje. A je po domačem porazu proti Fontanafreddi na razpotju. Jutri si v Latisani ne more kar tako privoščiti poraza, glavno pa so dvignile tudi njihove nasprotnice. Še vedno so zadnje, a so se po nepričakovani zmagi proti Roveredu teoretsko tudi same spet vključile v boj. Skupina za napredovanje s šestimi ekipami je res izjemno izenačena.

V moški D-ligi bo na sporedu zadnji krog rednega dela. Odbojkarji Sloge Tabor so si že zagotovili nastop najmanj v polfinalu končnice, od rezultatov zadnjega dne bo odvisno, ali morebiti celo že v finalu, v kateregaereag naravnost gre druga po prvem delu. Slogaši proti že izpadlemu Volleybasu ne bi smeli imeti težav, da pridejo do točk, morajo pa tudi upati, da spodrsne San Vito v Lauzaccu. Teoretsko se lahko v play-off še uvrsti tudi Soča: mora premagati Coselli v gosteh (kar ne bo lahko) in hkrati upati, da Olympia preseneti Reano (še nekoliko težje).

Združena ekipa Zalet Sloga v ženski C-ligi bo tokrat igrala šele v nedeljo in bo gost pekelce Tricesimo. Njena naloga res ne bi smela biti težka. (ak)

ATLETIKA - Pokrajinsko prvenstvo štafet

Kadetinje SZ Bor do naslova po fotofinišu



Kadetinje SZ Bor so nove pokrajinske prvakinja v štafeti 4x100 metrov. Na prvenstvu v Trstu so Nina Benedetti, Nika Purič, Gaia Gregori (vse letnik 2001) in Mara Sterni (2000) prvo mesto osvojile v času 52,9 sekunde. Isti čas so dosegle tudi tekmovalke društva Trieste Trasporti A, tako da je o zmagovalcu odločal fotofiniš. Druga ekipa atletinj Bora v postavi Vera Blasiņa, Lucille Protti, Elisa Cuccagna in Mateja Tavčar je zas

sedla 5. mesto. Skupno je nastopilo sedem štafet. Dan zatrem so pokrajinske prvakinja Bora nastopile še na deželni fazi v Remanzaccu. Dosegle so skoraj isti čas (53,06), vendar so se morale na tej ravni zadovoljiti s 6. mestom. Ekipa deklic v postavi Carlotta Benco, Irina Blažina, Sofia Cuccagna in Mara Zaccaria (1:059) je bila deseta.

Že danes bo večja skupina tekmovalcev SZ Bor tekmovala v Palmanovi.

Pred nami svobode je dan

Kaj bomo praznovali, če nimamo dela?

Osem ur dela, osem ur razvedritve, osem ur spanja: geslo, ki je nastalo v okviru delavskih gibanj leta 1855 v Avstraliji in nato kmalu prodrlo še v druge države sveta. Nevzdržne razmere, slabe plače, nečloveški urniki, revščina... Bilo je preveč. Prekipelo je. Delavci so se v drugi polovici 19. stoletja vedno bolj začeli povezovati v sindikate in podobna združenja ter v stavkah in javnih manifestacijah glasno zahtevali izboljšavo delovnih razmer. Vsakdo mora v družbi imeti zagotovljeno delo in tega mora opravljati tako, da ne izgubi svojega dostojanstva. Na Prvi internacionali v Ženevi leta 1866 je zadonela osnovna zahteva, da delovni urnik vsakogar ne sme presegati osmih ur dnevno. V Chicagu so približno dvajset let kasneje (1886) za prvi maj organizirali množično manifestacijo, kakršnih ni bilo videti poprej. Ta je bila zatrta v krvi. Na Drugi Internacionali v Parizu (1889) je tako padel predlog, naj postane prvi maj dan posvečen delu oziroma delavcem.

Marsikaj bi lahko še povedali o zgodovinskem pomenu tega dneva. Vaške budnice, vsakoletna prvomajska povorka, postavljanje majev in rdečih zastav, prireditve predstavljajo živo in občuteno rdečo nit tega dne. Pa vendar, če nas na eni strani prvi maj navdušuje z borbenostjo in elanom, na drugi strani nas navdaja malodušje. Predvsem v mlajših generacijah se vedno bolj širi strah, da pravzaprav nikoli ne bomo dobili dela. Vedno bolj smo izobraženi, dela pa vedno bolj primanjkuje. Število brezposelnosti med mladimi dosega take številke, ki nas ne morajo puščati ravnodušne. Kaj naj bi torej praznovali? Delo, ki ga nimamo? Delovno mesto, za katerega sploh nismo gotovi, da



ga bomo kdaj imeli? Vedno večjo sebičnost vsakega? Težke razmere, ki nas silijo v to, da smo vedno bolj zagrenjeni in zavistni do ostalih? Saj sploh ne vemo, če bomo naslednje leto še doma ali bomo morali oditi ugodnejšim razmeram naproti kam drugam.

Potem pa ko se jeza (vsaj začasno) pomiri in se nemir poleže, spet bolj mirno razmislimo. Saj so se vendar naši predniki znali zavestno postaviti v bran svojih pravic in postavili so jasne zah-

teve. Razmere so bile drugačne, drugačne ne lažje ali težje. Drugačne pač. Danes uresničevanje teh mora potekati nekoliko drugače, sindikati niso več reprezentativna rešitev.

Predvsem pa je pomembno, da se ne zapiramo vsak v svojo lupino. Nenehno se v množici ljudi na prvomajskem shodu ali prvomajskem slavlju razumemo, da kot mi je mnogo takih, ki kljub nenehnemu prebijanju preko težav, še vedno vztraja. Naj torej živi 1. maj.

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

»Bova šli drugič v Kranj...«

»Nisva prišli do via Petronio, in misliš, da bova prišli do Kranja??«

(S.B. in P.D., zamudnici predstave Mrtvec pride po ljubico)

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

Naš prvi maj

Poleg praznika dela je naš prvi maj tudi praznik svobode. Dan, ko so partizani prikorakali v Trst. Dan osvoboditve. Na 1. maj vedno pojemo tudi partizanske pesmi in proslavljamo z rdečimi zvezdami. Hodimo na proslave. Tudi po 70 letih je to naš dan veselja, dan, ko se spomnimo, v kako lepem mestu ob morju že 70 let svobodno živimo.

Ampak ...

Morda je treba včasih ob rdečih zvezdah in partizanskih pesmih pozabiti na nostalgčno vez, ki nas povezuje s prvim majem 1945. Morda bi lahko včasih izkoristili ta trenutek za pogled v prihodnost. Bil bi nam lahko za zgled, brez titovk na glavi in enoličnih proslav, ki se vsako leto ponavljajo kot na tekočem traku. »... Kako? Zakaj? Saj je tako že vrsto let!« se glasijo odgovori, ko na primer kdo predlaga, da bi letos priredili drugačno proslavo ali se na drugačen način spomnili tistega prvega maja, v katerega smo tako zasanjani. Ne moremo namreč živeti od proslav in od nostalgičnega spominjanja na dogodke izpred 70 let!

Naše voščilo

No, in prav ŠUM, ki danes posveča celo stran prazniku prvega maja, pridiga o tem, da moramo preseči golo zgodovinsko proslavljanje, predvsem mladi, ki smo uperjeni v bodočnost, ki nas čaka. Vprašanje je, kako? Dragi bralci, šumov odgovor se glasi: z zavednostjo in kulturo. Ukvarjajte se s kulturo, ki vas obkroža. Berite knjige, časopise, hodite v kulturne hrame, preživljajte se s kulturo, ki je edina, ki vam bo v tem kriznem svetu lahko dala občutek svobode. Verjemite, da je naš slovenski prostor v Italiji lep, bogat in koristen. Edina prava pot, da se bodo lahko tudi naši vnuki nekoč spominjali tistega prvega maja, ki se ga spominjamo mi, je zavestno ohranjanje in gojenje naše kulture in našega slovenstva. Če vam gledališče ni všeč, berite Primorski dnevnik. Če se v kulturnih društvih ne znajdete, imejte radi vaša slovenska športna društva in v njih govorite slovensko. ...in še in še bi lahko naštevati ... To je šumovo voščilo. Naj bo ta 1. maj še posebno topel in prijeten!

TRST JE NAŠ ... ŽE 70 LET



VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

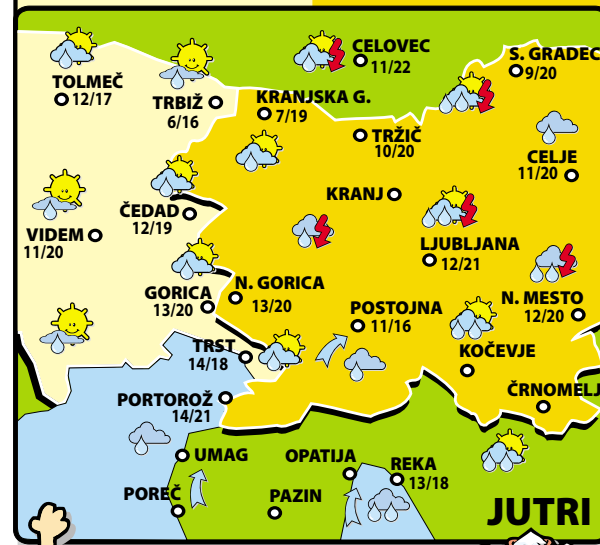
Območje visokega zračnega tlaka nad srednjo Evropo počasi slabi. Od jugozahoda priteka nad naše kraje precej vlažen zrak.

Ob morju bo spremenljivo do oblačno vreme, popoldne bo začel pihati zmeren veter z juga. Po nižinah bo oblačno s padavinami, ki bodo ob obali postopoma ponehale, v hribih pa bodo obilnejše. Meja sneženja bo nad 2000 metri.

Na vzhodu bo delno jasno. Drugod bo zmerno do pretežno oblačno, v zahodni ter delu osrednje in južne Slovenije bo občasno deževalo. Pihal bo jugozahodni veter, ob morju jugo. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 10, ob morju 12, najvišje dnevne od 13 do 19 stopinj C.

Jutri bo še spremenljivo do oblačno vreme, še zlasti v dopoldanskih urah bo oblačnost povečana z obilnimi padavinami, bodisi ob morju kot tudi v hribih. Proti večeru se bo vreme postopoma razjasnilo.

Jutri bo pretežno oblačno, sprva na vzhodu še delno jasno. Občasno bodo krajevne padavine, deloma plohe in posamezne nevihte. Ob morju bo pihal jugo.



DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.53 in zatone ob 20.11
Dolžina dneva 14.18

LUNINE MENE
Luna vzide ob 17.34 in zatone ob 5.08

NA DANAŠNJI DAN
1976 – Maj se je začel zelo hladnim jutrom, po nižinah v notranjosti je bila slana. V Babnem Polju se je ohladilo na -8,0 °C, na Letališču Brnik so izmerili -4,7 °C, v Kočevju -3,9 °C, v Murski Soboti -3,8 °C v in Ljubljani -1,2 °C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.54 najnižje -38 cm, ob 8.42 najvišje 25 cm, ob 14.29 najnižje -28 cm, ob 20.21 najvišje 45 cm.
Jutri: ob 3.22 najnižje -44 cm, ob 9.15 najvišje 28 cm, ob 14.59 najnižje -27 cm, ob 20.47 najvišje 48 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 15,4 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m12 2000 m3
1000 m8 2500 m1
1500 m5 2864 m1
UV indeks sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah doseže vrednost 6 in v gorah 7.



Čilski vulkan Calbuco ponovno izbruhnil

SANTIAGO DE CHILE - Vulkan Calbuco na jugu Čila je včeraj ponovno izbruhnil in v zrak spustil ogromno dima. Šele pred dobrim tednom je s prvim izbruhom po skoraj pol stoletja ponovno oživel. Iz vulkana se je včeraj vil gost dim s pepelom. Zaradi tega so lokalne oblasti ponovno evakuirale prebivalce v 20-kilometerskem pasu okoli vulkana, kjer so delavci in prebivalci komaj pred kratkim dobili dovoljenje, da začnejo s čiščenjem. Vulkan je presenetil prebivalce regije Los Lagos, ko je prejšnji teden dva dni zapored izbruhnil. Dim in pepel sta se dvigala 15 kilometrov visoko v zrak, bruhal pa je tudi oranžno in rdečo lavo. Pred tema izbruhoma je vulkan miroval kar 43 let. Oblasti so evakuirale več kot 6000 ljudi in razglasile izredne razmere.

Na vlačilcu s turško posadko zasegli nič manj kot tri tone kokaina



LONDON - Britanska policija je včeraj sporočila, da je na vlačilcu v morju ob severovzhodni obali Škotske zasegla tri tone kokaina, ki bi na ulici dosegel rekordno ceno 500 milijonov funtov (690 milijonov evrov). Pri tem so aretirali devet turških članov posadke. Operacijo sta skupaj izvedli britanska obmejna policija in britanska mornarica, ki sta ladjo MV Hamal prestregli v morju okoli 160 kilometrov od škotskega mesta Aberdeen. Kokain so uspeli najti šele po dolgotrajnem in mučnem iskanju, niso pa navedli, kje je bil skrit. Na sodišču v Aberdeenu so devet Turkov, starih od 26 do 63 let, že v ponedeljek obtožili trgovine z mamili.

ŽARIŠČE

Ob prvem maju

MAJA LAPORNIK

Ob prvomajskem prazniku je tudi tema Žarišča obvezna in obvezujoča.

Vzgojena sem bila v tem, da je delo ne le obvezna stalnica našega vsakdana, naša neizbežna dolžnost, ki nam omogoči, da preživljamo sebe in svojo družino, ampak predvsem nekaj lepega, nekaj, česar se veselijo, kar ti prinaša veselje in kar lahko vsaj deloma uresničuje tvoje sanje. Dolžnost, ki te utrdi, ob kateri poklicno, a tudi osebnostno rasteš in zoriš. Delo, ki te morda lahko spremlja celo življenje, še po formalni upokojitvi. Tako delo ima poznani, a obvezni prilastek - ustvarjalno, kreativno. Sama sem imela ta privilegij, da sem lahko rasla ob različnih delovnih izkušnjah, ki so bile zelo ustvarjalne. Tudi ta različnost izkušenj je sama na sebi veliko bogastvo, čeprav od človeka po svoje tudi veliko zahteva.

Seveda je realnost, ki jo danes živimo, zelo drugačna, predvsem zelo kruta. Če moja generacija ni poznala hujših problemov z iskanjem delovnega mesta, so danes stvari diametralno nasprotno. Brezposelnost je enostavno podoba našega vsakdana, saj dosega vrtočlave, še pred leti nepredstavljive številke. Statistike o sicer majhni gospodarski rasti, izboljšanju položaja in izhodu iz krize trga dela v realnosti (še) ne najdejo vidnejše potrditve. Prej nasprotno: kronika vsakodnevno beleži dejanja, ki koreninijo v brezupnosti, osamljenosti in občutku popolne brezizhodnosti ter nemoči. Posebno strahljiv je položaj mladih: kot da zanje dela enostavno ni. Stalno delovno mesto postaja po spačenem modelu zahod-

njaškega kapitalizma nekakšna fata morgana, izkušnje s pogodbami za določen čas pa vse prevečkrat govorijo o navideznem sicer prikitem, a grobem in nadutem izkoriščevanju, kot da bi delavske pravice ne bile že dolgo sprejeti civilizacijski standard.

Tudi izobrazba, na katero so ob iskanju dela prisegale prejšnje generacije, pri tem ni več neko trdno zagotovilo. Beg možganov, tudi iz naše male zamejske sredine, je že dolgo poznano dejstvo. Kako naj mladi načrtujejo bodočnost, se dodatno izobražujejo, ustvarjajo družine, gradijo stavbo svojega življenja? Ob tem se, ne le mladi, počutimo nemočne in predvsem izigrane. Kot da bi vrednote, iz katerih smo (z)rastli, kar (iz)puhtele pred našimi očmi.

V preteklosti so starejše spraševali, na podlagi česa naj se mladi odločijo za tak ali drugačen študij, za ta ali oni delovni profil. Zdi se, ko da bi bila danes na vprašanja preživetja in pravzaprav nesmiselna. Osebo še vedno prisegam na interes posameznika, na njegova zanimanja. Verjamem, da najresnejši občutek dolžnosti, ki ga mora posameznik seveda dokazovati ob vsaki delovni zadolžitvi, ne more nadomestiti njegovega pravega zanimanja in posledične intelektualne slasti. Še vedno verjamem, da je posameznik lahko najuspešnejši, če dela na področju, ki ga tudi osebno zanima in privlači. Sem nepopoljšljivi, naivni optimist?

Vprašanje dela je danes vprašanje preživetja sodobnega sveta in slehernega državljana. Apatija ali vseplošni protest volilnega telesa ni re-

šitev. Čas zahteva od nas tudi aktiven doprinos. Vsak mora - po svojih močeh, v svojem okolju, na mestu, ki ga dosega - spodbujati rešitve v dobro nas vseh, prizadevati si moramo za pravičnejši svet. Zdi se, kot da nekdanji napor in boji za delavske pravice sploh niso preživeli, ampak postajajo ponovno aktualni.

Prepričana sem, da je vprašanje dela, predvsem dela za mlajšo generacijo, tudi eno izmed temeljnih vprašanj naše skupnosti. Gotovo drži, da kot skupnost pač težko kljubujemo svetovnim trendom. Ob tem pa morda tudi velja, da smo ta problem podcenjevali. Danes so naše naloge zelo jasne, odgovornost zanje tudi. Ali mladim - v okviru naše razvejane skupnosti - ponujamo zadosti kvalitativnih informacij o možnostih, ki so jim na trgu dela na voljo? Ali smo jim sploh znali vzgojiti kompetence in znanja, s katerimi bodo lažje kljubovali dramatičnosti časa in kreativno iskali rešitve? Ali z njimi ustvarjamo nek intelektualni (da si sposodim ta tako moderni izraz) brain storming? Ali so v naši sredini res vedno nagrajeni dobri in najboljši ali pa se dogaja, da tudi pri kadrovskih izbirah ne pozabimo na sorodstvene, prijateljske, strankarske in druge vezi? Ali so naši mladi izobraženci, ki so zaposleni na vseh koncih sveta, povezani v Nero mrežo? Jih kakorkoli vključujemo v snovanje našega jutrišnjega dne?

Krivični bi bili, ko bi trdili, da nismo storili ničesar. Verjetno pa smo kot skupnost storili premalo. To vrzel morajo zapolniti ne le naša strateška razmišljanja, ampak tudi naše vsakodnevne odločitve in dejanja.



LJUBLJANA - Odškodnina po 2. svetovni vojni

Tudi za Slovenijo zgodba še ni končana

LJUBLJANA - Vprašanje reparacij je ponovno postalo aktualno z zahtevno Grčije Nemčiji, da ji ta dolguje skoraj 279 milijard evrov. Sedem desetletij po koncu druge svetovne vojne zgodba s poplačilom vojne škode tudi za Slovenijo, zlasti s strani Nemčije, še ni končana. Malo verjetno je, da kdaj bo. Vojno škodo so na Slovenskem povzročili štirje okupatorji - nacistična Nemčija, fašistična Italija, Madžarska in hrvaška NDH. PO oceni komisije za vojno škodo iz leta 1945 je ta znašala 23,9 milijona takratnih dinarjev (po tečaju iz leta 1945, ko je bil 1 ameriški dolar vreden 44 dinarjev). Kot je za STA povedal zgodovinar Božo Repe, gre za orientacijski prikaz, saj celostno vseh posledic vojne niti skozi številke niti v psihosocialnem smislu ni mogoče oceniti.

Direktor Inštituta za novejšo zgodovino Damijan Guštin je za STA pojasnil, da so bile po drugi svetovni vojni štiri cenitve glede vojne škode, dve v letu 1945 in dve v letu 1946. V primerjavi med prvo in zadnjo se je vojna škoda znižala za 50 odstotkov, tako da se je s skoraj dveh milijard takratnih ameriških dolarjev prišlo do ocene na malo manj kot milijardo takratnih dolarjev. Preračunano v današnje razmere, bi bili dve milijardi ameriških dolarjev iz leta 1945 danes enakovredni okoli 26 milijard ameriških dolarjev.

»Začetek poravnave vojne škode je bil zelo obetaven, ni pa bilo jasno, kdo bo te ogromne vsote plačal. Vzhodne države, vključno z Jugoslavijo, so z blagoslovom Zahoda dobile nekaj malega povrnjenega v naravi, nato pa je medzavezniško dogovarjanje postajalo vedno težje. Hladna vojna je postajala vedno bolj hladna in na koncu je vse skupaj zamrznilo,« je še dejal Guštin.

Sta pa Zvezna republika Nemčija in Jugoslavija kasneje pravi zaradi še odprtega vprašanja poravnave vojne škode Jugoslaviji sklenili separatni dogovor, s katerim se je Nemčija zavezala h kapitalski pomoči v obliki kreditov, ki je imel ugodno obrestno mero, vendar je bil kredit, ki so ga naslednje odplačale do konca še po razpadu Jugoslavije. Posamezniki od tega dogovora neposredno niso imeli nič. Nekateri posamezniki so v prvi fazi po letu 1945 do 1948 dobili odškodnine, gre pa za najhuje prizadete, tiste, na katerih so nacisti opravljali medicinske poskuse, ki so bili zaprti v koncentracijskih taboriščih ipd., je še povedal Guštin.

Repe je pojasnil, da je bilo Jugoslaviji od Nemčije na pariški mirovni konferenci januarja 1946 priznanih 36 milijard tedanjih ameriških dolarjev. Od tega je dobila samo majhen del v zelo različnih oblikah - od strojev, zavarovanj delavcev, posojil do gospodarske pomoči, raznih programov ipd. V Slovenijo sta od tega bolj ali manj prišla le dva kredita, eden leta 1956 in eden 1973, ki ju je Slovenija odplačevala. Zagotovo vojna odškodnina s strani Nemčije ni niti približno poravnana. A Nemčija se po združitvi odškodninam na vse mogoče načine izogiba in jih ima za zaključeno zgodbo, je še dejal Repe.

Italijanska vojna odškodnina se je prav tako poravnala z različnimi pogodbami, zadnje z osimskimi sporazumi. Glede na to, kaj so Italijani počeli, je bila gotovo daleč od realnih vrednosti, a je vprašanje, če je tu možno še kaj doseči, še opozarja Repe. (STA)

1. maj

Banki tržaškega in goriškega
teritorija na strani delavcev
in vseh občanov.